

Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

«Μια πιλοτική εφαρμογή του WAB-R σε μη
παθολογικό πληθυσμό και σε ασθενείς με
άνοια.»

Εισηγητής:

Νάσιος Γρηγόριος

Σπουδάστρια:

Κουρκούλη Παρασκευή-Ελένη

Ιωάννινα 2010

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	Σελ. 2
Αντί Προλόγου	Σελ. 3
Εισαγωγή	Σελ. 4
Κεφάλαιο 1^ο	
1.1. Ο ορισμός της Άνοιας	Σελ. 7
1.2. Γενικά Χαρακτηριστικά της Άνοιας	Σελ. 8
1.3. Τα Βασικά Είδη της Άνοιας και η Κλινική τους Εικόνα	Σελ. 9
1.4.α Διάγνωση της Άνοιας	Σελ. 20
1.4.β Ο Ρόλος του Λογοθεραπευτή στη Διάγνωση	Σελ. 22
1.5.α Θεραπεία- Τεχνικές Αποκατάστασης στην Άνοια	Σελ. 24
1.5.β Ο Ρόλος του Λογοθεραπευτή στην Παρέμβαση	Σελ. 28
Κεφάλαιο 2^ο	
2.1 Παρουσίαση του Western Aphasia Battery – Revised	Σελ. 32
Κεφάλαιο 3^ο	
3.1. Στόχος της Εργασίας	Σελ. 38
3.2. Μεθοδολογία της Έρευνας	Σελ. 39
3.3. Παρατηρήσεις για την Έρευνα	Σελ. 40
Κεφάλαιο 4^ο	
4.1. Περιγραφή των Δοκιμασιών και των Αποτελεσμάτων	Σελ. 44
4.2. Ευρήματα και Στατιστικά Αποτελέσματα	Σελ. 73
Συμπεράσματα	Σελ. 90
Παράρτημα	Σελ.91
Βιβλιογραφία	Σελ. 121

Ευχαριστώ....

Την οικογένεια μου που με βοηθά και με στηρίζει σε κάθε μου βήμα

Τον καθηγητή και επόπτη μου κ. Νάσιο Γρηγόρη, που μου πρότεινε αυτή την πτυχιακή, καθώς και για την πολύτιμη βοήθεια του, τη συνεργασία και την καθοδήγηση που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας

Τον καθηγητή μου κ. Ταφιάδη Διονύση που επίσης με βοήθησε και με καθοδήγησε κατά τη διάρκεια της εργασίας

Τον κ. Διευθυντή της Νευρολογικής Κλινικής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών κ. Μητσικώστα Δημοσθένη και το υπόλοιπο επιστημονικό προσωπικό, που μου έδωσαν τη δυνατότητα να προσεγγίσω τους ασθενείς της κλινικής

Τους υπεύθυνους και τα μέλη του Γ' ΚΑΠΗ Ν. Σμύρνης Αθήνας για την συνεργασία

Όλους τους εξεταζόμενους που συμμετείχαν στην έρευνα και που αφιέρωσαν το χρόνο και τη θέληση τους για να βοηθήσουν στην εργασία αυτή.

Αντί Προλόγου:

“...The way I see it, I’m not dying
from dementia, I’m living
with dementia...”

(Peter)

Εισαγωγή

Στις μέρες μας και ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες παρατηρείται αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης με αποτέλεσμα ο πληθυσμός τρίτης ηλικίας να έχει αυξηθεί σημαντικά. Συνέπεια της εξέλιξης αυτής είναι τα προβλήματα μνήμης και η άνοια να αποτελούν πλέον όλο και πιο συχνό φαινόμενο.

Πολλές έρευνες από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους έχουν πραγματοποιηθεί με σκοπό τη διερεύνηση της άνοιας. Σήμερα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τι είναι η άνοια, που μπορεί να οφείλεται, ποια είναι τα διαφορετικά ανοϊκά σύνδρομα και η κλινική εικόνα τους, αλλά και πως μπορούμε να την διαγνώσουμε και να παρέμβουμε. Παρά τις γνώσεις που έχουμε σήμερα η έρευνα δεν σταματά εδώ. Πολλά ερωτήματα υπάρχουν σχετικά με την αιτιολογία της άνοιας, την έγκυρη και ακριβή διάγνωση και φυσικά την αποτελεσματικότητα των θεραπευτικών προσεγγίσεων.

Υπάρχουν αρκετά διαγνωστικά εργαλεία που σκοπό έχουν την αξιολόγηση των ελλειμμάτων του εκάστοτε ασθενή. Ένα τέτοιο εργαλείο είναι και το WAB-R που χρησιμοποιήθηκε για την εργασία αυτή. Ο στόχος της πιλοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν η παρατήρηση και η διεξαγωγή συμπερασμάτων για τις διαταραχές λόγου και επικοινωνίας σε άτομα με άνοια.

Η εργασία αυτή αποτελείται από ένα θεωρητικό μέρος που περιλαμβάνει κάποια βιβλιογραφικά στοιχεία για την άνοια και την παρουσίαση του εργαλείου που χορηγήθηκε. Ενώ, το ειδικό μέρος της εργασίας περιλαμβάνει το στόχο και τη μεθοδολογία της έρευνας, τις παρατηρήσεις για κάθε δοκιμασία που πραγματοποιήθηκε και τέλος την παρουσίαση γραφικών παραστάσεων που συγκρίνουν την απόδοση των υγιών και των ασθενών.

Συγκεκριμένα, στο 1^ο κεφάλαιο παρουσιάζεται ο ορισμός της άνοιας, η συχνότητα εμφάνισης της και οι τρόποι που μπορεί να κατηγοριοποιηθεί. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η γενική κλινική εικόνα της άνοιας, αλλά και τα βασικά είδη της άνοιας. Στους κύριους τύπους άνοιας αναφέρονται πληροφορίες για τις αιτίες, τη

συχνότητα εμφάνισης και για τα χαρακτηριστικά των ασθενών στους τομείς της μνήμης, της συμπεριφοράς, της γλώσσας και της επικοινωνίας ανάλογα με το στάδιο που βρίσκονται. Παρακάτω, δίνονται πληροφορίες για τις εξετάσεις και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι γιατροί και άλλοι επιστήμονες για τη διάγνωση της άνοιας, καθώς και το πώς συνεισφέρει ο λογοθεραπευτής σε αυτή. Τέλος, στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τρόποι θεραπείας και παρέμβασης ώστε να αντιμετωπίζονται όσο το δυνατόν καλύτερα οι αδυναμίες των ασθενών. Επίσης, σχολιάζεται ο ρόλος του λογοθεραπευτή στην παρέμβαση και το πώς συμβουλεύει και καθοδηγεί τον ασθενή και την οικογένεια του για την αντιμετώπιση των επικοινωνιακών δυσκολιών σε όλη την πορεία της νόσου.

Στο 2^ο κεφάλαιο της εργασίας αυτής παρουσιάζεται το διαγνωστικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την έρευνα. Δίνονται πληροφορίες για το τι είναι το WAB-R, που και πως χρησιμοποιείται και από ποιες δοκιμασίες αποτελείται.

Στο 3^ο κεφάλαιο αναλύεται ο στόχος της έρευνας, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, καθώς και όλες οι παραμέτρους που λήφθηκαν υπόψη για την εφαρμογή του WAB-R. Επίσης αναφέρονται γενικές παρατηρήσεις αλλά και οι δυσκολίες και τα εμπόδια που παρουσιάστηκαν όλο το διάστημα της εφαρμογής του εργαλείου.

Στο 4^ο και τελευταίο κεφάλαιο εξηγείται ο τρόπος χορήγησης της κάθε δοκιμασίας και γίνονται παρατηρήσεις για την κάθε μια. Παραθέτονται τα αποτελέσματα και οι γραφικές παραστάσεις για όλες τις δοκιμασίες.

Τέλος, ακολουθούν κάποια συμπεράσματα για την έρευνα, μια περίληψη της εργασίας, το παράρτημα στο οποίο παρατίθενται οι φόρμες καταγραφής των απαντήσεων και η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 Ο Ορισμός Της Άνοιας

Ο ορισμός της άνοιας έχει λάβει πολλές μορφές, με κοινή παράμετρος για όλους τη νοητική εξασθένιση. Η άνοια ορίζεται σαν μια επίκτητη διαταραχή της νοητικής λειτουργίας, με διαταραχές σε τρεις ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς: μνήμη, ομιλία, οπτικοχωρικότητα, γνώση και συναισθήματα ή προσωπικότητα. (Filley 1990).

Η άνοια αρχίζει συνήθως αργά στη ζωή και οι επιπτώσεις που έχει αυξάνονται με το πέρασμα του χρόνου. Αποτελεί μια κοινή γηριατρική κατάσταση και είναι σημαντική αιτία προβλημάτων υγείας και θανάτου για τα ηλικιωμένα άτομα. Περίπου το 5% με 15% του πληθυσμού ηλικίας 65 ετών και άνω πάσχει από άνοια. (Scharre, Cummings 1998).

Είναι γνωστό ότι η άνοια δεν αποτελεί ένα συγκεκριμένο κλινικό σύνδρομο και μπορεί να είναι αποτέλεσμα μιας ποικιλίας διαταραχών του εγκεφάλου. Υπάρχουν πολλά είδη άνοιας τα οποία μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ανάλογα με το αν είναι ή όχι αναστρέψιμες, αν είναι εξελισσόμενες ή όχι αλλά και με βάση την περιοχή του εγκεφάλου που νοσεί. Οι αναστρέψιμες άνοιες οφείλονται κυρίως σε κατάθλιψη, μεταβολικές αλλαγές, υπερβολική δόση φαρμάκων, έλλειψη βιταμινών κ.α., και οι μη αναστρέψιμες σε νόσους όπως Alzheimer, Pick, Huntington, Parkinson και σε μετωποκροταφική ή αγγειακή άνοια. Όσον αφορά το διαχωρισμό με βάση την περιοχή του εγκεφάλου, αυτές κατηγοριοποιούνται σε φλοιώδεις όπως η νόσος Alzheimer, σε υποφλοιώδεις όπως η νόσος Parkinson και σε μικτές που είναι συνήθως οι αγγειακές άνοιες. Εξελισσόμενες άνοιες είναι κυρίως αυτές που οφείλονται σε μια νόσο (π.χ. Alzheimer), ενώ οι μη εξελισσόμενες είναι συνήθως αποτέλεσμα ενός εγκεφαλικού ή ενός τραύματος στο κεφάλι.

1.2 Γενικά Χαρακτηριστικά της Άνοιας

Όλα τα είδη άνοιας σε όποια κατηγορία και αν εντάσσονται έχουν πολλά κοινά κλινικά χαρακτηριστικά. Η απώλεια μνήμης και η αδυναμία εκτέλεσης καθημερινών δραστηριοτήτων, (π.χ. οι ασθενείς να χάνονται στη γειτονία τους, να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της δουλειάς τους και να έχουν γλωσσικά προβλήματα) αποτελούν κοινά προβλήματα. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορούν επίσης να υπάρχουν και αλλαγές στη συμπεριφορά και την προσωπικότητα.

Οι πρόσφατες αναμνήσεις χάνονται πιο νωρίς από τις παλιότερες, ενώ νέα γεγονότα και πληροφορίες δύσκολα συγκρατούνται στη μνήμη. Για παράδειγμα, ένας ασθενής μπορεί να ρωτήσει κάτι, να λάβει την απάντηση αλλά μετά από λίγο να ξανακάνει την ίδια ερώτηση.

Καθώς η ασθένεια εξελίσσεται τα άτομα με άνοια δεν μπορούν να ζήσουν ανεξάρτητα. Αποπροσανατολίζονται όλο και περισσότερο στο χρόνο και στο χώρο, ενώ η περιπλάνηση είναι συχνό αποτέλεσμα του αποπροσανατολισμού τους. Οι ασθενείς γίνονται σταδιακά ανίκανοι να φροντίσουν τους εαυτούς τους. Χρειάζονται παρότρυνση και βοήθεια για να ασχοληθούν με την προσωπική τους υγιεινή και να ντυθούν.

Στις εξελισσόμενες άνοιες, η πρόσφατη μνήμη και η διατήρηση της προσοχής μειώνονται σταδιακά. Οι γλωσσικές ικανότητες και ειδικά η ικανότητα ονομασία αντικειμένων (ανομία) ή η κατηγοριοποίηση λέξεων μειώνεται μέχρι που ο ασθενής δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιήσει πλήρεις προτάσεις.

1.3 Τα Βασικά Είδη της Άνοιας και η Κλινική τους Εικόνα

Όπως ήδη αναφέραμε η άνοια δεν αποτελεί ένα συγκεκριμένο κλινικό σύνδρομο και μπορεί να είναι αποτέλεσμα πολλών και διαφορετικών διαταραχών του εγκεφάλου.. Υπάρχουν πολλά είδη άνοιας που μπορούν να διαχωριστούν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Παρακάτω παρατίθενται οι βασικότεροι και συχνότεροι σε εμφάνιση τύποι της άνοιας.

A) Νόσος Alzheimer

— Γενικά κλινικά χαρακτηριστικά της νόσου

Η νόσος Alzheimer είναι μια φλοιώδης άνοια, προοδευτικά εξελισσόμενη. Είναι ο πιο κοινός τύπος άνοιας με ποσοστό 70% όλων των περιπτώσεων άνοιας. Υπολογίζεται ότι προσβάλλει το 10% με 15% του πληθυσμού ηλικίας 65 ετών και άνω, ενώ το ποσοστό αυξάνεται στο 30% με 45% για τα άτομα άνω των 85 ετών. (Filley 1990).

Τα πρώτα συμπτώματα αφορούν συνήθως δυσκολίες στη μνήμη, κυρίως τη βραχυπρόθεσμη. Οι ασθενείς στις καθημερινές τους δραστηριότητες μπορεί να ξεχάσουν το σίδερο στην πρίζα ή να μην θυμούνται ποια από τα φάρμακα που τους δίνει ο γιατρός πήραν το πρωί. Δυσκολεύονται να μάθουν νέες πληροφορίες και ξεχνούν καθημερινά γεγονότα. Όσο η νόσος εξελίσσεται επηρεάζονται και οι παλαιότερες αναμνήσεις, ωστόσο δεν παύουν να ανακαλούνται πιο εύκολα από τις νέες.

Επιπλέον, χαρακτηριστικό των ασθενών είναι οι οπτικοχωρικές δυσχέρειες και η έλλειψη προσανατολισμού στο χρόνο. Επειδή δεν μπορούν να εκτιμήσουν σωστά τις σχέσεις στο χώρο, μπορεί για παράδειγμα να δυσκολεύονται να τοποθετήσουν ίσια τα μαχαιροπίρουνα όταν στρώνουν το τραπέζι, όταν διπλώνουν

τα ρούχα τους ή ενώ προσπαθούν να ντυθούν. (Neary, Snowden ,1998). Αποπροσανατολίζονται ή χάνονται σε μέρη που δεν γνωρίζουν και σε προχωρημένο στάδιο αυτό συμβαίνει και στο ίδιο τους το σπίτι. Ακόμα, όταν η νόσος έχει εξελιχθεί τα άτομα αυτά μπορεί να μην γνωρίζουν ποια χρονιά διανύουμε, ποιο μήνα, ποια μέρα αλλά ακόμα και ποια ώρα της ημέρας.

Η κριτική ικανότητα των ασθενών μειώνεται, δεν μπορούν να διαχειριστούν σωστά τα χρήματα, ενώ αδυνατούν να οργανώσουν τις καθημερινές δουλειές τους. Σε προχωρημένο στάδιο, οι ασθενείς δεν αναγνωρίζουν τα οικεία τους πρόσωπα, όπως είναι ο/η σύζυγος και τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένου και του δικού τους εαυτού στον καθρέφτη. (www.medicinenet.com)

Όσον αφορά τις αλλαγές στη συμπεριφορά των ασθενών με νόσο Alzheimer μπορούμε να πούμε ότι συμπτώματα μπορεί να υπάρχουν σε όλα τα στάδια της νόσου. Στα πολύ πρώιμα στάδια οι ασθενείς φαίνονται ήρεμοι έως και αδιάφοροι ή απαθείς, ενώ μπορεί να γίνονται λιγότερο κοινωνικοί και να αποφεύγουν τις συναναστροφές με κόσμο. Γίνονται πιο απρόσεκτοι και η διορατικότητα τους μειώνεται αισθητά. Μετέπειτα μπορεί να εμφανίζονται αισθήματα καχυποψίας και αυταπάτες, όπως ότι κάποιος θέλει να τους κλέψει, να τους κάνει κακό ή ότι ο σύντροφος τους τους απατά. Επίσης, η οξυθυμία, η επιθετικότητα αλλά και η κατάθλιψη είναι κοινά συμπτώματα. Ακόμα, δεν λείπουν οι διαταραχές στον ύπνο και οι ανησυχίες, ενώ πιο σπάνιο φαινόμενο αποτελεί η υπερσεξουαλικότητα. (Scharre, Cummings 1998)

Στα τελευταία στάδια οι ασθενείς με νόσο Alzheimer συνήθως είναι ανίκανοι να αυτοσυντηρηθούν και χρειάζονται τη συνεχή φροντίδα και προσοχή ενός συγγενή ή ενός φροντιστή. Όλα τα συμπτώματα επιδεινώνονται και οι ασθενείς βρίσκονται με σοβαρά κινητικά ελλείμματα (ακαμψία ή σπαστικότητα), πλήρη ακράτεια και απώλεια όλων σχεδόν των νοητικών και γνωστικών λειτουργιών. Οι ασθενείς με νόσο Alzheimer πεθαίνουν συνήθως από πνευμονία ή μόλυνση 5 με 10 έτη μετά τη διάγνωση. (Ταφιάδης, 2009)

— Γλωσσικά και επικοινωνιακά χαρακτηριστικά της νόσου

Η γλώσσα επηρεάζεται λιγότερο από τη γνώση, τη μνήμη και τη νόηση στα αρχικά στάδια της νόσου. Όσο η ασθένεια εξελίσσεται, όλο και περισσότερο προφανή προβλήματα στη γλώσσα και την επικοινωνία εμφανίζονται. Η επικοινωνιακή απόδοση των ασθενών στα αρχικά στάδια εξαρτάται από το επίπεδο νοητικής προσπάθειας που απαιτείται. Οι επικοινωνιακές δραστηριότητες που απαιτούν μεγαλύτερη νοητική προσπάθεια επηρεάζονται πρώτα και εντυπωσιακά από τη νόσο και οι επικοινωνιακές δραστηριότητες που απαιτούν λιγότερη νοητική προσπάθεια επηρεάζονται αργότερα και λιγότερο εντυπωσιακά. (Ταφιάδης, 2009)

Βασικό χαρακτηριστικό των ασθενών είναι ο ρέων αλλά άδειος λόγος, που είναι γεμάτος από σημασιολογικές παραφασίες και περιφράσεις, τη δυσκολία εύρεσης κατάλληλων λέξεων, τη δυσκολία στην κατονομασία, την έκπτωση στην ακουστική και γραπτή κατανόηση. Οι γλωσσικές αυτές μεταβολές ίσως οφείλονται στην αποδιοργάνωση του νοητικού λεξικού. Πρόκειται δηλαδή, για κάποια σημασιολογική βλάβη που φαίνεται στη συστηματική δυσκολία εύρεσης ονομάτων ή λέξεων, στη χρήση σημασιολογικών παραφασιών, στις μικρές ή μεγάλες παύσεις, στη χρήση των υπερταξικών κατηγοριών αντί υποταξικών (π.χ., φρούτο αντί μήλο, πουλί αντί σπουργίτι, εργαλείο αντί τσεκούρι) και στη σταδιακή έκπτωση των υποταξικών κατηγοριών. Παρόλα αυτά, δεν παρατηρούνται προβλήματα στην άρθρωση και στην επανάληψη κυρίως σε μεμονωμένες λέξεις, ακόμα και στα προχωρημένα στάδια της νόσου. Το συντακτικό, όπου οι συντακτικές δομές είναι απλές και αυτοματοποιημένες δεν παρουσιάζει προβλήματα στα πρώτα στάδια της νόσου. Όσο πιο απλή είναι η συντακτική δομή, τόσο περισσότερο διατηρείται, ενώ όσο πιο σύνθετη τόσο πιο πολύ εκπίπτει. (Τσάνταλη, Τσολάκη, 2007)

○ Αρχικά στάδια της νόσου

Η φωνολογία, η σύνταξη, η άρθρωση και η ποιότητα φωνής συντηρούνται καλά στην ομιλία των ασθενών με νόσο Alzheimer. Εμφανίζονται περιστασιακές λεκτικές παραφασίες, ήπιες διαταραχές κατανόησης και δυσκολίες στην ανάκτηση των λέξεων (Ταφιάδης, 2009). Πολλές φορές παραπονούνται οι ασθενείς ότι δεν μπορούν να βρουν τη σωστή λέξη. Η δυσκολία εύρεσης λέξεων οφείλεται κυρίως σε αδύνατες συνδέσεις ανάμεσα στις έννοιες των λέξεων και στις ονομασίες των λέξεων, ενώ οι συνδέσεις ανάμεσα στις εικόνες και στις έννοιες των λέξεων διατηρούνται.

Στον προφορικό και στο γραπτό λόγο υπάρχουν δυσκολίες σε επίπεδο συνοχής και συνάφειας. Τα γραπτά κείμενα των ασθενών με νόσο Alzheimer είναι μικρότερα σε έκταση από ότι τα προφορικά, με λιγότερες πληροφορίες, λάθη συλλαβισμού, σημασιολογικές υποκαταστάσεις, παρεκβάσεις και κάποια μορφή δυσγραφίας. Στον προφορικό λόγο γίνονται συνεχώς τροποποιήσεις στο περιεχόμενο του λόγου τους προσπαθώντας να εκφράσουν με μεγαλύτερη ακρίβεια αυτό που θέλουν να πουν, αλλά πολλές φορές δεν το καταφέρνουν. Πολλές φορές υπάρχουν άσκοπες λεπτομέρειες, αλλά αυτές συνδέονται με τη δυσκολία εύρεσης λέξης (Τσάνταλη, Τσολάκη, 2007).

Όσον αφορά την κατανόηση δεν υπάρχουν ακόμα σημαντικές δυσκολίες. Προβλήματα κατανόησης στην ανάγνωση υπάρχουν μόνο σε περίπλοκες συντακτικές δομές, μακροσκελείς προτάσεις και δύσκολες λέξεις. Επίσης στην επανάληψη μεμονωμένων λέξεων και φράσεων δεν υπάρχουν δυσκολίες, παρά μόνο στην επανάληψη μεγάλων και σύνθετων προτάσεων.

Οι ασθενείς με νόσο Alzheimer σε αρχικά στάδια μπορούν να συμμετάσχουν επαρκώς σε μια συνομιλία/συζήτηση. Μπορεί να δυσκολευτούν αν αλλάζουν συνεχώς οι συνομιλητές ή τα θέματα προς συζήτησης. Πιθανόν να μην κατανοούν το χιούμορ, την ειρωνεία ή το σαρκασμό σε μια συζήτηση, ενώ συχνά έχουν την τάση να μιλούν πολύ, να αλλάζουν θέμα, να επαναλαμβάνονται και να κάνουν άσχετα σχόλια.

○ Μεσαία στάδια της νόσου

Καθώς η νόσος εξελίσσεται στα μεσαία στάδια τα γλωσσικά και επικοινωνιακά χαρακτηριστικά επιδεινώνονται. Οι δυσκολίες ανάκλησης των λέξεων γίνονται συχνότερες και η ικανότητα αυτοδιόρθωσης μειώνεται. Τα προβλήματα κατονομασίας γίνονται συχνότερα γιατί οι ασθενείς πλέον δεν δυσκολεύονται μόνο να συνδέσουν την έννοια με τη λέξη αλλά και την εικόνα με τη λέξη. Αρχίζουν να παρουσιάζονται δυσκολίες στην αναγνώριση των αντικειμένων και στην ανάκληση της λειτουργίας τους (Τσάνταλη-Τσολάκη, 2007).

Η ομιλία των ασθενών αρχίζει να μοιάζει με αφασία τύπου Wernicke, με παραφασικά λάθη και αναγραμματισμούς κατά την ομιλία. Η ικανότητα της ανάγνωσης διατηρείται, χωρίς όμως να είναι ιδιαίτερα λειτουργική και ειδικά σε μη οικείο υλικό. Τα προβλήματα στην γραφή γίνονται εντονότερα, ενώ δύσκολη γίνεται και η επανάληψη προτάσεων.

Αρχίζουν να υπάρχουν και ουσιαστικές δυσκολίες στην κατανόηση της γλώσσας, αφού πλέον οι ασθενείς γίνονται παθητικοί συνομιλητές χωρίς να μπορούν να καθορίσουν ένα θέμα, να εκφράσουν γνώμη, να εναλλάσσουν τα αντικείμενα συζήτησης. Συχνά, δεν μπορούν να ακολουθήσουν ούτε απλές συνομιλίες, ενώ κάποιες φορές δεν ακολουθούν τους «κανόνες» μιας συζήτησης, αφού μπορεί να διακόπτουν το συνομιλητή τους ή να κάνουν άσχετα με το θέμα σχόλια.

○ Προχωρημένα στάδια της νόσου

Στα στάδια αυτά οι ασθενείς έχουν ελάχιστη γλωσσική παραγωγή που συνήθως πρόκειται για μεμονωμένες λέξεις. Η γλώσσα είναι στερεοτυπική, ενώ η ομιλία χάνει τη μελωδικότητα της καθώς μοιάζει με ομιλία ρομπότ. Σε περίπτωση που υπάρχει στοιχειώδης παραγωγή προτάσεων, αυτή χαρακτηρίζεται από συντακτικά λάθη, στερεοτυπικές εκφράσεις, λεκτικές παραφασίες και νεολογισμούς και συνήθως δεν έχουν νόημα. Η ανάγνωση και η γραφή είναι πλέον μη λειτουργικές, ενώ αδυναμία παρουσιάζεται και στην επανάληψη, ακόμα και απλών λέξεων.

Σε πολύ προχωρημένα στάδια πιθανόν διατηρείται η επαφή με τα μάτια. Πολλοί ασθενείς γίνονται βουβοί, άλλοι επαναλαμβάνουν ότι λένε οι άλλοι (ηχολαλία) ή επαναλαμβάνουν συνεχώς μια λέξη διαστρεβλωμένη (παλιλαλία) (Ταφιάδης, 2009).

B) Αγγειακή Άνοια

Η αγγειακή άνοια είναι ο δεύτερος συχνότερος τύπος άνοιας, μετά τη νόσο Alzheimer. Υπολογίζεται ότι αποτελεί το 15%-20% των ανοιών και σχετίζεται με την υπέρταση και τις καρδιακές παθήσεις, ενώ συνήθως είναι αποτέλεσμα εγκεφαλικού ή σειράς εγκεφαλικών. Πολλές φορές τα εγκεφαλικά είναι τόσο μικρά που μπορεί να μην δημιουργήσουν συμπτώματα. Ωστόσο, οι βλάβες συσσωρεύονται και οδηγούν σε προβλήματα και κατ' επέκταση και στην άνοια (www.emedicinehealth.com).

Ο τύπος αυτός της άνοιας προσβάλλει τους ασθενείς με διαφορετικούς τρόπους και η ταχύτητα εξέλιξης διαφέρει από ασθενή σε ασθενή. Κάποια συμπτώματα μπορεί να είναι κοινά με άλλα είδη ανοιών, όπως είναι η δυσκολία σε καθημερινές δραστηριότητες δηλαδή στη σίτιση, την ένδυση ή τα ψώνια. Συνήθως η αγγειακή άνοια εξελίσσεται σταδιακά, εκτός και αν ένα ισχυρό εγκεφαλικό επιδεινώσει απότομα την κατάσταση.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των αγγειακών ανοϊκών είναι:

- Μειωμένη σκέψη και επεξεργασία πληροφοριών
- Προβλήματα μνήμης- κυρίως αφηρημάδα
- Εναλλαγές στο συναίσθημα (π.χ. κατάθλιψη, οξυθυμία)
- Σύγχυση, που μπορεί να γίνεται χειρότερη το βράδυ
- Ψευδαισθήσεις και παραισθήσεις
- Αλλαγές στην προσωπικότητα
- Μπερδεμένος λόγος
- Δυσκολία εύρεσης των κατάλληλων λέξεων
- Δυσκολία στο σχεδιασμό, στην οργάνωση ή ακολουθία εντολών
- Δυσκολία να κάνει πράγματα που συνήθιζε να κάνει εύκολα (π.χ. να πληρώσει λογαριασμούς)
- Δυσκολία να λειτουργήσει αυτόνομα στην καθημερινή ζωή
- Χάνεται σε οικεία μέρη

Γ) Εκφυλισμός του Μετωποκροταφικού Λοβού

Η μετωποκροταφική εκφύλιση σχετίζεται με τις περιοχές του εγκεφάλου που αναφέρει ο όρος, δηλαδή τους μετωπιαίους και κροταφικούς λοβούς. Αυτές οι περιοχές είναι υπεύθυνες και για τα διαφορετικά κλινικά χαρακτηριστικά όπως, η συμπεριφορά, το συναίσθημα και οι γλωσσικές ικανότητες. Ανάλογα με την κύρια περιοχή της βλάβης έχουμε και διαφορετική κλινική εικόνα. Τρία είναι τα βασικά είδη που διακρίνονται : α. *Η μετωποκροταφική άνοια* , β. *Η σημασιολογική άνοια*, γ. *Η προοδευτική μη ρέουσα αφασία*.

A) Μετωποκροταφική άνοια

Στα αρχικά στάδια της μετωποκροταφικής άνοιας, η μνήμη είναι ουσιαστικά άθικτη, αλλά η προσωπικότητα και η συμπεριφορά των ασθενών αλλάζει.

Συνήθως πρώτο σύμπτωμα είναι η απάθεια, που πολλές φορές λανθασμένα θεωρείται κατάθλιψη. Τα άτομα αυτά μπορεί να γίνονται εγωκεντρικά, συναισθηματικά αποστασιοποιημένα, απομονωμένα, αδιάφορα για τα αισθήματα των άλλων, να αποφεύγουν τις κοινωνικές συναναστροφές και να παραμελούν τα χόμπι και ενδιαφέροντα τους. Μπορεί οι ασθενείς να μην μπορούν να ελέγξουν τον εαυτό τους, να μην έχουν αναστολές, να ενοχλούν ή να μιλούν σε ξένους, να κάνουν άσεμνες κινήσεις δημόσια, να είναι αγενείς ή ανυπόμονοι. Αποκτούν άλλη σχέση με το φαγητό, καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες και αποκτούν εμμονές με ορισμένα τρόφιμα και κυρίως προτιμούν τα γλυκά. Ανησυχία, οξυθυμία, επιθετικότητα, βίαια ξεσπάσματα ή υπερβολική συναισθηματικότητα μπορούν επίσης να υπάρχουν.

Υπάρχει συνήθως δυσκολία στη λογική σκέψη, την κρίση, την οργάνωση και τη σχεδίαση μια δραστηριότητας. Οι ασθενείς αποκτούν επαναλαμβανόμενες και ψυχαναγκαστικές συμπεριφορές, όπως να κάνουν συνεχώς το ίδιο πράγμα (π.χ. να

περπατούν στην ίδια περιοχή ξανά και ξανά). Ο λόγος είναι συνήθως πολύ συγκεκριμένος, ενώ επαναλαμβάνουν τα λεγόμενα των άλλων (ηχολαλία) ή τα δικά τους.

Στα πιο προχωρημένα στάδια μια πιο γενικευμένη εικόνα άνοιας αναπτύσσεται και τα συμπτώματα αρχίζουν να μοιάζουν με αυτά της νόσου Alzheimer. Οι ασθενείς πλέον δεν αναγνωρίζουν οικογένεια και φίλους, καταλήγουν επί κλίνης και χρειάζονται συνεχή φροντίδα. Η ηλικία εμφάνισης της ασθένειας κυμαίνεται από 45 έως 65 ετών και οδηγεί στο θάνατο σε 6 με 8 χρόνια μετά τη διάγνωση.

B) Σημασιολογική Άνοια

Το πιο κοινό σύμπτωμα των ασθενών με σημασιολογική άνοια είναι η δυσκολία ονομασίας ανθρώπων, αντικειμένων, γεγονότων και λέξεων. Καθώς η νόσος εξελίσσεται, χάνουν όχι μόνο την ικανότητα να ονομάζουν κάτι, αλλά και τη σημασία αυτού που θέλουν να ονομάσουν, όπως παράδειγμα το πώς χρησιμοποιείται. Έχουν ευχέρεια κατά τον αυθόρμητο λόγο, μιλούν αβίαστα, χωρίς προσπάθεια και συνήθως δεν παρατηρούνται γραμματικά λάθη. Η ομιλία τους διατηρεί το συνηθισμένο ρυθμό και την ταχύτητα, αλλά χρησιμοποιούν παρόμοιες αλλά λάθος λέξεις ή αντικαθιστούν μια λέξη με λέξεις, όπως «πράγμα» ή «εκείνο». Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το αντικείμενο του λόγου τους να είναι κενό και να υπάρχουν πολλές σημασιολογικές παραφασίες. Η επανάληψη, η δυνατή ανάγνωση και η γραφή καθ' υπαγόρευση κανονικών λέξεων είναι άθικτη γεγονός που οφείλεται στις διατηρημένες φωνολογικές και αρθρωτικές ικανότητες.

Στα προχωρημένα στάδια παρατηρούνται αλλαγές στη συμπεριφορά όμοιες με εκείνες της μετωποκροταφικής άνοιας, σε ηπιότερη όμως μορφή. Η νόσος εμφανίζεται σε διάστημα ηλικία 45 με 65 ετών και διαρκεί 6 με 8 χρόνια από τη διάγνωση.

Γ) Προοδευτική μη ρέουσα αφασία

Οι ασθενείς με αυτόν τον τύπο άνοιας πηγαίνουν στο γιατρό τους παραπονούμενοι για αλλαγές στην ευχέρεια ή στο ρυθμό της ομιλίας τους, την προφορά ή για δυσκολία στην εύρεση λέξεων. Συνήθως, οι ασθενείς αυτοί δεν εμφανίζουν τα συμπεριφορικά χαρακτηριστικά των ασθενών με μετωποκροταφική άνοια, παρά μόνο στα πολύ προχωρημένα στάδια και έχουν πλήρη επίγνωση των δυσκολιών τους. Ωστόσο, η κατάθλιψη και η κοινωνική απομόνωση δεν παύουν να υπάρχουν. Όσο η ασθένεια εξελίσσεται όλο και λιγότερο υπάρχει ομιλία μέχρι ο ασθενής να είναι ουσιαστικά βουβός.

Δ) Νόσος Parkinson και Άνοια

Η νόσος του Parkinson είναι μια εκφυλιστική διαταραχή του εγκεφάλου που κυρίως επηρεάζει την κίνηση του σώματος. Τα πιο κοινά συμπτώματα είναι ο τρόμος στα χέρια, στο σαγόνι και στο πρόσωπο, η ακαμψία του κορμού και των άκρων, η βραδύτητα στις κινήσεις και η έλλειψη ισορροπίας. Άλλα χαρακτηριστικά είναι το ανέκφραστο πρόσωπο, τα προβλήματα κατάποσης και οι δυσκολίες στην ομιλία (δυσαρθρία).

Υπολογίζεται ότι περίπου το 20%-40% των ασθενών με Parkinson θα εμφανίσει και άνοια. Η εμφάνιση άνοιας ή όχι σε συνδυασμό με τη νόσο εξαρτάται από πότε αυτή ξεκινά. Συνήθως είναι συχνότερη η παρουσία άνοιας σε ασθενείς που ξεκίνησαν να νοσούν σε μεγάλη ηλικία (www.medicinenet.com).

Συνήθως τα χαρακτηριστικά που εμφανίζουν οι ασθενείς αυτοί είναι δυσκολίες στη συγκέντρωση, στη λήψη αποφάσεων, στη εκμάθηση νέων πραγμάτων, στην τοποθέτηση γεγονότων σε σειρά και γίνονται πιο αργοί στην επεξεργασία πληροφοριών. Το λεξιλόγιο, η γραμματική και η σύνταξη διατηρούνται, ωστόσο όταν μιλούν δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν σύνθετες δομές, ενώ πολλές φορές μπερδεύονται με τη σύνθετη γλώσσα των συνομιλητών τους.

Άλλα συμπτώματα που μπορεί να υπάρχουν είναι η κατάθλιψη, η απομόνωση, η έλλειψη ενδιαφερόντων, το άγχος, διαταραχές στον ύπνο αλλά και παραισθήσεις ή ψευδαισθήσεις (www.emedicinehealth.com).

1. 4. α Διάγνωση της Άνοιας

Η έγκυρη και ακριβής διάγνωση είναι σημαντική για τους ασθενείς και τις οικογένειες τους γιατί επιτρέπει την άμεση προσπάθεια θεραπείας των συμπτωμάτων. Η διαγνωστική διαδικασία της άνοιας περιλαμβάνει:

1. Ιστορικό του ασθενή

Η εξέταση ξεκινά συνήθως με ερωτήσεις στον εξεταζόμενο για το ιστορικό του. Για παράδειγμα, πότε και πως ξεκίνησαν τα συμπτώματα και γενικώς ποια είναι η συνολική υγεία του ασθενή. Γίνεται και προσπάθεια αξιολόγησης της συναισθηματικής κατάστασης του ασθενή. Ωστόσο, αυτό δεν είναι πάντα εφικτό καθώς συχνά δεν έχουν επίγνωση της κατάστασης τους ή μπορεί να μην αποδέχονται τις αλλαγές που έχει φέρει η ασθένεια στη ζωή τους.

2. Νευρολογική εξέταση

Η νευρολογική εξέταση βοηθά στο να αναγνωριστούν τυχόν ενδείξεις εγκεφαλικού ή άλλων διαταραχών που μπορεί να οδηγήσουν στην άνοια. Κάποιες από τις λειτουργίες που ελέγχονται κατά την εξέταση του ασθενή είναι η ισορροπία, η αισθητική λειτουργία, τα αντανακλαστικά κ.α.

3. Γνωστικά και νευροψυχολογικά τεστ

Χρησιμοποιούνται κάποια τεστ που μετρούν τη μνήμη, τις γλωσσικές και μαθηματικές ικανότητες και άλλες λειτουργίες που σχετίζονται με τη νοητική λειτουργία με σκοπό να διαγνωστεί ακριβώς η κατάσταση του ασθενή.

Συνήθως χρησιμοποιείται ένα τεστ που ονομάζεται Mini-Mental State Examination (MMSE) και αξιολογεί τις γνωστικές ικανότητες σε πιθανούς ασθενείς με άνοια. Το τεστ αυτό εξετάζει τον προσανατολισμό, τη μνήμη, την προσοχή, την ικανότητα κατονομασίας αντικειμένων, την εκτέλεση γραπτών και προφορικών εντολών, τη αυθόρμητη γραφή μιας πρότασης και την αντιγραφή ενός σχεδίου.

4. Απεικονιστικές εξετάσεις

Οι εξετάσεις που συνήθως γίνονται είναι η αξονική τομογραφία (CT), η μαγνητική τομογραφία (MRI), η τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (PET) και η τομογραφία εκπομπής φωτονίων (SPECT). Με τις εξετάσεις αυτές αναγνωρίζεται ένα πιθανό εγκεφαλικό, όγκος, βλάβες στον φλοιό ή άλλη αιτία που μπορεί να προκαλέσουν άνοια.

5. Εργαστηριακές εξετάσεις

Περιλαμβάνουν αιματολογικές εξετάσεις, εξετάσεις ούρων, τοξικολογικές εξετάσεις και άλλες, καθώς επίσης και ανάλυση του εγκεφαλονωτιαίου υγρού.

1.4.β Ο Ρόλος του Λογοθεραπευτή στη Διάγνωση

Ο ρόλος του λογοθεραπευτή είναι να εκτιμήσει τις δυσχέρειες του ασθενή στην γλώσσα και την επικοινωνία. Σκοπός είναι να καθοριστούν τα προβλήματα του ασθενή στα διάφορα στάδια της άνοιας, έτσι ώστε να μπορεί να διαμορφωθεί το κατάλληλο πλαίσιο παρέμβασης.

Στην εκτίμηση των γλωσσικών διαταραχών περιλαμβάνονται δραστηριότητες που εκτιμούν αν υπάρχει διαταραχή στην επικοινωνία, στην ευχέρεια του προφορικού λόγου, στην ακουστική κατανόηση, στην εύρεση λέξης, στην ικανότητα επανάληψης, στην ανάγνωση και στη γραφή, αλλά και συνεκτιμούν τα είδη των γλωσσικών λαθών που γίνονται.

Οι δοκιμασίες που πρέπει να περιλαμβάνονται σε μια αξιολόγηση γλωσσικών διαταραχών είναι :

- προφορική κατονομασία εικόνας
- γραπτή κατονομασία εικόνας
- προφορική κατονομασία σε ορισμό
- γραπτή κατονομασία σε ορισμό
- προφορική ανάγνωση
- γραφή καθ' υπαγόρευση
- κατονομασία ύστερα από αφή
- κατονομασία ήχων
- ανταπόκριση σε προφορικές εντολές
- ακουστική αντιστοίχιση λέξης-εικόνας
- γραπτή αντιστοίχιση λέξης-εικόνας
- αντιστοίχιση σημασιολογικών συνειρμών
- επιλογή λέξης προφορικά
- επιλογή λέξης γραπτά
- κατηγοριοποίηση

- γραπτή αφήγηση
- κατανόηση ανάγνωσης
- επανάληψη από λέξη μέχρι και πρόταση

Για να είναι έγκυρη η εκτίμηση των γλωσσικών διαταραχών πρέπει ο εξεταστής να υιοθετεί την ίδια ομάδα ερεθισμάτων σε όλα τα λεκτικά έργα. Παράγοντες που επηρεάζουν την επίδοση στις γλωσσικές δοκιμασίες είναι το φύλο, το μορφωτικό επίπεδο, η εικονικότητα των λέξεων, το μέγεθος των λέξεων, η κατηγορία του ερεθίσματος. Τα λάθη που συνήθως γίνονται είναι σημασιολογικά, οπτικά, ελάχιστα φωνολογικά, άσχετα λάθη ή οι ασθενείς δεν δίνουν καμιά απάντηση (Τσάνταλη, Τσολάκη, 2007).

1.5.α Θεραπεία-Τεχνικές Αποκατάστασης της Άνοιας

Θεραπείες που να αντιστρέφουν ή να σταματούν την πορεία της νόσου δεν είναι διαθέσιμες για τα περισσότερα είδη άνοιας. Όλες οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται σήμερα στοχεύουν στην επιβράδυνση της πορείας της άνοιας. Οι ασθενείς για να επιβραδύνουν την εξέλιξη μπορούν να επωφεληθούν από φαρμακευτική αγωγή και από άλλους τρόπους, όπως η νοητική ενδυνάμωση.

Η φαρμακευτική αγωγή δεν μπορεί να σταματήσει την ασθένεια ούτε να επαναφέρει τις ήδη υπάρχουσες βλάβες του εγκεφάλου, μπορεί όμως να βελτιώσει τα συμπτώματα και να επιβραδύνει την εξέλιξη της νόσου. Η προοπτική αυτή βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ασθενών, διευκολύνει το έργο των φροντιστών και καθυστερεί την εισαγωγή σε κάποια κλινική.

Επιπλέον, πολλοί ασθενείς με άνοια και κυρίως αυτοί που βρίσκονται στα πρώτα στάδια, μπορούν να επωφεληθούν από πρακτικές μεθόδους που θα βελτιώσουν πτυχές της γνωστικής τους λειτουργίας (www.medicinenet.com).

Οι μέθοδοι που έχουν χρησιμοποιηθεί στην αποκατάσταση της μνήμης μπορούν να ταξινομηθούν με βάση τις τεχνικές αποκατάστασης, τις τεχνικές αναδιοργάνωσης και τις συμπεριφορικές στρατηγικές αντιστάθμισης:

→ Οι τεχνικές **αποκατάστασης** στηρίζονται στην υπόθεση ότι η μνήμη λειτουργεί όπως ένας μυς, κι αυτό σημαίνει πως χρειάζεται συνεχή εξάσκηση για να ενδυναμωθεί. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνουν την εξάσκηση σε ορισμένα εργαστηριακά έργα όπως η εκμάθηση σειρών αριθμών, η εκμάθηση καταλόγων λέξεων μέσω επανάληψης, και η εκμάθηση του τρόπου απομνημόνευσης στοιχείων μέσω της ομαδοποίησης τους (π.χ. οι πρώτες λέξεις σε έναν κατάλογο) ή της κατηγοριοποίησης τους (π.χ. διαφορετικοί τύποι μαγαζιών), παρά ως μεμονωμένες λέξεις (Stonnington - Johnstone, 2006).

→ Οι τεχνικές **αναδιοργάνωσης** είναι μια άλλη κατηγορία στρατηγικών που χρησιμοποιούνται για να αντισταθμίσουν την απώλεια μνήμης. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται εδώ υποκαθιστούν ουσιαστικά μια χαμένη δεξιότητα με μια πιο αλώβητη αναπτύσσοντας εναλλακτικούς τρόπους να ενισχυθεί η μνήμη και να αντισταθμίσουν τις απωλεσθείσες δεξιότητες. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται εδώ περιλαμβάνουν μνημοτεχνικά συστήματα, όπως αυτά των νοερών εικόνων και των τόπων (Stonnington - Johnstone, 2006).

- Το **μνημονοτεχνικό σύστημα των τόπων** είναι μια μέθοδος στην οποία εικονογραφημένα ομοιώματα λεκτικών ερεθισμάτων συνδέονται με έναν αριθμό ή μια νοερή θέση. Για παράδειγμα, ένα άτομο μπορεί να φανταστεί τους χώρους στο σπίτι της παιδικής του ηλικίας. Στην προσπάθεια να μάθουν μια σειρά στοιχείων, τα άτομα καθοδηγούνται να αντιστοιχίσουν καθένα από τα στοιχεία που πρέπει να θυμούνται σε ένα συγκεκριμένο χώρο-θέση στο σπίτι. Αφού το πραγματοποιήσουν, η ανάκληση των στοιχείων είναι πολύ πιο εύκολη με το να θυμούνται έναν προς έναν τους χώρους του σπιτιού τους και τα αντικείμενα που συνδέθηκαν με αυτούς. Η συγκεκριμένη τεχνική έχει φανεί ότι βελτιώνει την ανάκληση, ωστόσο για μικρό χρονικό διάστημα, ενώ έχει επικριθεί ότι έχει περιορισμένη πρακτική εφαρμογή στην καθημερινή ζωή των ασθενών
- Η **μέθοδος των νοερών εικόνων** αναφέρεται στην σύνδεση ενός οπτικού ερεθίσματος με ένα λεκτικό, επιτρέποντας την κωδίκευση και επεξεργασία των πληροφοριών. Αν για παράδειγμα κάποιος προσπαθεί να θυμηθεί ένα ζευγάρι λέξεων, όπως π.χ. 'γάτα' και 'γάντι', η ανάκληση διευκολύνεται με το φαντάζεται μια γάτα να φοράει γάντια. Η μέθοδος αυτή φαίνεται να βελτιώνει τη μνημονική ανάσυρση.

→ Οι **αντισταθμιστικές συμπεριφορικές τεχνικές** είναι μια τρίτη κατηγορία στρατηγικών αποκατάστασης που στόχο έχουν να βελτιώσουν τις δεξιότητες μνήμης και λειτουργούν τις περισσότερες φορές πιο αποτελεσματικά από τις προηγούμενες τεχνικές που αναλύθηκαν. Αυτές οι στρατηγικές χωρίζονται σε τρεις τύπους βοηθημάτων: προσωπικά περιβαλλοντικά βοηθήματα, εγγύς περιβαλλοντικά βοηθήματα, και απομακρυσμένα περιβαλλοντικά βοηθήματα (Stonnington-Johnstone, 2006).

- Τα **προσωπικά περιβαλλοντικά βοηθήματα** περιλαμβάνουν τη χρήση αντικειμένων και υπενθυμίσεων που φοριούνται ή μεταφέρονται από τους ασθενείς ώστε να χρησιμεύουν ως υπενθύμιση για ένα σημαντικό γεγονός ή κάποιο έργο. Τέτοια παραδείγματα είναι το γράψιμο ενός μηνύματος στο χέρι ή κάτι παρόμοιο. Ωστόσο, τα βοηθήματα αυτού του τύπου δεν έχουν αξία για τους ασθενείς που δεν μπορούν να θυμηθούν ότι το βοήθημα είναι για να θυμίζει κάτι.

- Τα **εγγύς περιβαλλοντικά βοηθήματα** αναφέρονται στη χρήση εξωτερικών βοηθειών για τη μνήμη ή σε αλλαγές στο περίγραμμα ενός δωματίου ή στις οικιακές συσκευές για να διευκολύνουν την ανάκληση πληροφοριών.

- Στις **εξωτερικές βοήθειες** περιλαμβάνονται τα σημειωματάρια που προσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ατόμου. Τα σημειωματάρια μπορούν να περιέχουν πληροφορίες για θέματα προσανατολισμού, για συναντήσεις, για πράγματα που κάνει ο ασθενής ή για γεγονότα που συνέβησαν την ημέρα που πέρασε (Stonnington - Johnstone, 2006). Βοήθειες τέτοιου χαρακτήρα έχουν καταδειχτεί ιδιαίτερα αποτελεσματικές σε διάφορες ομάδες ασθενών που πάσχουν από άνοια, όπως π.χ. σε άτομα με νόσο Alzheimer.

- Άλλες μέθοδοι περιλαμβάνουν την χρήση φορητών εξωτερικών βοηθειών, όπως είναι οι αυτοκόλλητες σημειώσεις, η δημιουργία καταλόγων, τα

ξυπνητήρια και τα χρονόμετρα. Επιπλέον χρήσιμη μπορεί να αποδειχτεί η σήμανση συρταριών και γραφείων, ώστε ο ασθενής να μπορεί πιο εύκολα να εντοπίζει συγκεκριμένα αντικείμενα. Ακόμα, οι οικιακές συσκευές, όπως ο φούρνος μπορούν να συνδεθούν με ήχους ώστε να προειδοποιούν το άτομο σε περίπτωση που έχει ξεχάσει να κλείσει μια συσκευή.

- Τέλος, τα περιφερικά περιβαλλοντικά βοηθήματα αναφέρονται σε αλλαγές στο σχέδιο των σπιτιών ή των πόλεων. Τα βοηθήματα αυτά, στόχο έχουν να υπενθυμίζουν κάθε φορά στον ασθενή το που βρίσκεται.

Από όλες τις τεχνικές που αναφέρθηκαν παραπάνω φαίνεται πως οι αντισταθμιστικές είναι αυτές που αποδεικνύονται πιο βοηθητικές και αποτελεσματικές για τα άτομα που παρουσιάζουν διαταραχές μνήμης (Stonnington - Johnstone, 2006).

Ωστόσο, εκτός από τις τεχνικές που προαναφέρθηκαν, οι ειδικοί αποκατάστασης χρησιμοποιούν και μια σειρά άλλων μεθόδων που στοχεύουν στην βελτίωση τόσο της λεκτικής, όσο και της μη λεκτικής επικοινωνίας.

1.5.β Ο Ρόλος του Λογοθεραπευτή στην Παρέμβαση

Τα προγράμματα παρέμβασης για τους ασθενείς στα αρχικά στάδια της άνοιας αντιπροσωπεύουν την τριπλή συνεργασία μεταξύ του ασθενή, των συγγενών ή των φροντιστών και των θεραπειών. Οι ασθενείς στα πρώτα στάδια της άνοιας αναγνωρίζουν επαρκώς τις διαταραχές τους και συμμετέχουν πρόθυμα στα προγράμματα για να ενισχυθούν, να αντισταθμίσουν ή να λειτουργήσουν γύρω από αυτές τις διαταραχές. Στόχος του λογοθεραπευτή είναι να βοηθήσει τον ασθενή αλλά και το οικείο περιβάλλον του στην επικοινωνία, τόσο στη λεκτική όσο και στη μη λεκτική.

Στα αρχικά στάδια της άνοιας οι ασθενείς παραμένουν λειτουργικοί συνομιλητές στις περισσότερες καθημερινές καταστάσεις. Παρ' όλα αυτά τα ήπια προβλήματα ανάκλησης λέξεων και κατανόησης του προφορικού και γραπτού λόγου μπορεί να είναι ενοχλητικά για τους ασθενείς και τους ανθρώπους που τους φροντίζουν. Οι ασθενείς σε αυτά τα στάδια μπορούν να μάθουν στρατηγικές και τακτικές έτσι ώστε να βελτιώσουν τα επικοινωνιακά τους προβλήματα, αρκεί αυτές να μην απαιτούν αυξημένη νοητική ευελιξία, προσοχή και μνήμη που ο ασθενής είναι σε θέση να προσφέρει.

Κάποιες επικοινωνιακές στρατηγικές μπορούν να χαρακτηριστούν ως προσαρμοστικές και κάποιες ως στρατηγικές διευκόλυνσης. Οι προσαρμοστικές στρατηγικές χρησιμοποιούνται από τον ασθενή για να επανακτήσει τον έλεγχο των αποτυχημένων επικοινωνιακών προσπαθειών. Ο ασθενής που αποτυγχάνει να καταλάβει ένα προφορικό μήνυμα πρέπει να ζητήσει από τον συνομιλητή του να επαναλάβει το μήνυμα, να μιλήσει πιο αργά ή να γράψει. Ο ασθενής που αντιμετωπίζει δυσκολίες στην εύρεση των λέξεων ή στην οργάνωση της λεκτικής παραγωγής μπορεί να ζητήσει από τον ακροατή του να τον βοηθήσει. Όταν χάνει το θέμα μιας συζήτησης μπορεί να ζητήσει από τον συνομιλητή του να του υπενθυμίσει το θέμα.

Αντίστοιχα, οι στρατηγικές διευκόλυνσης χρησιμοποιούνται από τον ασθενή για να αποτρέψει ή να διορθώσει τις αποτυχίες επικοινωνίας. Οι στρατηγικές αυτές επιτρέπουν στους ασθενείς να παρακάμψουν τη διακοπή επικοινωνίας που προκαλείται από την αποτυχία ανάκτησης λέξεων, των διαταραχών κατανόησης και τη δυσκολία να οργανώσουν και να εκφράσουν τις σκέψεις τους με συνοχή. Ένας ασθενής που αποτυγχάνει να ανακτήσει κάποια λέξη μπορεί να την περιγράψει, να χρησιμοποιήσει σημασιολογικές διευκολύνσεις ή συγγενικές λέξεις.

Επιπλέον βοηθητική και χρήσιμη μπορεί να είναι για τους ασθενείς στα πρώτα στάδια της άνοιας η ομαδική θεραπεία. Οι στόχοι στα ομαδικά προγράμματα είναι να υποκινήσουν την έκφραση και τις γνωστικές διαδικασίες του ασθενή, να προωθήσουν την κοινωνική αλληλεπίδραση και να ενισχύσουν τα συναισθήματα αυτοελέγχου (Ταφιάδης, 2009).

Καθώς ο ασθενής προχωράει στα μεσαία στάδια της άνοιας, το φορτίο των συγγενών και των ανθρώπων που τον φροντίζουν γίνεται μεγαλύτερο. Η δυνατότητα του ασθενή να θυμηθεί και να χρησιμοποιήσει τις αντισταθμιστικές στρατηγικές που απέκτησε εξασθενεί. Ο ασθενής δεν έχει πλέον πλήρη επίγνωση της κατάστασης του και δεν μπορεί να συμμετάσχει ενεργά στα προγράμματα παρέμβασης. Η παρέμβαση τώρα απαιτεί τη συνεργασία μεταξύ του λογοθεραπευτή και της οικογένειας του ασθενή. Οι τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν προηγουμένως παραμελούνται ή ξεχνιούνται και ο ασθενής γίνεται όλο και λιγότερο ικανός στις επικοινωνιακές αλληλεπιδράσεις. Οι νεολογισμοί και οι στερεοτυπικές εκφράσεις γίνονται συχνότερες, το περιεχόμενο των προτάσεων του ασθενή μοιάζει να μην είναι καταληπτό, ενώ μοιάζει να δυσκολεύεται με τις καθημερινές συνομιλίες.

Επειδή στα μεσαία και πιο προχωρημένα στάδια της άνοιας οι ασθενείς δεν μπορούν να αποκτήσουν νέες επικοινωνιακές στρατηγικές, η παρέμβαση επικεντρώνεται στη συντήρηση των επικοινωνιακών δυνατοτήτων που παραμένουν. Το βάρος πλέον, πέφτει στην οικογένεια και τους φροντιστές όπου προσπαθούν να υποκινήσουν τον ασθενή να διατηρήσει τις επικοινωνιακές του δυνατότητες και γενικά να διατηρήσει το ενδιαφέρον του για επικοινωνία (Ταφιάδης, 2009). Οι

συμβουλές λοιπόν και οι καθοδηγήσεις που δίνονται στο περιβάλλον των ασθενών είναι οι εξής:

- Βοηθήστε επαναλαμβάνοντας τα λεγόμενα σας.
- Χρησιμοποιήστε απλό και συγκεκριμένο λεξιλόγιο.
- Υπενθυμίστε κάτι που είπατε νωρίτερα.
- Χρησιμοποιείτε τα ονόματα των ανθρώπων πιο συχνά.
- Αν δείτε ότι ο ασθενής δεν αντιλαμβάνεται κάτι, επαναλάβετε το με διαφορετικό τρόπο. Αν η πρότασή σας ήταν απλή και συγκεκριμένη μην την επαναλάβετε διαφορετικά γιατί μπορεί ο ασθενής να μπερδευτεί. Περιμένετε λίγο και επαναλάβετε την ίδια φράση.
- Αν ο ασθενής δείχνει να «κολλάει» καθώς μιλάει γιατί ψάχνει μια λέξη μπορείτε να κάνετε μια πρόταση. Συνήθως οι ασθενείς χρησιμοποιούν μια λάθος λέξη κατά την ομιλία τους (π.χ. ρολόι αντί για ώρα, ή βροχή αντί για νερό).
- Μην δίνεται μεγάλη προσοχή και έμφαση στα προβλήματα του ασθενή και μην τον διορθώνεται.
- Διατηρήστε τις προτάσεις και κυρίως τις ερωτήσεις σε απλό επίπεδο, ακόμα και σε επίπεδο μονολεκτικών απαντήσεων (ναι-όχι).
- Δώστε βάση στη μη λεκτική επικοινωνία, όπως στον τόνο και στο ύψος της φωνής σας, στη βλεμματική επαφή, στις εκφράσεις του προσώπου, στις χειρονομίες, στη φυσική επαφή και στη γλώσσα του σώματος.
- Ενθαρρύνετε τον ασθενή να λάβει μέρος σε μια συζήτηση και διαθέστε κατά κάποιο τρόπο μια συγκεκριμένη ώρα της ημέρας για αυτό το σκοπό (www.alzheimer-europe.org).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰

2. Παρουσίαση του τεστ Western Aphasia Battery-Revised (WAB-R)

Το Western Aphasia Battery-Revised (WAB-R) είναι η ανανεωμένη έκδοση του Western Aphasia Battery (WAB). Πρόκειται για μια ξεχωριστά διεξαχθείσα δοκιμασία που σκοπό έχει την αξιολόγηση της γλωσσικής λειτουργίας ενός ασθενούς μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο, άνοια ή άλλη επίκτητη νευρολογική διαταραχή. Όπως και η προηγούμενη έκδοση, το WAB-R αξιολογεί τις γλωσσικές και μη-γλωσσικές ικανότητες. Στις γλωσσικές ικανότητες που αξιολογούνται, περιλαμβάνονται το λεκτικό περιεχόμενο, η ευχέρεια, η ακουστική κατανόηση, η επανάληψη, η ονομασία, η ανάγνωση και η γραφή. Στις μη-γλωσσικές ικανότητες περιλαμβάνονται η ζωγραφική, οι υπολογισμοί, ο σχεδιασμός κύβων και η απραξία. Τα σύνθετα αποτελέσματα που μπορούν να προκύψουν από το WAB-R είναι ένα Αφασικό Πηλίκιο, ένα Λεκτικό Πηλίκιο και ένα Φλοιϊκό Πηλίκιο.

→ Σκοπός των δοκιμασιών του WAB-R είναι

- 1) Να προσδιορίσει την παρουσία, τη σοβαρότητα και το είδος της διαταραχής.
- 2) Να μετρήσει το επίπεδο του ασθενούς με σκοπό να υπάρχει μια βάση για πιθανή ανίχνευση αλλαγών στο μέλλον.
- 3) Να παρέχει μια γενική αξιολόγηση των γλωσσικών προτερημάτων και ελλειμμάτων του ασθενή προκειμένου να καθοδηγήσει το πλάνο της θεραπείας.
- 4) Να συμπεράνει τη θέση και τη αιτιολογία του τραύματος που προκάλεσε την διαταραχή.

Το WAB-R επιτρέπει την κατάταξη στους διαφορετικούς τύπους της αφασίας (δηλ. ολική, Broca, απομόνωση, διαφλοιϊκή κινητική, wernicke, διαφλοιϊκή

αισθητηριακή, αγωγή, κατονομαστική) χρησιμοποιώντας έναν ταξινομικό πίνακα, που αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια της τυποποίησης της πρώτης έκδοσης του WAB. Η ταξινόμηση του τύπου αφασίας, εκτός από το βαθμό σοβαρότητας της, μας παρέχει μια κλινικά έγκυρη βασική γραμμή για την έρευνα, τη διάγνωση και την πρόγνωση.

→ **Ο πληθυσμιακός στόχος**

Το WAB-R είναι κατάλληλο για ενήλικες ή εφήβους με γνωστές ή πιθανές επίκτητες νευρολογικές διαταραχές (π.χ. σαν αποτέλεσμα εγκεφαλικού, τραύματος στο κεφάλι ή άνοιας).

→ **Χρόνος Χορήγησης**

Το πρώτο τμήμα του WAB-R που περιλαμβάνει την αυθόρμητη ομιλία, την ακουστική κατανόηση, την επανάληψη, την ονομασία και την εύρεση λέξεων μπορεί να χορηγηθεί περίπου σε 30-45 λεπτά. Το δεύτερο τμήμα που περιλαμβάνει την ανάγνωση, τη γραφή, την απραξία, την οπτικοχωρικότητα τους υπολογισμούς και τις συμπληρωματικές δοκιμασίες γραφής και ανάγνωσης, μπορεί να χορηγηθεί σε 45-60 λεπτά.

→ **Τα Περιεχόμενα του WAB-R**

- **Το εγχειρίδιο του εξεταστή:** αυτό το εγχειρίδιο παρέχει λεπτομερείς οδηγίες, εκτός από αυτές που παρέχονται στη φόρμα καταγραφής, για χορήγηση και βαθμολόγηση των δοκιμασιών και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

- **Το βιβλίο ερεθισμάτων:** το βιβλίο ερεθισμάτων παρέχει τα οπτικά ερεθίσματα για τα εξής τμήματα / στόχους:
  - αυθόρμητη ομιλία (περιγραφή εικόνας)
  - ακουστική αναγνώριση λέξεων
  - ανάγνωση (κατανόηση προτάσεων, ανάγνωση εντολών, γραπτές λέξεις – κατ’ επιλογή ταίριασμα αντικειμένων, γραπτές λέξεις - κατ’ επιλογή ταίριασμα εικόνων, εικόνες – γραπτές λέξεις με κατ’ επιλογή ταίριασμα, και γραπτές λέξεις – με κατ’ επιλογή ταίριασμα αντικειμένων)
  - γραφή (ελεύθερη γραφή και αντιγραφή μιας πρότασης)
  - δομικότητα, οπτικοχωρικότητα και δοκιμασίες υπολογισμών (ζωγραφική, σχεδιασμός κύβων και υπολογισμοί)
  - συμπληρωματικές δοκιμασίες ανάγνωσης (ανάγνωση δύσκολων λέξεων και ανάγνωση ψευδολέξεων).

- **Φόρμα καταγραφής (Μέρος 1):** παρέχει χώρο για την καταγραφή των απαντήσεων του ασθενή στις λεκτικές-προφορικές δοκιμασίες:

* Αυθόρμητη ομιλία

Ερωτήσεις- Συζήτηση

Περιγραφή εικόνας

* Ακουστική κατανόηση Προφορικού λόγου

Ερωτήσεις Ναι / Όχι

Ακουστική αναγνώριση λέξεων

Εκτέλεση εντολών σε σειρά

* Επανάληψη

* Ονομασία και εύρεση λέξεων

Ονομασία αντικειμένων

Ροή λέξεων

Συμπλήρωση προτάσεων

Ομιλία απόκρισης

- **Φόρμα καταγραφής - Μέρος 2 (συμπληρωματική)**: παρέχει χώρο για την καταγραφή των απαντήσεων του ασθενή στα τμήματα της εξέτασης που θεωρούνται συμπληρωματικά.

* Ανάγνωση

Κατανόηση προτάσεων

Ανάγνωση εντολών

Γραπτές λέξεις – κατ' επιλογή ταίριασμα αντικειμένων

Γραπτές λέξεις – κατ' επιλογή ταίριασμα εικόνων

Εικόνες – γραπτές λέξεις με κατ' επιλογή ταίριασμα

Προφορικές λέξεις – κατ' επιλογή ταίριασμα αντικειμένων

Διάκριση γραμμάτων

Αναγνώριση λέξεων που συλλαβίζονται

Συλλαβισμός

* Γραφή

Αυτόνομη γραφή

Ελεύθερη γραφή

Ορθογραφία

Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση

Αλφάβητο και αριθμοί

Γραφή γραμμάτων και αριθμών καθ' υπαγόρευση
Αντιγραφή πρότασης

* Απραξία

* Δομικότητα, Οπτικοχωρικότητα και Υπολογισμοί

Ζωγραφική

Σχεδιασμός κύβων

Υπολογισμοί

* Κατά Raven Χρωματικές Ακολουθίες

* Συμπληρωματικές δοκιμασίες γραφής και ανάγνωσης

Γραφή δύσκολων λέξεων

Γραφή ψευδολέξεων

Ανάγνωση δύσκολων λέξεων

Ανάγνωση ψευδολέξεων

→ **Πρόσθετα υλικά**

Θα πρέπει να παρέχονται τα ακόλουθα υλικά για την αξιολόγηση με WAB-R:

- Χρονόμετρο με διακόπτη ή ρολόι με δείκτη δευτερολέπτων
- Χαρτιά χωρίς γραμμές
- Στυλό
- Σπίρτα
- Χαρτόδετο βιβλίο ή ένα βιβλίο με σκληρό εξώφυλλο
- Τηλέφωνο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 Στόχος της Εργασίας

Όπως ήδη αναφέραμε τα άτομα με άνοια εμφανίζουν πολλά διαφορετικά συμπτώματα. Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των ασθενών με άνοια είναι τα γλωσσικά και επικοινωνιακά ελλείμματα.

Στον ελληνικό χώρο δεν έχουν πραγματοποιηθεί πολλές έρευνες που να σχετίζονται με τις γλωσσικές αδυναμίες των ασθενών με άνοια. Είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα οι λογοθεραπευτές δεν διαθέτουν πολλά διαγνωστικά εργαλεία και αυτό γιατί λίγα είναι αυτά που έχουν σταθμιστεί σε ελληνικό πληθυσμό. Υπάρχουν πολλά διαγνωστικά εργαλεία τα οποία όμως είναι διαμορφωμένα για τους πληθυσμούς των χωρών που αξιολογούν και άρα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν άμεσα για τον ελληνικό πληθυσμό. Έτσι, αν για παράδειγμα ένα διαγνωστικό εργαλείο που είναι σχεδιασμένο για τον πληθυσμό μιας χώρας εφαρμοστεί σε μια άλλη είναι πολύ πιθανό να πάρουμε λάθος στοιχεία και να οδηγηθούμε σε λάθος συμπεράσματα. Άρα λοιπόν, για να θεωρηθεί ένα διαγνωστικό εργαλείο αξιόπιστο πρέπει αυτό να αντιπροσωπεύει και τον πληθυσμό στον οποίο απευθύνεται.

Επομένως, ισχυρό κίνητρο για να ασχοληθούμε με την έρευνα αυτή αποτέλεσε το γεγονός ότι λίγα γνωρίζουμε για τα γλωσσικά ελλείμματα του ελληνικού πληθυσμού με άνοια. Στόχος της ερευνητικής αυτής διαδικασίας ήταν να συγκεντρωθεί ένα δείγμα Ελλήνων ανοϊκών και να καταγραφούν οι αδυναμίες του στον λόγο και την επικοινωνία. Επίσης, προσπαθήσαμε να σταθμίσουμε αυτό το διαγνωστικό εργαλείο έτσι ώστε να μπορεί να χορηγηθεί στον ελληνικό πληθυσμό και να αποτελέσει ένα χρήσιμο μέσο για τους λογοθεραπευτές στον ελληνικό χώρο.

3.2 Μεθοδολογία της Έρευνας

Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για να πραγματοποιηθεί η εργασία αυτή είναι το WAB-R το οποίο είχε μεταφραστεί στα ελληνικά. Το τεστ όπως ήδη αναφέραμε περιλάμβανε, τις 2 φόρμες καταγραφής των απαντήσεων, το βιβλίο ερεθισμάτων, το βιβλίο με τις χρωματικές ακολουθίες κατά Raven και τα υπόλοιπα αντικείμενα που χρειαζόνταν για τις δοκιμασίες.

Το τεστ χορηγήθηκε σε δείγμα πληθυσμού 42 ατόμων, ηλικίας 65 ετών και άνω. Από αυτούς τα 30 άτομα αποτελούσαν το δείγμα του φυσιολογικού πληθυσμού και τα υπόλοιπα 12 ήταν ασθενείς διαγνωσμένοι με άνοια. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα Νοεμβρίου 2009- Μαΐου 2010 όπου και εξετάστηκε το δείγμα των 42 ατόμων. Οι χορηγήσεις των τεστ για το μη παθολογικό δείγμα πραγματοποιήθηκαν είτε στο χώρο των εξεταζόμενων, συνήθως δηλαδή στο σπίτι τους, είτε στο Γ' ΚΑΠΗ Νέας Σμύρνης, όπου οι εξεταζόμενοι ήταν μέλη. Για το παθολογικό δείγμα τα τεστ έγιναν στο χώρο της Νευρολογικής Κλινικής του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών, είτε στο χώρο του εξωτερικού ιατρείου, είτε στα δωμάτια νοσηλείας των ασθενών. Επιπλέον και εδώ κάποια τεστ πραγματοποιήθηκαν στο χώρο των ασθενών κατόπιν συνεννοήσεως.

Αρχικά πριν από τη χορήγηση του WAB-R χορηγούνταν το Mini-Mental State Examination (MMSE). Το MMSE είναι ένα βασικό τεστ που χρησιμοποιείται για τη σύντομη αξιολόγηση της νοητικής κατάστασης ενός εξεταζόμενου. Εμείς το χρησιμοποιήσαμε για να αξιολογήσουμε και τους 42 εξεταζόμενους. Στους μεν φυσιολογικούς εξεταζόμενους για να διαπιστώσουμε ότι δεν έχουν προβλήματα μνήμης και ότι όντως είναι κατάλληλοι για να ενταχθούν στο μη παθολογικό δείγμα και στους ανοϊκούς για να διαπιστώσουμε σε ποιο στάδιο της άνοιας βρίσκονται.

Μετά την μέτρηση με το MMSE ακολουθούσε η διαδικασία χορήγησης του WAB-R. Η χορήγηση του τεστ διαρκούσε συνολικά 40-45 λεπτά περίπου για το φυσιολογικό δείγμα, ενώ για το παθολογικό δείγμα η διαδικασία απαιτούσε περισσότερο χρόνο, περίπου 60-75 λεπτά. Οι δοκιμασίες του εργαλείου πραγματοποιήθηκαν με τη σειρά και με τον τρόπο που καθόριζαν οι οδηγίες.

3.3 Παρατηρήσεις για την Έρευνα

Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα ο στόχος της εργασίας αυτής ήταν να αναζητήσει τα συμπτώματα των ασθενών με άνοια στους τομείς της γλώσσας και της επικοινωνίας. Από τα αποτελέσματα των δοκιμασιών και από τη σύγκριση με το φυσιολογικό δείγμα προκύπτει ότι οι ασθενείς με άνοια εμφανίζουν πολλά από τα συμπτώματα που αναφέρονται στη βιβλιογραφία. Διαπιστώθηκε δηλαδή, ότι και οι Έλληνες ασθενείς με άνοια εμφανίζουν τα γνωστά χαρακτηριστικά που αφορούν την ομιλία και την επικοινωνία. Οι παρατηρήσεις για κάθε δοκιμασία που εκτελέστηκε δίνονται παρακάτω και αναλύονται ξεχωριστά η καθεμιά.

Παρόλο που η όλη διαδικασία των χορηγήσεων και η επαφή με τους ασθενείς και μη αποτέλεσε μια πολύ ενδιαφέρουσα εμπειρία, ωστόσο προέκυψαν και αρκετές πρακτικές δυσκολίες. Συνήθως, οι δυσκολίες αυτές αφορούσαν το χώρο και το χρόνο διεξαγωγής του τεστ. Ο ιδανικότερος χώρος για τη πραγματοποίηση του τεστ είναι ένα ήσυχο δωμάτιο, μόνο με τον εξεταζόμενο και τον εξεταστή. Ωστόσο σε κάποιες περιπτώσεις δεν μπορούσε να επιτευχθεί αυτό, καθώς μπορεί κάποιος να χρειαζόταν το χώρο ή να ήθελε κάτι από το χώρο που ήμασταν. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να χρειάζεται κάποιες φορές να αλλάξουμε χώρο και φυσικά να διατηρήσουμε το ενδιαφέρον και την προσοχή του εξεταζόμενου, ο οποίος είχε ήδη αποσπαστεί. Το πρόβλημα του χώρου ήταν και η βασική αιτία που δεν μπόρεσε να χορηγηθεί το τεστ σε ασθενείς που ήρθαν στο εξωτερικό ιατρείο της Νευρολογικής Κλινικής του Ναυτικού Νοσοκομείου, καθώς οι ώρες του ιατρείου ήταν πάντα και οι ώρες αιχμής της κλινικής. Ευτυχώς υπήρχε θέληση και προθυμία από κάποιους ασθενείς και το περιβάλλον τους και σε κάποιες περιπτώσεις μπορέσαμε να κανονίσουμε μια συνάντηση τις ώρες που ο χώρος του εξωτερικού ιατρείου και η κλινική ήταν ελεύθερες.

Επίσης μια άλλη δυσκολία που αντιμετωπίσαμε ήταν το θέμα του χρόνου. Αρκετοί ήταν οι εξεταζόμενοι και ειδικά οι ασθενείς οι οποίοι κουράζονταν από ένα σημείο και έπειτα. Μετά τα 30 λεπτά άρχιζαν να δυσανασχετούν και να ρωτούν αν χρειαζόμαστε πολύ χρόνο ακόμα για να ολοκληρωθεί η χορήγηση. Ωστόσο,

προσπαθούσαμε πάντα να διατηρούμε το ενδιαφέρον και την προσοχή του εξεταζόμενου και να κάνουμε την διαδικασία όσο πιο ευχάριστη γίνεται. Παρόλα αυτά υπήρχαν και κάποιοι εξεταζόμενοι, ευτυχώς λίγοι οι οποίοι εγκατέλειψαν τη διαδικασία χορήγησης του τεστ πριν ολοκληρωθεί, είτε γιατί τους φάνηκε χρονοβόρο, είτε γιατί δεν είχαν την διάθεση.

Μια ακόμα σημαντική παρατήρηση που θα μπορούσαμε να κάνουμε αφορά την αντιμετώπιση που είχαμε από τους υποψήφιους εξεταζόμενους. Συναντήσαμε ανθρώπους πολύ πρόθυμους να συνεργαστούν και να βοηθήσουν, αφού όπως μας τόνιζαν θεωρούν ενδιαφέρουσα την επιστήμη της λογοθεραπείας, ενώ πολλοί βρήκαν ευκαιρία να εκφράσουν και τις απορίες τους. Οι εξεταζόμενοι αυτοί εκτελούσαν τις δοκιμασίες ευχάριστα και χωρίς να δυσανασχετούν για τον χρόνο ολοκλήρωσης του τεστ. Μια άλλη κατηγορία εξεταζόμενων αποτελούν εκείνοι οι οποίοι παρουσιάστηκαν λίγο επιφυλακτικοί και φοβισμένοι στην αρχή. Πολλές φορές αυτοί ήταν άνθρωποι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και ανησυχούσαν ότι δεν θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις δοκιμασίες. Οι εξεταζόμενοι αυτοί συνήθως ρωτούσαν για την επίδοση τους και μας τόνιζαν ότι δεν είχαν ολοκληρώσει ούτε το δημοτικό σχολείο ή ότι έχουν περάσει πολλά χρόνια από όταν τελείωσαν το σχολείο και ότι δεν μπορέσουν να γράψουν. Βέβαια, υπήρξαν περιπτώσεις επιφυλακτικότητας και από ανθρώπους υψηλού μορφωτικού επιπέδου που άνηκαν και στις δύο κατηγορίες εξεταζόμενων. Τέλος, υπήρξαν και άτομα τα οποία δεν θέλησαν να λάβουν μέρος, είτε γιατί όπως μας είπαν φοβόντουσαν μην προκύψει αρνητικό αποτέλεσμα, είτε γιατί δεν κατάλαβαν ποιος ακριβώς ήταν ο σκοπός μας και τι ζητούσαμε από εκείνους.

Επιπλέον, ένα ακόμα πρόβλημα ήταν το μορφωτικό επίπεδο των εξεταζόμενων. Είναι γεγονός ότι πολλοί σημερινοί ηλικιωμένοι είχαν μεγαλώσει σε δύσκολες εποχές. Πολλοί όπως μας είπαν ήταν παιδιά που μεγάλωσαν στην κατοχή και τότε η εκπαίδευση δεν αποτελούσε προτεραιότητα και πολλές φορές ούτε και δυνατότητα. Πολλοί από τους εξεταζόμενους που ήταν κυρίως ηλικίας 70-80 ετών δεν είχαν καταφέρει να πάνε σχολείο ή είχαν ολοκληρώσει μόνο κάποιες τάξεις ή

έστω είχαν καταφέρει να τελειώσουν το δημοτικό. Οι υποψήφιοι εξεταζόμενοι που συναντήσαμε και ήταν αναλφάβητοι, δυστυχώς δεν έλαβαν μέρος στην έρευνα καθώς δεν θα μπορούσαν να ανταπεξέλθουν στις δοκιμασίες του τεστ. Είναι γεγονός ότι ο μεγαλύτερος αριθμός εξεταζόμενων ήταν δημοτικής εκπαίδευσης, ενώ λιγότεροι ήταν εκείνοι που είχαν συνεχίσει τις σπουδές τους σε γυμνάσιο και πανεπιστήμιο. Κάτι άλλο που μας έκανε εντύπωση ήταν οι ιδιαίτερες δεξιότητες και κλίσεις των εξεταζομένων που τελικά δεν συσχετίζονται απόλυτα με το μορφωτικό επίπεδο. Υπήρχαν εξεταζόμενοι οι οποίοι παρόλο που η εκπαίδευση τους έφτανε μέχρι το δημοτικό σχολείο, οι κλίσεις τους σε κάποιους τομείς (π.χ. τα μαθηματικά, το σχέδιο ή την έκθεση) ξεχώριζαν κατά την χορήγηση των δοκιμασιών, αλλά, όπως και οι ίδιοι μας έλεγαν, τότε δεν υπήρχαν δυνατότητες για ανώτερες σπουδές. Γενικά οι βασικότερες δοκιμασίες που δυσκόλεψαν τους εξεταζόμενους ήταν εκείνες της γραφής, της ορθογραφίας, ο σχεδιασμός των κύβων και η σχεδίαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1. Περιγραφή των Δοκιμασιών και των Αποτελεσμάτων

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύεται ο σκοπός, ο τρόπος χορήγησης και οι παρατηρήσεις ξεχωριστά για την κάθε δοκιμασία του WAB-R. για όλες οι δοκιμασίες ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν. Στο υποκεφάλαιο 4.2 δίνονται τα γραφήματα και οι πίνακες αποτελεσμάτων που αφορούν τις αποδόσεις των ερωτηθέντων σε κάθε τομέα του WAB-R. Τα αποτελέσματα δίνονται με την μορφή μέσον όρων οι οποίοι προκύπτουν από τις βαθμολογίες των ερωτηθέντων σε κάθε δοκιμασία. Επιπλέον δίνεται η τυπική απόκλιση και το p-value (σύγκριση μέσω τιμών). Αναλυτικά οι δοκιμασίες που πραγματοποιήθηκαν στην έρευνα, μέσω του WAB-R είναι:

A) Αυθόρμητη ομιλία

Σκοπός: Η συζήτηση-συνομιλία με τον εξεταζόμενο για να μετρηθεί η λειτουργική επικοινωνία, το περιεχόμενο των πληροφοριών, η λεκτική ευχέρεια, οι παραφασίες και η γραμματική ικανότητα.

Αξιολογείται: η λειτουργική παραγωγή ομιλίας και επικοινωνίας.

Δοκιμασίες:

▪ Ερωτήσεις συνομιλίας – συζήτησης

Ο εξεταζόμενος απαντά σε έξι ερωτήσεις που σχετίζονται με προσωπικά στοιχεία όπως το όνομα, η διεύθυνση, το επάγγελμα και ο λόγος που βρίσκεται στο νοσοκομείο.

→ **Παρατηρήσεις:** Στη δοκιμασία αυτή σχεδόν όλοι οι εξεταζόμενοι απάντησαν σωστά. Κάποιοι από τους ασθενείς που νοσηλεύονταν στο νοσοκομείο δεν κατανοούσαν το λόγο για τον οποίο βρίσκονταν εκεί.

▪ Περιγραφή εικόνας

Ο εξεταζόμενος περιγράφει τι συμβαίνει σε μια εικόνα «πικ-νικ» που βλέπει στο βιβλίο ερεθισμάτων.

→ **Παρατηρήσεις:** Οι εξεταζόμενοι που άνηκαν στο φυσιολογικό δείγμα πέτυχαν υψηλό σκορ, ενώ παρατηρήθηκαν μικρές διαφορές ανάλογα με τον τρόπο έκφρασης του κάθε ατόμου. Κάποιοι ερωτηθέντες ήταν πολύ περιγραφικοί στο λόγο τους και κάποιοι άλλοι σύντομοι και περιεκτικοί. Στους ασθενείς πολλές φορές παρατηρήθηκε επανάληψη των λεγόμενων, εστίαση σε ένα ή δυο αντικείμενα ή ενέργειες της εικόνας, δυσκολία στην εύρεση λέξεων και στην παραγωγή περιγραφικού λόγου. Συνήθως εκφράζονταν με σύντομες προτάσεις, χωρίς να αναφέρουν πολλές λεπτομέρειες. Επίσης αρκετοί, κυρίως οι ασθενείς δυσκολεύτηκαν να ξεχωρίσουν τα λεπτά σημεία της εικόνας (π.χ. το κοριτσάκι που παίζει στην άμμο).

Αυθόρμητη Ομιλία

A. Ερωτήσεις Συνομιλίας/ Συζήτησης

Υπό: Μαγνητόφωνο ή βίντεο κάμερα (προαιρετικά)
Οδηγίες: Διαβάστε τα ερεθίσματα όπως δίνονται παρακάτω ή προσπαθήστε τις ερωτήσεις όπως καλύτερα νομίζεται (π.χ. Που ήταν η δουλειά σας;). Αν αλλάξετε μία ερώτηση γράψτε την στην αρχή ή οποία σας δίνεται.
Επανάληψη: Επανάληψτε τις ερωτήσεις αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή σας πει πως δεν το καταλαβαίνει.
Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες αποκρίσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη με τίτλο Ίσιωτό ή Λάθος αναλόγως των απαντήσεων.
Προσοχή: Καταγράψτε τις απαντήσεις του ασθενή για επικόλλων ανάλυση.

Ερεθίσμα	Αποκρίσεις	Ίσιωτό	Λάθος
1. Πως νοιώθετε/ είστε σήμερα;	Συκαριέτα!	✓	
2. Έχετε έρθει ξανά εδώ;	Ναι. Παιδιά	✓	
3. Ποιο είναι το όνομα σας και το επίθετό σας; (Σε Ανεπισημασμένη απάντηση, ελέγξτε αν όνομα είναι το όνομα και το επίθετο)	Όνομα Χρ Επίθετο Μπ	✓	
4. Ποια είναι η πλήρης διεύθυνσή σας; (Σε Ανεπισημασμένη απάντηση, ελέγξτε αν όνομα είναι την οδό, την πόλη, ή τον κωδικό δευ. αποστολής ο Τ.Κ.)	οδός και αριθμός Δημοφάντος 150 Πόλη Αθήνα Νομός (ώρα) Αττικής	✓	
5. Που είναι η δουλειά σας;	Οικιακά	✓	
6. Γιατί είστε εδώ (στο νοσοκομείο) ή Τι σας αποκαλεί/ προσβλημτίζει αυτή την περίοδο;	Με έφερε ο γιος μου γιατί γέμισα.	✓	

B. Περιγραφή Εικόνας

Υπό: Βιβλίο ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 1 του βιβλίου ερεθισμάτων και πείτε, Πείτε μου τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα. Αν ο ασθενής σας δίνει μονολοκδικές απαντήσεις, πείτε, Προσπαθήστε να πείτε προτάσεις. Ζητήστε να σας δώσει ο ασθενής όσο γίνεται πιο πλήρες απαντήσεις, εάν λέει μόνο μερικά λέξεις. Ενθαρρύνεται τον ασθενή να δώσει προσοχή σε όλα τα ερέθισμα της εικόνας. Μετακινήστε την εικόνα εάν υπάρχουν ζητήματα οπτικών πεδίων και οπική αόριστης.
Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στις παρακάτω γραμμές.
 Βλέπω ένα κοριτσάκι, κάτσε ένα άμμο και ένα αγόρι με ποδόσφαιρο. Βλέπω έναν άντρα που φέρει ένα βιβλίο και είναι τυφλός και είναι ένας βλάστη που παίζει. Η κοπέλα ρίχνει ένα μπροστά στο κοριτσάκι. Δίπλα της ένα ένα μπροστά. Ο Τζορτζ ο δικός ο μπροστά που πετάει τον αέρα. Βλέπω έναν γυμναστή που παίζει ποδόσφαιρο. Μετά στο βάθος ένα κοριτσάκι. Μια κοπέλα που κρατάει ένα γυμναστή με ένα κοριτσάκι. Και κρατάει μια βιβλίο που φέρει. Ο γιος κάτσε πάνω στο κοριτσάκι, κι κοπέλα κάτσε στο έδαφος.

2. Αυθόρμητη Ομιλία

Επιμέλεια: Γεωργίου Α. Αποστόλου Αποστόλου Μ. Σαββίδης, Μ.Σ. ΣΤ

B)Ακουστική κατανόηση προφορικού λόγου

Σκοπός: Οι τρεις δοκιμασίες σκοπό έχουν να μετρήσουν την ακουστική κατανόηση προφορικών προτάσεων με σχετικές προθέσεις και προσδιορισμούς, την βαθμιαία αύξηση σε πιο σύνθετες γραμματικές δομές, ουσιαστικά από διάφορες κατηγορίες και προτάσεις με αυξανόμενο μήκος. Οι κατάλληλες απαντήσεις είναι ναι/όχι, υποδείξεις ή απλές ενέργειες, έτσι ώστε να είναι εύκολο να απαντήσει ο εξεταζόμενος ακόμα και αν υπάρχουν δυσκολίες στην εκφορά του λόγου.

Αξιολογείται: η κατανόηση ουσιαστικών, γραμματικών δομών, η κατηγοριοποίηση της ιδιομορφίας της σημασιολογικής επεξεργασίας, το εύρος της ακουστικής κατανόησης (λεκτική λειτουργική μνήμη) και της ακουστικής αλληλουχίας.

Δοκιμασίες:

- Ερωτήσεις ναι / όχι

Ο εξεταζόμενος απαντά σε 20 ερωτήσεις, που απαιτούν απαντήσεις ναι / όχι. Εάν ο εξεταζόμενος δεν μπορεί να ανταποκριθεί προφορικά ή με χειρονομία, ο εξεταστής προσπαθεί να εκπαιδεύσει τον ασθενή να κλείνει τα μάτια του/της όταν θέλει να απαντήσει ναι.

→ Παρατηρήσεις: Στη δοκιμασία αυτή δεν παρατηρήθηκε καμιά δυσκολία στο φυσιολογικό δείγμα αλλά και στο παθολογικό τα λάθη ήταν ελάχιστα.

Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου

A. Ερωτήσεις ΝΑΙ/ ΟΧΙ

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, θα σας κάνω μερικές ερωτήσεις. Απαντήστε με ναι ή όχι. Αν ο ασθενής δεν μπορεί να απαντήσει επαρκώς λεκτικά ή με χειρονομία, εκπαθεύστε τον να κλείνει τα μάτια του/ της για να δίνει απάντηση ως ΝΑΙ. Επειδή οι αphasικοί συχνά υπερδεδύονται ή παλινδρομούν, είναι γενικά σημαντικό να του/ της υπενθυμίζεται και να τον/ την ενισχύεται να σας απαντά με ΝΑΙ και ΟΧΙ, όπως η δοκιμασία το απαιτεί.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις ερωτήσεις αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν σας δώσει ασαφές απάντηση.

Βαθμολόγηση: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες απαντήσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη, ανάλογα με τον τρόπο απόκρισης. Δώστε 3 βαθμούς για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση (υπερδεδυμένη ή/και ασαφής). Αν ο/η ασθενής αυτοδιορθωθεί, βαθμολογήστε την τελευταία απάντηση που σας έδωσε.

Ερωτήματα	Σωστό/Λάθος	Τύπος απάντησης				Σκορ	
		Λεκτικά	Χειρονομία	Κίνηση Οφθαλμών	ΚΑ	Τωστό	Λάθος
1. Είναι το όνομα σας Γεωργίου;	ΟΧΙ	✓				3	0
2. Είναι το όνομά σας Νικολάου;	ΟΧΙ	✓				3	0
3. Είναι το όνομά σας _____ (πείτε το όνομα του ασθενή)?	ΝΑΙ	✓				3	0
4. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε μία κοντινή πόλη που δεν ζει ο ασθενής)?	ΟΧΙ	✓				3	0
5. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε την πόλη που ζει ο ασθενής)?	ΝΑΙ	✓				3	0
6. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε μία άλλη κοντινή πόλη που δεν ζει ο ασθενής)?	ΟΧΙ	✓				3	0
7. Είστε άντρας/ γυναίκα;	ΝΑΙ	✓				3	0
8. Είστε γιατρός;	ΟΧΙ	✓				3	0
9. Είστε άντρας / γυναίκα;	ΝΑΙ	✓				3	0
10. Είναι ανοιχτά τα φώτα μέσα σε αυτό το δωμάτιο;	ΝΑΙ	✓				3	0
11. Είναι η πόρτα κλειστή;	ΝΑΙ	✗				3	0
12. Είναι αυτό το κτίριο ένα ξενοδοχείο;	ΟΧΙ	✓				3	0
13. Είναι αυτό το κτίριο ένα _____ ; (σημειώστε τον χώρο που είστε)	ΝΑΙ	✓				3	0
14. Φοράτε κόκκινες πατσέμα;	ΟΧΙ	✓				3	0
15. Καίγεται το χαρτί στην φωτιά;	ΝΑΙ	✓				3	0
16. Ο Μάρτης είναι πιο νωπός από τον Ιούνιο;	ΝΑΙ	✓				3	0
17. Τρώμε μία μεπανάκι πριν την ξεφθοροδίσκουμα;	ΟΧΙ	✓				3	0
18. Κανίζει τον Ιούλιο;	ΟΧΙ	✓				3	0
19. Είναι ένα όλογο πιο μεγάλο από έναν σπάλλο;	ΝΑΙ	✓				3	0
20. Εόρουμε χροστάρια με ένα τσεκούρι;	ΟΧΙ	✓				3	0

Ερωτήσεων Ναι/ όχι Σκορ

57 (Μην = 60)

4

Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου

Ερωτήσεις - Απαντήσεις

Κατάσταση - 7.10.2020 - 12.10.2020

▪ Ακουστική αναγνώριση λέξεων

Ο εξεταζόμενος δείχνει με τη σειρά καθένα από τα έξι αντικείμενα που του ονομάζει ο εξεταστής. Ο ίδιος στόχος εκτελείται αντίστοιχα και με έξι ασπρόμαυρα σχέδια αυτών των αντικειμένων, έξι γράμματα, έξι αριθμούς, έξι χρώματα, έξι αντικείμενα στο άμεσο περιβάλλον του ασθενή και έξι μέλη του σώματος του/της. Επίσης ο ασθενής δείχνει ή ονομάζει τα πέντε δάχτυλα του χεριού, ενώ δείχνει επτά μέλη του σώματος που απαιτούν όμως και προσανατολισμό, δηλαδή δεξιά και αριστερή πλευρά.

→ **Παρατηρήσεις:** Όσον αφορά αυτή τη δοκιμασία δεν παρουσιάστηκαν δυσκολίες στην αναγνώριση των αντικειμένων, των σχεδίων των αντικειμένων, των

γραμμάτων, των αριθμών, των χρωμάτων και των αντικειμένων του άμεσου περιβάλλοντος στο σύνολο του πληθυσμού που εξετάστηκε. Δυσκολία παρατηρήθηκε στους ανοϊκούς όταν τους ζητήθηκε να δείξουν τα δάχτυλα του χεριού. Οι περισσότεροι από αυτούς αδυνατούσαν να δείξουν τον παράμεσο, είτε γιατί δεν το γνώριζαν είτε γιατί δεν το θυμόντουσαν, ενώ άλλες φορές έδειχναν τον μέσο. Μικρές δυσκολίες παρατηρήθηκαν στους ανοϊκούς και στη διάκριση δεξιού αριστερού.

B. Ακουστική Αναγνώριση Λέξεων

Υλικό: Βιβλίο ερεθισμάτων, κόπια, σπέρτα, μολύβι, λουλούδι, χτένα, καταβίβι.
Οδηγίες: Χρησιμοποιείστε τις συγκεκριμένες οδηγίες που δίνονται για κάθε σειτ ερεθισμάτων (πχ. Ερεθίσματα 1-6, ερεθίσματα 7-36).
Επαναλήψεις: Επαναλάβετε για κάθε αντικείμενο μία φορά αν ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται.
Βαθμολόγηση: Δώστε 1 βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση. Αν ο/η ασθενής σας δείξει πάνω από μία επαλογές βαθμολογήσει με 0, εκτός και αν είναι ξεκάθαρο ότι ο/η ασθενής αυτοδιορθώνεται.

Για τα ερεθίσματα 1-6, βάλτε τα αντικείμενα σε τυχρία σειρά, και σφουρευτείτε ότι είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της ασθενή εάν υπάρχει ημιανοψία. Πείτε, δείξτε μου το _____, ή δώστε μου το _____.

Πραγματικά Αντικείμενα	Σκορ
1. Κούπα	✓
2. Σπέρτα	✓
3. Μολύβι	✓
4. Λουλούδι	✓
5. Χτένα	✓
6. Καταβίβι	✓

Για τα ερεθίσματα 7-36, αρχίστε με την σελίδα 2 του βιβλίου ερεθισμάτων. Πείτε, δείξτε μου το _____.

Εικόνες Αντικειμένων	Σκορ
7. Σπέρτα	✓
8. Κούπα	✓
9. Χτένα	✓
10. Καταβίβι	✓
11. Μολύβι	✓
12. Λουλούδι	✓
Σχήματα	Σκορ
13. Τετράγωνο	✓
14. Τρίγωνο	✓
15. Κύκλος	✓
16. Βέλος	✓
17. Σταυρός	✓
18. Κύλινδρος	✓
Γράμματα	Σκορ
19. Ι	✓
20. Φ	✓
21. Β	✓
22. Κ	✓
23. Μ	✓
24. Δ	✓
Αριθμοί	Σκορ
25. 5	✓
26. 61	✓
27. 500	✓
28. 1867	✓
29. 32	✓
30. 5000	✓

Χρώματα	Σκορ
31. Μπλε	✓
32. Καφέ	✓
33. Κόκκινο	✓
34. Πράσινο	✓
35. Κίτρινο	✓
36. Μαύρο	✓

Για τα ερεθίσματα 37-42, εάν ένα αντικείμενο δεν είναι μέσα στο δωμάτιο αντικαταστήστε το με ένα παρόμοιο αντικείμενο και καταγράψτε στο δίπλω στο κενό από το αντικείμενο που αλλάξατε. Πείτε, δείξτε μου το _____.

Έπιπλα	Σκορ
37. Παράθυρο	✓
38. Καρέκλα	✓
39. Γραφείο/ Κρεβάτι	✓
40. Λάμπα	✓
41. Πόρτα	✓
42. Ταβάνι	✓

Μέλη του σώματος	Σκορ
43. Αφτί	✓
44. Μύτη	✓
45. Μάτια	✓
46. Στήθος	✓
47. Λαιμός	✓
48. Πηγούνι	✓

Δάχτυλα	Σκορ
49. Αντίχειρας	✓
50. Παράμεσος	✓
51. Δείκτης	✓
52. Μικρό	✓
53. Μέσος	✓

Για τα ερεθίσματα 54-60, ο/η ασθενής θα πρέπει να δείξει και τις δύο πλευρές (δεξιά και αριστερή) και τα μέλη του σώματος για να βαθμολογηθεί. Πείτε, δείξτε μου το _____.

Δεξιά - Αριστερά πάνω στο σώμα	Σκορ
54. Δεξί αφτί	✓
55. Δεξιός ώμος	✓
56. Αριστερό γόνατο	✓
57. Αριστερός αστράγαλος	✓
58. Δεξιός καρπός	✓
59. Αριστερός αγκώνας	✓
60. Δεξί μάγουλο	✓

Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου Σκορ **60** (Μέγ = 60)

Σημείωση: Προσθέστε όλους τους βαθμούς για τα γράμματα (ερεθίσματα 19-24) και μεταφέρετε το σκορ (Μέγ = 6) στο σημείο του Συνολικού Σκορ Διάκρισης Γραμμάτων στην σελίδα 5 της δεύτερης φύλλας καταγραφής απαντήσεων.

▪ Εκτέλεση Εντολών σε σειρά

Ο εξεταζόμενος καλείται να εκτελέσει 11 εντολές που του λέει ο εξεταστής. Οι εντολές σταδιακά εξελίσσονται από απλές (μονές) σε πιο σύνθετες εντολές, που απαιτούν κάποιες ενέργειες για να εκτελεστούν. Οι εντολές πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τη σειρά που δίνονται από τον εξεταστή.

→ Παρατηρήσεις: Όλοι οι εξεταζόμενοι απάντησαν σωστά στο πρώτο μέρος της δοκιμασίας που περιλάμβανε τις πιο απλές εντολές. Ωστόσο, κυρίως στο ανοϊκό δείγμα υπήρξαν δυσκολίες στο δεύτερο μέρος με τις πιο σύνθετες εντολές. Συνήθως μπέρδευαν τα αντικείμενα που έπρεπε να χρησιμοποιήσουν ή τα χρησιμοποιούσαν αντίστροφα από τον τρόπο που ζητούσε η εντολή, ενώ συχνά ζητούσαν να τους επαναλάβουμε την εντολή.

Γ. Εκτέλεση εντολών σε σειρά

Υλικά: Στυλό, Χέννα, Βιβλίο
Οδηγίες Πείτε: Θα σας ζητήσω να κάνετε μερικά πράγματα. Διαβάστε κάθε εντολή.
Επαναλήψεις: Επαναλάβετε όλη την εντολή αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν δείχνει μπερδευμένος.
Βαθμολόγηση: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες αποκρίσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη, ανάλογα με τον τρόπο απόκρισης, δώστε 3 βαθμούς για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση (μπαρδευμένη ή/και ασαφής). Αν ο/η ασθενής αυτοαπορθηθεί, βαθμολογήστε την τελευταία απάντηση που σας έδωσε.

Ερεθίσματα	Σκορ
2 1. Ξεκουστεί το χέρι σας.	✓ (2)
2 2. Κλείστε το μάτι σας.	✓ (2)
2 3. Δείξτε την καρδιά.	✓ (2)
2 2 4. Δείξτε το παρόρθο, και μετά την πόρτα.	✓ (4)

Τοποθετήστε το στυλό, την χέννα και το βιβλίο (από αριστερά προς δεξιά) πάνω στο τραπέζι, μπροστά στον ασθενή. Δείξτε του κάθε ένα και πείτε, βλέπετε αυτό το στυλό, την χέννα και το βιβλίο; Θα σας ζητήσω να μου τα δείξετε και να κάνετε πράγματα με αυτά. Είναι έτοιμος/η; Προχωρήστε στην εντολή 5. Αν ο/η ασθενής δεν κατανοεί την εντολή 5 πείτε, αν σας ζητήσει να δείξετε το στυλό με την χέννα, θα μπορούσατε να το κάνετε... (κάντε επίδειξη). Επαναλάβετε την εντολή 5.

Ερεθίσματα	Σκορ
2 2 5. Δείξτε μου το στυλό και μετά το βιβλίο.	✓ (4)
4 4 6. Δείξτε με το στυλό το βιβλίο.	✓ (8)
4 4 7. Δείξτε το στυλό με το βιβλίο.	✓ (8)
4 4 8. Δείξτε την χέννα με το στυλό.	✓ (8)
4 4 9. Με το βιβλίο δείξτε την χέννα.	✓ (8)
4 6 4 10. Βάλτε το στυλό πάνω στο βιβλίο, και δώστε το σε εμένα.	✓ (14)
5 5 5 5 11. Βάλτε την χέννα στην απίθιτη πλευρά του στυλό και γυρίστε το βιβλίο.	✓ (20)

Εκτέλεση εντολών σε σειρά Σκορ **80** (Μήγ = 80)

Γ) Επανάληψη

Σκοπός: ο σκοπός αυτής της δοκιμασίας είναι να μετρήσει τη δυνατότητα ενός εξεταζόμενου να επαναλάβει μεμονωμένες λέξεις αυξανόμενου μήκους, σύνθετες λέξεις, αριθμούς, συνδυασμούς αριθμών-λέξεων και προτάσεις αυξανόμενου μήκους και γραμματικής πολυπλοκότητας.

Αξιολογείται: Η εκφραστική γλώσσα, η φωνολογική αντίληψη και παραγωγή, η λεκτική απραξία, η προσωδία και η βραχυπρόθεσμη ακουστική μνήμη.

Δοκιμασία:

Σε αυτόν τον στόχο ο εξεταζόμενος καλείται να επαναλάβει 15 στοιχεία, που ξεκινούν από μονοσύλλαβες, δισύλλαβες και πολυσύλλαβες λέξεις και φθάνουν μέχρι φράσεις και προτάσεις αυξανόμενου μήκους.

→ **Παρατηρήσεις:** Στη δοκιμασία αυτή δεν παρουσιάστηκαν δυσκολίες στις επανάληψη των λέξεων και των φράσεων σε καμιά από τις δύο ομάδες. Παραλείψεις λέξεων παρουσιάστηκαν στις προτάσεις και κυρίως στα δύο τελευταία ερεθίσματα της δοκιμασίας τα οποία ήταν και τα πολυπλοκότερα. Οι ασθενείς δυσκολεύονταν να θυμηθούν και να επαναλάβουν όλες τις λέξεις της πρότασης που μόλις είχαν ακούσει. Να σημειωθεί ότι λάθη έγιναν και από το υγιές δείγμα, σε μικρότερο όμως βαθμό από το παθολογικό. Απαιτούμενο στοιχείο για τη δοκιμασία αυτή ήταν η υψηλή ένταση και η καθαρή άρθρωση, καθώς, πολλοί εξεταζόμενοι, ιδίως τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, αντιμετώπιζαν κάποιες δυσκολίες στην ακοή.

Επανάληψη

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, Επαναλάβετε αυτές τις λέξεις μετά από εμένα. Πείτε μου _____. Πείτε κάθε λέξη και φράση όπως παρουσιάζονται στην παρακάτω λίστα.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις ερωτήσεις μία φορά αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν ακούσει την ερώτηση.

Βαθμολόγηση: Δώστε το μέγιστο της βαθμολογίας (όπως σας δίνεται στο φυλλάδιο) εάν ο / ασθενής σας επαναλαμβάνει σωστά τις λέξεις ή τις φράσεις στόχους. Αφαιρέστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία (πχ. Μπαράθυρο αντί για παράθυρο), και κάθε λάθος στην σειρά των λέξεων. Επίσης, για αποκρίσεις που διαφέρουν του αρχικού ερεθίσματος λόγω της δυσαρθρίας (πχ. Περιρρέουσα ομιλία – slurring), Πουκίλιες στην διάλεκτο (πχ. Πράθυρο αντί για παράθυρο), ή σύμπτυξη λέξεων (πχ. Δεν θα' ρθει ξανά πίσω).

Κατηγοριοποίηση της Προφορικής Απραξίας: Κατηγοριοποιήστε τις φωνημικές αντικαταστάσεις, τον τραυλισμό, την επανάληψη, την διαμόρφωση, την δυσπροσωδία και άλλες λειτουργίες της προφορική απραξίας ως απούσα, ήπια, μέτρια ή σοβαρή.

Ερεθίσματα	Σκορ
2	
1. Μπολ	✓ (2)
2	
2. Νηοί	✓ (2)
2	
3. Πίπα	✓ (2)
2	
4. Παράθυρο	✓ (2)
2	
5. Μπανάνα	✓ (2)
2 2	
6. Χιονό – μπαλά	✓ (4)
2 2	
7. Δέκα – πέντε	✓ (4)
2 2 2	
8. Σαράντα – πέντε τοις εκατό	✓ (6)
2 2 2 2 2	
9. Εξήντα – δύο και τρία τέταρτα	✓ (10)
2 2 2 2 2	
10. Το παστό ψάρι θα πεταχτεί.	✓ (10)
2 2 2 2	
11. Το τηλέφωνο θα χτυπήσει.	✓ (8)
2 2 2 2 2	
12. Δεν θα έρθει πίσω ξανά.	✓ (10)
2 2 2 2	
13. Νόστιμο φρέσκο άσπρο ψωμί.	✓ (8)
2 2 2 2 2	
14. Όχι άλλα δεν, ή μην	✓ (10)
2 2 2 2 2	
15. Βάλτε στο κουτί μου, πέντε λευκά βάζα από υγρό διαλύτη.	16 (20)

Σύνολο Ικανότητας Επανάληψης **96** (Μέγ = 100)

Δ) Ονομασία και εύρεση λέξης

Σκοπός: Ο σκοπός αυτού του τμήματος της δοκιμασίας είναι να μετρήσει την ικανότητα ενός εξεταζόμενου στην κατονομασία, τη σημασιολογική επεξεργασία, στην εύρεση λέξεων αλλά και την επίδραση της σημασιολογικής και φωνολογικής ενημερότητας στις απαντήσεις του ασθενή.

Αξιολογείται: Η σημασιολογική επεξεργασία, το λεξιλόγιο και η ικανότητα εύρεσης λέξης.

Δοκιμασίες:

▪ Κατονομασία αντικειμένου Ο εξεταζόμενος κατονομάζει κοινά αντικείμενα που ο εξεταστής του δείχνει ή του δίνει να κρατήσει.

→ Παρατηρήσεις: Η δοκιμασία αυτή ήταν εύκολη για το μη παθολογικό δείγμα. Λίγοι μόνο εξεταζόμενοι χρειάστηκαν τη φωνημική βοήθεια για να κατονομάσουν το συνδετήρα. Όπως ανέφεραν δυσκολεύτηκαν να θυμηθούν τη λέξη καθώς, δεν αποτελεί αντικείμενο της καθημερινότητας τους. Το παθολογικό δείγμα φαίνεται να δυσκολεύτηκε σε περισσότερες λέξεις όπως είναι, ο συνδετήρας και το σελοτέιπ, ενώ κάποιες γυναίκες δεν μπορούσαν να κατονομάσουν το κατσαβίδι. Στις περιπτώσεις των ανοϊκών παρατηρήθηκαν δυσκολίες ακόμα και μετά από τη βοήθεια του εξεταστή. Στις περιπτώσεις όπου υπήρχε δυσκολία στην κατονομασία οι εξεταζόμενοι συνήθως κατηγοριοποιούσαν το αντικείμενο (π.χ. για το κατσαβίδι έλεγαν ότι είναι ένα εργαλείο) ή περιέγραφαν τη χρήση του αντικειμένου (π.χ. για το συνδετήρα έλεγαν ότι το χρησιμοποιούμε για να πιάνουμε πολλά φύλλα μαζί).

Κατονομασία και έρευση Λέξεων

A. Κατονομασία αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο, μπαλάκι, μαχαίρι, κούπα, παραμύνα, σφυρί, οδοντόβουρτσα, βηστήρα, κλειδωνά, μολύβι, καταβίδι, κλειδί, συνδετήρας, ρολόι, χτένα, λαστιχάκι, κουτάλι, σελοτέιτ, πιρούνι, σπέρτα.

Οδηγίες: Παρουσιάστε τα αντικείμενα με την σειρά που σας δίνονται. Πείτε, Τι είναι αυτό; ή Πως το λέμε αυτό το αντικείμενο; Αν ο ασθενής δεν μπορεί να απαντήσει επαρκώς ή απαντά λανθασμένα, ρωτήστε του/την να πιάσει το αντικείμενο (απτική βοήθεια) και να σας πει τι είναι. Αν συνεχίσει να μην απαντά ή απαντά λάθος, πείτε το πρώτο φώνημα της λέξης του αντικειμένου (φωνημική βοήθεια), ή, αν είναι διυλή λέξη, το πρώτο συνθετικό της λέξης πχ. στην λέξη οδοντόβουρτσα, το Οδοντο- (σημσιολογική βοήθεια).

Χρονικό Όριο: Επιτρέψτε το μέγιστο 20 δευτερόλεπτα για κάθε ερέθισμα.

Βαθμολόγηση: Δώστε τρεις βαθμούς αν το αντικείμενο κατονομαστεί σωστά ή με ελάχιστα αρθρωτικά λάθη (πχ. λάθη περιφρέουσας ομιλίας λόγω δυσαρθρίας) και χωρίς κάποια βοήθεια. Δώστε δύο βαθμούς αν η ονομασία του αντικειμένου είναι αναγνωρίσιμη, αλλά με φωνημικές παραφασίες (πχ. Τυρί αντί για Σφυρί) και χωρίς κάποια βοήθεια. Σε περίπτωση που απτική, φωνημική ή σημσιολογική βοήθεια απαιτείται, κυκλώστε το Α, Φ, ή το Σ στην στήλη Απτική, Φωνημική ή Σημσιολογική και δώστε ένα βαθμό. Τέλος, βαθμολογήστε με 0 βαθμούς εάν δεν δίνεται κάποια απάντηση ή η απάντηση είναι λανθασμένη.

Ερεθίσματα	Άλλες Απαντήσεις	Τύποι Βοήθειας (εάν χρειάζονται)			Σκορ			
		Απτική	Φωνημική	Σημσιολογική	3	2	1	0
1. Βιβλίο		A	Φ	Σ	✓			
2. Μπάλα/κι		A	Φ	Σ	✓			
3. Μαχαίρι		A	Φ	Σ	✓			
4. Κούπα		A	Φ	Σ	✓			
5. Παραμύνα		A	Φ	Σ	✓			
6. Σφυρί		A	Φ	Σ	✓			
7. Οδοντόβουρτσα		A	Φ	Σ	✓			
8. Βηστήρα		A	Φ	Σ	✓			
9. Κλειδωνά	Λουκίτο	A	Φ	Σ	✓			
10. Μολύβι		A	Φ	Σ	✓			
11. Καταβίδι		A	Φ	Σ			✓	
12. Κλειδί		A	Φ	Σ	✓			
13. Συνδετήρας		A	Φ	Σ				✓
14. Ρολόι		A	Φ	Σ	✓			
15. Χτένα		A	Φ	Σ	✓			
16. Λαστιχάκι		A	Φ	Σ	✓			
17. Κουτάλι		A	Φ	Σ	✓			
18. Σελοτέιτ		A	Φ	Σ				✓
19. Πιρούνι		A	Φ	Σ	✓			
20. Σπέρτα		A	Φ	Σ	✓			

Σκορ Κατονομασίας Αντικειμένων **54** (Μάγ = 60)

B Κατονομασία και έρευση λέξεων
B. Ροή των Λέξεων

Υλικά: Κανίνα
Οδηγίες: Πείτε, Πείτε μου όσα περισσότερα ζώα μπορείτε μέσα σε ένα λεπτό. Αν ο/η

Επιμέλεια - Μετάφραση: Αντώνης Χρ. Τσιβέλης M.Sc. SRT

▪ Ροή λέξεων

Ο εξεταζόμενος καλείται να ονομάσει όσα περισσότερα ζώα μπορεί μέσα σε ένα λεπτό.

→ **Παρατηρήσεις:** Η απόδοση στη δοκιμασία αυτή ήταν ικανοποιητική για το υγιές δείγμα καθώς, δεν παρουσιάστηκαν δυσκολίες. Το παθολογικό δείγμα είχε χαμηλότερη απόδοση με φανερή δυσκολία στην μνημονική ανάκληση ζώων, στην κατονομασία του ζώου που είχαν στο μυαλό τους και ήθελαν να πουν, ενώ πολλές φορές επαναλάμβαναν τα ίδια ζώα χωρίς να θυμούνται ότι τα είχαν ήδη αναφέρει.

Ακόμα σε κάποιες περιπτώσεις οι εξεταζόμενοι πρώτα περιέγραφαν το ζώο και μετά το κατονόμαζαν.

▪ Συμπλήρωση πρότασης

Ο εξεταζόμενος συμπληρώνει πέντε προτάσεις που του λέει ο εξεταστής.

→ Παρατηρήσεις: Στη δοκιμασία αυτή δεν παρουσιάστηκαν λάθη για το μη παθολογικό δείγμα. Αντίθετα το παθολογικό δείγμα φαίνεται να δυσκολεύτηκε αρκετά, κυρίως στην συμπλήρωση της φράσης «Ήταν ένα μικρό...», όπου στους περισσότερους κάτι θύμιζε αλλά πολλοί δεν μπορούσαν να βρουν την κατάλληλη λέξη. Οι λέξεις που συμπλήρωναν συνήθως τη φράση ήταν παιδάκι ή σπιτάκι. Επίσης έκπληξη αποτέλεσε και η συμπλήρωση της φράσης «Το γρασίδι είναι...», όπου λίγοι απάντησαν τη λέξη στόχο που ήταν «πράσινο». Υπήρξε ποικιλία στις απαντήσεις, όπως, «στεγνό», «δροσερό» ή «χορτάρι». Τέλος να αναφερθεί ότι υπήρχαν και κάποιες λάθος απαντήσεις στην συμπλήρωση της πρότασης «Τα Χριστούγεννα είναι τον μήνα...», όπου δόθηκαν απαντήσεις όπως, «Φεβρουάριος» ή «χειμώνας».

▪ Ομιλία απόκρισης

Ο εξεταζόμενος απαντά σε πέντε ερωτήσεις που απαιτούν μονολεκτικές απαντήσεις.

→ Παρατηρήσεις: Δεν παρουσιάστηκαν δυσκολίες για καμία από τις δύο κατηγορίες πληθυσμού. Λίγοι ήταν εκείνοι που έδωσαν μια άλλη απάντηση στην ερώτηση «Από πού παίρνουμε γραμματόσημα;», όπου είτε απάντησαν βιβλιοπωλείο ή περίπτερο. Να ληφθεί υπόψη βέβαια ότι αρκετοί από τους εξεταζόμενους ζουν σε χωριό οπότε και δεν έχουν και πρόσβαση σε ταχυδρομείο.

ασθενής σας παρουσιάζεται ουσιαστικός/η, ροηρηχότε γεγονότα, κκεφετετε ένα ζώο της φάρμας, όπως ένα άλογο, ή ένα άγριο ζώο όπως μία τίγρης. Μετά από 30 δευτερόλεπτα, ωθήσατε τον/την ασθενή να συνεχίσει αν είναι απαραίτητο.

Βαθμολόγηση: Δώστε έναν βαθμό για κάθε ένα ζώο που λέει ο/η ασθενής σας (εκτός από το άλογο και την τίγρη αφού δόθηκαν σαν παραδείγματα), ακόμη και αν υπάρχουν παραφασίες.

Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του/της ασθενή στο χώρο που δίνεται παρακάτω:

μυρκαρι   φλιρίσι   (πρόβατο)
 κριρός   λυκος   καττα
 κατόμιμα   ταραμάρι   χιφραμ
 πρόβατο   αρμυρόδα
 λαγός   χαιδούρι

Σκορ της Ροή Λέξεων (Μήγ + 20)

Γ. Συμπλήρωση Προτάσεων

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, Συμπληρώστε τις προτάσεις που θα σας πω. Για παράδειγμα, Ο πάγος είναι (κρύο). Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Δώστε δύο βαθμούς αν η απάντηση που δίνεται είναι σωστή ή έχει μία λογική σε περίπτωση που δίνεται κάποια άλλη απάντηση (πχ. Η ζάχαρη είναι παχυντική). Δώστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία ή για κάθε λάθος απάντηση (πχ. Το γρασιδί είναι Καφέ). Δώστε μηδέν βαθμούς αν η απάντηση δεν έχει κάποια λογική (πχ. Το γρασιδί είναι Κρύο).

Ερεθίσματα	Λέξη Στόχος	Άλλη Απάντηση	Σκορ
1. Το γρασιδί είναι _____	Πράσινο		<input type="text" value="2"/> 1 0
2. Η ζάχαρη είναι _____	Γλυκιά/ άσπρη		<input type="text" value="2"/> 1 0
3. Ήταν ένα μικρό _____	Καράβι		<input type="text" value="2"/> 1 0
4. Μαζώνουν σαν τον σκύλο με την _____	Γάτα		<input type="text" value="2"/> 1 0
5. Τα Χριστούγεννα είναι τον μήνα _____	Δεκέμβριος		<input type="text" value="2"/> 1 0

Σκορ της Συμπλήρωσης Προτάσεων (Μήγ + 30)

Δ. Ομιλία απόκρισης

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, Θέλω απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις. Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Δώστε δύο βαθμούς αν η απάντηση που δίνεται είναι σωστή ή έχει μία λογική σε περίπτωση που δίνεται κάποια άλλη απάντηση (πχ. Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε μία κλινική). Δώστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία ή για κάθε λάθος απάντηση (πχ. Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε ένα γραφείο). Δώστε μηδέν βαθμούς αν η απάντηση δεν έχει κάποια λογική (πχ. Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε ένα μαγαζί).

Ερεθίσματα	Λέξη Στόχος	Άλλη Απάντηση	Σκορ
1. Με τι γράφουμε;	Μολύβι/Στυλό		<input type="text" value="2"/> 1 0
2. Τι χρώμα έχει το χόνι;	Λαζτρο/Λευκό		<input type="text" value="2"/> 1 0
3. Πόσες είναι οι μέρες της Εβδομάδας;	Επτά		<input type="text" value="2"/> 1 0
4. Που δουλεύουν οι νοσοκόμες;	Νοσοκομείο		<input type="text" value="2"/> 1 0
5. Που παίρνουμε τα γραμματόσημα;	Ταχυδρομείο		<input type="text" value="2"/> 1 0

Σκορ της Ομιλίας Απόκρισης (Μήγ + 30)

Ε) Ανάγνωση

Σκοπός: Ο στόχος σε αυτή τη δοκιμασία είναι να μετρηθεί η προφορική ικανότητα ανάγνωσης του εξεταζόμενου και η κατανόηση ανάγνωσης λέξεων και προτάσεων.

Αξιολογείται: Η ικανότητα αποκωδικοποίησης του γραπτού λόγου, η ορθογραφική, σημασιολογική και φωνολογική επεξεργασία, η αναγνωστική κατανόηση λέξεων και προτάσεων και τα πιθανά προφορικά λάθη κατά την ανάγνωση.

Δοκιμασίες:

▪ Αναγνωστική Κατανόηση προτάσεων

Ο εξεταζόμενος διαβάζει (δυνατά ή σιωπηλά) προτάσεις με σταδιακά αυξανόμενο μήκος και πολυπλοκότητα και επιλέγει την καλύτερη λέξη για να συμπληρώσει την πρόταση από τέσσερις σημασιολογικά ή φωνολογικά όμοιες λέξεις που παρουσιάζονται στην ίδια σελίδα.

→ **Παρατηρήσεις:** Σε αυτή τη δοκιμασία μπορούμε να πούμε ότι σχεδόν όλο το δείγμα των υγιών συμπλήρωσε σωστά όλες τις προτάσεις. Αντίθετα η πλειοψηφία των ασθενών δυσκολεύτηκε με τη διαδικασία. Οι περισσότερες λάθος απαντήσεις δόθηκαν στις δύο τελευταίες δοκιμασίες, που ήταν άλλωστε και οι μεγαλύτερες και πολυπλοκότερες προτάσεις για συμπλήρωση. Να σημειωθεί ότι οι ασθενείς, κυρίως στις μεγάλες προτάσεις, διάβαζαν δύο και τρεις φορές την πρόταση είτε γιατί δεν την κατανοούσαν, είτε γιατί δεν θυμόντουσαν τι ακριβώς είχαν ήδη διαβάσει.

Ανάγνωση		Σκορ	
Ερεθίσματα	Αποκρίσεις	Ισοστό	Λάθος
1. Η βροχή είναι ____.	Α. μόλε Γ. μικρή	Β. σιγή Δ. θάλασσα	Ε. ΚΑ (2) 0
2. Ένας στρατιώτης έχει ένα ____.	Α. κούρα Γ. σιγή	Β. πυροβολεί Δ. λαχανικά	Ε. ΚΑ (2) 0
3. Ο κ. Νικολάου διαβάζει αυτοκίνητα και φορητά. Είναι ένας ____.	Α. μάφτιν Γ. μηχανικός	Β. μηχανή Δ. λεωφορείο	Ε. ΚΑ (4) 0
4. Οι δάσκαλοι επιστρέφουν στα σχολεία κάθε φθινόπωρο. Δηλαδή διδάσκουν σε ____.	Α. φύλλα Γ. άνοιξη	Β. παιδιά Δ. βιβλία	Ε. ΚΑ (4) 0
5. Το φτυάρι και το πριόνι είναι κοινά εργαλεία. Αυτά είναι φτιαγμένα από ____.	Α. αγρότης Γ. μέταλλο	Β. δάσος Δ. κόφτης	Ε. ΚΑ (6) 0
6. Οι αγρότες καλλιεργούν σιτάρι, καλαμπόκι και άλλα σιτηρά. Μπορούν επίσης να καλλιεργήσουν και ____.	Α. κάρβουνο Γ. γη	Β. τράκτερ Δ. λαχανικά	Ε. ΚΑ (6) 0
7. Η ενέργεια χρησιμοποιείται με πολλούς τρόπους. Λόγω της ελάττωσης του πετρελαίου, πολλά κράτη στράφηκαν σε εναλλακτικές πηγές όπως ____.	Α. βραστό νερό Γ. ο ήλιος	Β. οι τράπεζες Δ. η οικονομία	Ε. ΚΑ (3) 0
8. Ο Τικανιός ήταν ένα κρουαζιερόπλοιο που θεωρήθηκε αβύθιστο, αλλά χτίστηκε ένα παρόμοιο και βυθίστηκε το 1972, σκοτώνοντας πάνω από χίλους ανθρώπους. Δεν θα βυθιζόταν αν δεν είχε ____.	Α. απώλεια ενέργειας Γ. μεταφέρει επιβάτες	Β. χτυπηθεί άσχημα Δ. πάει δυτικά	Ε. ΚΑ (8) 0

▪ Ανάγνωση Εντολών

Ο εξεταζόμενος διαβάζει δυνατά μια πρόταση κάθε φορά και εκτελεί τη πράξη ή τις πράξεις που του υποδεικνύονται σε κάθε εντολή.

→ Παρατηρήσεις: Δεν παρουσιάστηκαν ιδιαίτερες δυσκολίες για καμιά από τις δύο κατηγορίες εξεταζόμενων.

Β. Ανάγνωση Εντολών

Υλικό: Βιβλίο Ερεθισμάτων, μολύβι.

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 16 του βιβλίου ερεθισμάτων. Πείτε, θέλω να διαβάσετε τα παρακάτω δυνατά και μετά να κάνετε ότι λένε. Παρουσιάστε τις υπόλοιπες προτάσεις, όπως παρουσιάζονται στο Βιβλίο Ερεθισμάτων.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις εντολές, αν ο/η ασθενής ολοκληρώνει μόνο ένα μέρος από τα δύο ή τρία τμήματα της κάθε εντολής ή δεν αποκρίνεται καθόλου.

Βαθμολόγηση: Δώστε σε κάθε κρέθισμα διπλή βαθμολόγηση, μία για την ανάγνωση και μία για την εκτέλεση των εντολών. Βαθμολογήστε το μέγιστο των βαθμών (όπως σας δίνεται στο φυλλάδιο) εάν ο / ασθενής σας διαβάζει με ακρίβεια τα κρέθισμα δυνατά (αφαιρείστε τις παραφασίες) ή/και σωστά εκτελεί τις εντολές. Βαθμολογήστε μόνο το τμήμα/ τμήματα των εντολών τα οποία διαβάζονται με ακρίβεια και χωρίς παραφασίες, ή/και το τμήμα/τα των εντολών τα οποία εκτελούνται με ακρίβεια.

Ερεθίσματα	Σκορ Ανάγνωσης	Σκορ Απόδοσης
1. 1. Σπρώξτε το χέρι σας.	✓ (1)	✓ (1)
2. 1. Χαιρετήστε.	✓ (1)	✓ (1)
3. 1. Κλείστε τα μάτια σας.	✓ (1)	✓ (1)
4. 1 1. Ζυγώψτε έναν σταυρό με το πόδι σας.	✓ (2)	✓ (2)
5. 1 1. Δείξτε την καρτέλα και μετά την πόρτα.	✓ (2)	✓ (2)
6. 1 1 1. Σπρώξτε το μολύβι, χτυπήστε 3 φορές με αυτό και μετά σφύστε το κάτω.	✓ (3)	✓ (3)

Σκορ της Ανάγνωσης Εντολών **20** (16x=20)

Καθορίζοντας ποια Δοκίμια θα Χρηγήσετε Μετά

Οδηγίες: Προσθέστε τα σκορ του/της ασθενή από τις δοκίμιες Α και Β. Αν το συνολικό σκορ είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το (≥) 50, σταματήστε τις επόμενες δοκίμιες. (Δείτε σελίδα 15 σε αυτό το φυλλάδιο καταγραφής απαντήσεων ή στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού χορήγησης του Test/ Εξέταστη για οδηγίες ως προς τον υπολογισμό του Συνόλου Προ - κατηγοριοποίησης της Ανάγνωσης του/της ασθενή). Αν το συνολικό σκορ < 50, συνεχίστε στην χορήγηση της Δοκίμιας Ανάγνωσης Γ - Β.

39 (40)

Α. Σκορ Κατανόησης Προτάσεων

20 (20)

Β. Σκορ Ανάγνωσης Εντολών

59 (60)

Συνολικό Σκορ

▪ Γραπτές Λέξεις – Κατ’ επιλογή Ταίριασμα Αντικειμένου

Ο εξεταζόμενος διαβάζει τη λέξη που του παρουσιάζεται σε μια σελίδα από το βιβλίο ερεθισμάτων και μετά δείχνει το ένα από τα έξι αντικείμενα που είναι τοποθετημένα σε τυχαία σειρά και το οποίο ταιριάζει με τη γραπτή λέξη.

▪ Γραπτές Λέξεις – Κατ’ επιλογή Ταίριασμα Εικόνων

Ο εξεταζόμενος διαβάζει τη λέξη που του παρουσιάζεται σε μια σελίδα στο βιβλίο ερεθισμάτων και δείχνει τη μια από τις έξι εικόνες από τη σελίδα που έχει μπροστά του και η οποία ταιριάζει με τη λέξη.

▪ Εικόνες – Γραπτές Λέξεις με Κατ’ επιλογή Ταίριασμα

Ο εξεταζόμενος παρατηρεί μια εικόνα που του παρουσιάζεται σε μια σελίδα από το βιβλίο ερεθισμάτων και δείχνει τη μια από τις έξι λέξεις, από τη σελίδα που έχει μπροστά του και η οποία ταιριάζει με την εικόνα.

▪ Προφορικές Λέξεις - Κατ’ επιλογή Ταίριασμα Γραπτών Λέξεων

Ο εξεταστής λέει μια λέξη και δείχνει στον εξεταζόμενο μια σελίδα με λέξεις στο βιβλίο ερεθισμάτων. Ο εξεταζόμενος δείχνει τη λέξη που ταιριάζει με τη λέξη που είπε ο εξεταστής. Οι λέξεις που είναι σε κάθε σελίδα της δοκιμασίας αυτής είναι φωνολογικά, σημασιολογικά ή οπτικά όμοιες με τη λέξη στόχο.

▪ Διάκριση γραμμάτων

Στο στόχο αυτό βάζουμε τη βαθμολογία του εξεταζόμενου από τη δοκιμασία ακουστικής αναγνώρισης γραμμάτων (σύνολο ερεθισμάτων 19-24).

→ **Παρατηρήσεις** : Οι πέντε παραπάνω δοκιμασίες ήταν επιτυχείς για όλο το δείγμα που εξετάστηκε.

Γ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, κούπα, χτένα, μολύβι, λουλούδι, σπέρτα, κατσαβίδι
Οδηγίες: Βάλτε τα αντικείμενα σε τυχαία σειρά μπροστά στον ασθενή. Γυρίστε σε σελίδα 22 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Πείτε, Δείξτε το αντικείμενο που ταιριάζει με αυτήν την λέξη. Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ
1. κούπα	1 0
2. χτένα	1 0
3. μολύβι	1 0
4. λουλούδι	1 0
5. σπέρτα	1 0
6. κατσαβίδι	1 0

Σκορ του Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Αντικειμένων **6** (Μέγ=1)

Δ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Εικόνων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στις σελίδες 28 και 29 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Τραβήξτε τη προσοχή του/της ασθενή στις δύο αυτές σελίδες με το να δείξετε τη λέξη λουλούδι κ πείτε, Δείξτε την εικόνα η οποία ταιριάζει σε αυτή την λέξη. Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα

Ερεθίσματα	Σκορ
1. λουλούδι	1 0
2. σπέρτα	1 0
3. κούπα	1 0
4. κατσαβίδι	1 0
5. χτένα	1 0
6. μολύβι	1 0

Σκορ του Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Εικόνων **6** (Μέγ=1)

Ε. Εικόνες - Γραπτές λέξεις με Κατ’ Επιλογή ταίριασμα

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στις σελίδες 40 και 41 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και γυρίστε τις ως και οι δύο σελίδες (εικόνες και λέξεις) είναι μπροστά στον/στην ασθενή. Δείξτε στις εικόνα της κούπας και πείτε, Δείξτε την λέξη η οποία ταιριάζει σε αυτή την εικόν Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ
1. κούπα	1 0
2. μολύβι	1 0
3. κατσαβίδι	1 0
4. σπέρτα	1 0
5. λουλούδι	1 0
6. χτένα	1 0

Σκορ του Εικόνες - Γραπτές λέξεις με Κατ’ Επιλογή ταίριασμα **6** (Μέγ=6)

Στ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή ταίριασμα Αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 52 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και πείτε, Δείξτε μου τη λέξη ρόδι. Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.
Βαθμολόγηση: Κυκλώστε την απάντηση του/της ασθενή. Η σωστή απάντηση είναι αυτή με τα έντονα γράμματα

Ερεθίσματα	Αποκρίσεις						Σκορ
1. ρόδι	A. πόδι	B. ρόδι	Γ. δέντρο	Δ. βόδι	Ε. κήπος	Στ. ΚΑ	1 0
2. κούπα	A. σκούπα	Β. τούμπα	Γ. κούπα	Δ. πιάνο	Ε. κούρα	Στ. ΚΑ	1 0
3. τσάντα	A. χρέμα	Β. κύμα	Γ. πορτοφόλι	Δ. τσάντα	Ε. ράμματα	Στ. ΚΑ	1 0
4. ναύτης	A. ράφτης	Β. ναύτης	Γ. καυτή	Δ. νερό	Ε. πόρτα	Στ. ΚΑ	1 0

Σκορ για τις Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή ταίριασμα Αντικειμένων **4** (Μέγ)

▪ Αναγνώριση των λέξεων που συλλαβίζονται

Ο εξεταστής συλλαβίζει μια λέξη δυνατά και ο εξεταζόμενος λέει τη λέξη. Ο στόχος αρχίζει με το συλλαβισμό λέξης δύο γραμμάτων και συνεχίζει με συλλαβισμό λέξης εννέα γραμμάτων.

▪ Συλλαβισμός

Ο εξεταζόμενος συλλαβίζει έξι διαφορετικές λέξεις που εκφωνούνται από τον εξεταστή αρχίζοντας με λέξη δύο γραμμάτων και συνεχίζει με λέξη δέκα γραμμάτων.

→ Παρατηρήσεις : Στις δύο αυτές δοκιμασίες το μη παθολογικό δείγμα δεν δυσκολεύτηκε, καθώς και η πλειοψηφία του παθολογικού δείγματος. Κάποιοι ανοϊκοί δυσκολεύτηκαν και με τη αναγνώριση της λέξης που συλλαβιζόταν αλλά και με το να συλλαβίσουν οι ίδιοι τις λέξεις που τους ζητήθηκαν.

Ζ. Διάκριση Γραμμάτων

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Μεταφέρετε το Σκορ Ακουστική Αναγνώριση Λέξεων (σύνολο των ερεθισμάτων 19 – 24) από το Φυλλάδιο Καταγραφής Απαντήσεων 1 (σελίδα 5) στο κενό που δίνεται παρακάτω.

Σκορ της Διάκριση Γραμμάτων (Μέγ = 6)

Η. Αναγνώριση των Λέξεων που Συλλαβίζονται

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, Πείτε μου ποια λέξη συλλαβίζω. Αν ο/η ασθενής δεν καταλαβαίνει την δοκιμασία, δώστε ένα παράδειγμα το οποίο δεν υπάρχει στην παρακάτω λίστα (πχ. Καί - κ α ι). Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα

Ερεθίσματα	Σκορ
1. τ - ο	<input type="text" value="1"/> 0
2. φ - ω - ς	<input type="text" value="1"/> 0
3. μ - υ - τ - ι	<input type="text" value="1"/> 0
4. σ - φ - υ - ρ - ι	<input type="text" value="1"/> 0
5. μ - ο - λ - ύ - β - ι	<input type="text" value="1"/> 0
6. π - ε - τ - α - λ - ο - υ - δ - α	<input type="text" value="1"/> 0

Σκορ της Αναγνώριση των Λέξεων που Συλλαβίζονται (Μέγ = 6)

Θ. Συλλαβισμός

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Παρουσιάστε τις παρακάτω λέξεις προφορικά και ζητήστε από τον ασθενή να τις συλλαβίσει μία -μία. Πείτε, Συλλαβίστε την λέξη το. Αν ο/η ασθενής δεν καταλαβαίνει την δοκιμασία, δώστε ένα παράδειγμα το οποίο δεν υπάρχει στην παρακάτω λίστα (πχ. Η λέξη συλλαβίζεται ως ν α ι). Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ
1. το	<input type="text" value="1"/> 0
2. όχι	<input type="text" value="1"/> 0
3. γάτα	<input type="text" value="1"/> 0
4. λίμνη	<input type="text" value="1"/> 0
5. μολύβι	<input type="text" value="1"/> 0
6. τηλεφωνικό	<input type="text" value="1"/> 0

Σκορ του Συλλαβισμού (Μέγ = 6)

Στ) Γραφή

Σκοπός: Ο στόχος αυτής της δοκιμασίας είναι να μετρήσει την ικανότητα ενός εξεταζόμενου στη γραφή καθ' υπαγόρευση και στην αντιγραφή.

Αξιολογείται: Η ορθογραφική αποκωδικοποίηση, η κωδικοποίηση, η φωνολογική - ορθογραφική μετατροπή, σημασιολογική-ορθογραφική επεξεργασία και η οπτική ορθογραφική επεξεργασία.

Δοκιμασίες:

Ο εξεταστής παρέχει στον εξεταζόμενο ένα λευκό χαρτί χωρίς γραμμές και ένα στυλό.

▪ Αυτόνομη γραφή

Ο εξεταζόμενος γράφει (τυπωμένος ή ρέων) το όνομα και τη διεύθυνσή του.

▪ Ελεύθερη γραφή

Ο εξεταζόμενος περιγράφει τι συμβαίνει σε μια εικόνα πικ-νικ.

▪ Ορθογραφία

Ο εξεταστής λέει μια πρόταση και ο εξεταζόμενος την γράφει.

→ **Παρατηρήσεις:** Οι δοκιμασίες της γραφής και κυρίως η περιγραφή της εικόνας, θεωρήθηκαν αρκετά απαιτητικές από τους περισσότερους εξεταζόμενους. Ειδικά ο πληθυσμός που ήταν χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου αντιμετώπισε δυσκολίες στην ελεύθερη γραφή και στον περιγραφικό λόγο, ενώ υπήρχαν και αρκετά ορθογραφικά λάθη. Αρκετοί εξεταζόμενοι χρειάζονταν ενθάρρυνση για να γράψουν, ενώ κάποιοι ένιωθαν άβολα με το γραφικό τους χαρακτήρα ή με τα ορθογραφικά τους λάθη, καθώς όπως έλεγαν είχαν χρόνια να γράψουν. Ωστόσο, ενώ στις δοκιμασίες της γραφής και ειδικά στην περιγραφή της εικόνας, οι εξεταζόμενοι

έδειξαν επιφυλακτικότητα, στην πραγματικότητα η απόδοση τους ήταν αρκετά ικανοποιητική. Να αναφέρουμε ότι το παθολογικό δείγμα πολλές φορές επικεντρωνόταν σε ορισμένα σημεία της εικόνας, χωρίς να δίνεται μια συνολική περιγραφή. Ο γραπτός λόγος ήταν συνήθως σύντομος και περιεκτικός, χωρίς δευτερεύουσες προτάσεις, επιθετικούς προσδιορισμούς ή τοπικά επιρρήματα. Τέλος, να αναφέρουμε ότι στη δοκιμασία της ορθογραφίας δεν έγιναν πολλά ορθογραφικά λάθη.

Γραφή

Υλικό: βιβλίο Ερεθισμάτων, χαρτί χωρίς γραμμές, στυλό

Γενικές Οδηγίες: Δώστε ένα φύλλο χωρίς γραμμές και ένα στυλό (όχι μολύβι) μπροστά στον/στην ασθενή. Πείτε, Τώρα Θα ήθελα να γράψουμε κάποια πράγματα. Χρησιμοποιήστε επιπλέον φύλλα χαρτί αν είναι αναγκαίο. Αφού ο/η ασθενής τελειώσει, γράψτε το όνομα του ασθενή πάνω και την ημερομηνία εξέτασης.

A. Αυτόνομη Γραφή

Οδηγίες: Πείτε, Γράψτε το όνομά σας και την διεύθυνση του σπιτιού σας. Ο/η ασθενής μπορεί να γράψει όπως θέλει.

Βαθμολόγηση: Δώστε έναν βαθμό για κάθε αναγνωρίσιμη λέξη ή αριθμός (Μέγιστο 6 βαθμοί). Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας.

Σκορ της Αυτόνομης Γραφής (Μήγ = 6)

B. Ελεύθερη Γραφή

Επιπλέον Υλικό: βιβλίο Ερεθισμάτων, χρονόμετρο

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 56 (Εικόνα: Πικ νικ). Πείτε, Γράψτε μου τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα ή γράψτε μία ιστορία για του τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα. Αν ο/η ασθενής αρχίζει να γράφει λίστες λέξεων ή ατελής προτάσεις, πείτε Γράψτε προτάσεις. Μετακινήστε την εικόνα μπροστά στον ασθενή για να είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της εάν είναι αναγκαίο. Ενθαρρύνεται τον/την ασθενή να δώσει προσοχή σε όλα τα στοιχεία της εικόνας.

Χρονικό όριο: Δώστε τρία λεπτά για να ολοκληρώσει την διαδικασία

Βαθμολόγηση: Δώστε 34 βαθμούς για μια πλήρη περιγραφή. Θα δώσετε 8 βαθμούς για κάθε πλήρη πρόταση με έξι λέξεις κ πάνω, έναν βαθμό για κάθε σωστή λέξη σε μία ατελή και μικρή πρόταση, και έναν βαθμό για κάθε μεμονωμένη λέξη έως 10 βαθμούς μέγιστο. Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας. Μην βαθμολογήσετε οτζή και τονισμό.

Σκορ της Ελεύθερης Γραφής (Μήγ = 34)

Γ. Ορθογραφία

Οδηγίες: Πείτε, Γράψτε την παρακάτω πρόταση: «Βάλε στο κουτί μου, πάντα λευκά βάζα από υγρό διαλύτη». Η πρόταση μπορεί να σπάσει σε μικρότερες, αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να την θυμηθεί.

Βαθμολόγηση: Δώστε 10 βαθμούς για την πλήρη πρόταση και έναν βαθμό για κάθε σωστή λέξη. Βαθμολογήστε το σκορ απαντήσεων του/της ασθενή. Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας.

Σκορ της Ορθογραφίας (Μήγ = 10)

Καθορίζοντας ποια Δοκιμασία Θα Χρηγήσετε Μετά

Οδηγίες: Προσθέστε τα σκορ του/της ασθενή από τις δοκιμασίες γραφής A έως Γ. Αν το συνδυαστικό σκορ είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το (≥) 40, σταματήστε τις επόμενες δοκιμασίες. (Δείτε σελίδα 15 σε αυτό το φυλλάδιο καταγραφής απαντήσεων ή στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού χορήγησης του Test/ Έξταστη ως προς τον υπολογισμό του Συνόλου Προ - κατηγοριοποίησης της Γραφής του/της ασθενή). Αν το συνδυαστικό σκορ ή κάτω (<) από 40, συνεχίστε στην χορήγηση της Δοκιμασίας Ανάγνωσης Δ - Ζ.

~~8~~

A. Σκορ Αυτόνομης Γραφής

(34)

B. Σκορ Ελεύθερης Γραφής

(10)

Γ. Σκορ Ορθογραφίας

(50)

Συνδυαστικό Σκορ

▪ Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση

Ο εξεταστής λέει μια σειρά έξι λέξεων και ο εξεταζόμενος τις γράφει.

▪ Αλφάβητο και αριθμοί

Ο εξεταζόμενος γράφει τα γράμματα της αλφαβήτου και τους αριθμούς από το 1 ως το 20.

▪ Γραφή γραμμάτων και αριθμών καθ' υπαγόρευση

Ο εξεταστής λέει πέντε γράμματα και πέντε αριθμούς και ο εξεταζόμενος τα γράφει.

▪ Αντιγραφή πρότασης

Ο εξεταζόμενος αντιγράφει μια πρόταση.

→ **Παρατηρήσεις:** Στις δοκιμασίες αυτές παρατηρήθηκαν κυρίως στους ανοϊκούς ορθογραφικά λάθη στις λέξεις που υπαγορεύτηκαν, παραλείψεις γραμμάτων ενώ έγραφαν το αλφάβητο και ορθογραφικά λάθη ακόμα και στην αντιγραφή της πρότασης.

Δ. Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση

Υλικά: Εάν χρειάζονται για βοήθεια (κούπα, ρολόι, σφυρί, τηλέφωνο, κατασβίδι).
Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τις παρακάτω λέξεις. Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.
Βαθμολόγηση: Κυκλώστε το κατάλληλο σκορ για κάθε μέρος της δοκιμασίας που ο/η ασθενής εκτελεί σωστά. Αν ο/η ασθενής δεν είναι σε θέση να γράψει την σωστά μετά από βοήθεια δώστε 0 βαθμούς.

Ερεθίσματα	Σκορ			
	Καθ' υπαγόρευση	Ανακείμενο	Προφορικός συλλαβισμός	Αναθασμένη
1. κούπα	1	1	.5	0
2. ρολόι	3	2	1	0
3. μύτη	1	1	.5	0
4. σφυρί	2	2	1	0
5. τηλέφωνο	2	2	1	0
6. κατασβίδι	2	2	1	0

Ε. Αλφαβήτα και Αριθμοί

Αλφαβήτα $\Sigma \text{ σκορ } 10$

Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τα γράμματα της αλφαβήτου.
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε γράμμα που γράφεται σωστά (μέγιστο = 12,5 βαθμούς) ακόμη και αν δεν είναι σε σειρά.

Αριθμοί

Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τους αριθμούς από το 0 έως το 20.
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε γράμμα που γράφεται σωστά (μέγιστο = 10 βαθμούς) ακόμη και αν δεν είναι σε σειρά.

Σκορ του Γραπτής λέξεις - Καθ' Επιλογή Ταίριασμα Ευκόνων 21 (Μέγ + 22,5)

Στ. Γραφή Γραμμάτων και Αριθμών καθ' υπαγόρευση

Γράμματα

Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τα γράμματα που θα σας πω.
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε απόκριση που γράφεται σωστά και μηδέν για κάθε λάθος.

Ερεθίσματα	Σκορ
1. Δ	5 0
2. Μ	5 0
3. Κ	5 0
4. Β	5 0
5. Φ	5 0

Αριθμοί

Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τους αριθμούς που θα σας πω.

Ερεθίσματα	Σκορ
6. 5	5 0
7. 61	5 0
8. 32	5 0
9. 700	5 0
10. 1867	5 0

Σκορ του Γραφή Γραμμάτων και Αριθμών καθ' υπαγόρευση 25 (Μέγ + 7,5)

Ζ. Αντιγραφή Πρότασης

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 57 του βιβλίου Ερεθισμάτων και πείτε, Αντιγράψτε αυτή την πρόταση. Μετακινήστε το βιβλίο ερεθισμάτων μπροστά στον ασθενή για να είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της εάν είναι αναγκαίο.

Βαθμολόγηση: Δώστε ένα βαθμό για κάθε λέξη που αντιγράφεται σωστά (μέχρι 10 βαθμούς για την πλήρη πρόταση). Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος γράμμα.

Σκορ για την Αντιγραφή Πρότασης 95 (Μέγ + 10)

Ζ) Απραξία

Σκοπός: Η δοκιμασία έχει στόχο να μετρήσει την πράξη αξιολογώντας τις εικονικές και μεταβατικές κινήσεις των άκρων, καθώς και τις αξονικές και στοματοπροσωπικές κινήσεις.

Αξιολογείται: Η απραξία των άκρων (ιδεοκινητική, η κίνηση των άκρων, ιδεατή), η στοματοκινητική απραξία (προφορική), η εικονική και η μεταβατική απραξία. Η κίνηση της γλώσσας που σχετίζεται με τον κινητικό προγραμματισμό και τη διαδοχοκίνηση.

Δοκιμασία:

Ο εξεταζόμενος εκτελεί 20 διαφορετικούς εικονικούς ή κοινούς μεταβατικούς στόχους, προοδευτικά από τις άμεσες εντολές (π.χ., χαιρετισμός), στη προσποίηση χρήσης ή χρήση αντικειμένων για να εκτελέσει μια ενέργεια (π.χ., να προσποιηθεί ότι χρησιμοποιεί ένα κλειδί), στη μίμηση ή προσποίηση εκτέλεσης μιας ενέργεια χωρίς να υπάρχουν του τα πραγματικά αντικείμενα (π.χ., να προσποιηθεί ότι παίζει πιάνο).

→ **Παρατηρήσεις:** Στη δοκιμασία αξιολόγησης πιθανής απραξίας το σύνολο των εξεταζόμενων δεν παρουσίασε δυσκολίες. Ακόμα και αν η απόδοση τους δεν πετύχαινε το μέγιστο, ωστόσο ήταν πάντα ικανοποιητική.

Απραξία

Υλικά: Λουλούδι, σπέρτα, χέννα, οδοντόβουρτσα, κουτάλα, σφουρί, κλειδί, χαρτί χωρίς γραμμές, τηλέφωνο.

Οδηγίες: Πείτε, Θα σας ζητήσω να κάνετε κάποια πράγματα. Προσπαθήστε να τα κάνετε όσο ποιο τέλεια γίνεται. Αν ο/η ασθενής δεν εκτελεί πλήρως ή δεν μπορεί να το κάνει, δείξτε το και πείτε να το μιμηθεί. Αν πάλι δεν μπορεί να το μιμηθεί επαρκώς, δώστε του το αντικείμενο (όπου είναι διαθέσιμο). Επιτρέψτε οποιαδήποτε φυσιολογική εκτέλεση (πχ. Να τηλεφωνεί χτυπώντας τα πλήκτρα του τηλεφώνου με το κλειδί)

Βαθμολόγηση: Κυκλώστε το σκορ το οποίο αντανακλά καλύτερα στην επίδοση του ασθενή για κάθε δοκιμασία

Κριτήρια βαθμολόγησης:

- 3** = Μια πολύ καλή επίδοση σε όλες τις εντολές (πχ. Ο/η ασθενής σφουρίζει κανονικά με τα χείλη του. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του και να εισπνέει την μυρωδιά του).
- 2** = Μια ικανοποιητική επίδοση σε όλες τις εντολές (πχ. Ο/η ασθενής σφουρίζει με τα χείλη του, χωρίς να παράγεται όμως το σφύριγμα. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του χωρίς εισπνέει την μυρωδιά του).
- ή
- Μια καλή επίδοση σε όλες τις εντολές μετά από μίμηση (πχ. Ο/η ασθενής, μετά από μίμηση, σφουρίζει κανονικά με τα χείλη του. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του και να εισπνέει την μυρωδιά του).
- ή
- Ο/η ασθενής χρησιμοποιεί μίλη του σώματος του σαν αντικείμενα (πχ. Χτενίζεται με τα δάχτυλα)
- 1** = Μια ικανοποιητική επίδοση μετά από μίμηση (πχ. Ο/η ασθενής, μετά από μίμηση, σφουρίζει με τα χείλη του, χωρίς να παράγεται όμως το σφύριγμα. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του χωρίς εισπνέει την μυρωδιά του).
- ή
- Μια επαρκής επίδοση με τα αντικείμενα (πχ. Ο ασθενής μυρίζει το λουλούδι)
- 0** = Μια λάθος ή καμία επίδοση σε όλες τις εντολές, ακόμη και μετά από μίμηση, με ή χωρίς τα αντικείμενα (πχ. Ο/η ασθενής μιμητέ την κίνηση των χεριών για το σφύριγμα, αλλά δεν σφουρίζει. Ο/η ασθενής τριβεί το λουλούδι στην μύτη του αλλά δεν εισπνέει).

Ερέθισμα	Τύπος της Απόκρισης				Λοιπά σημεία
	Μετά από αίτημα Καλό = 3 βαθμοί Ικανοποιητικό = 2 βαθμοί	Μετά από μίμηση Καλό = 2 βαθμοί Ικανοποιητικό = 1 βαθμός	Με αντικείμενο (αν είναι εναρμόνιο) 1 βαθμός	Λοιπά σημεία	
Άνω Άκρα					
1. Κάντε γροθιά.	3	2	2	1	0
2. Χαιρετήστε.	3	2	2	1	0
3. Κάντε γεια σου.	3	2	2	1	0
4. Ξύστε το κεφάλι σας.	3	2	2	1	0
5. Κάντε παλαμάκια.	3	2	2	1	0
Πρόσωπο					
6. Βγάλτε έξω την γλώσσα σας.	3	2	2	1	0
7. Κλείστε τα μάτια σας.	3	2	2	1	0
8. Σφουρίστε.	3	2	2	1	0
9. Κάντε πως μυρίζει ένα λουλούδι.	3	2	2	1	1
10. Κάντε πως φυσάτε ένα σπέρτα.	3	2	2	1	1
Αντικείμενα					
11. Κάντε σαν να χτενίζετε.	3	2	2	1	1
12. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε οδοντόβουρτσα	3	2	2	1	1
13. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε κουτάλι να φάτε	3	2	2	1	1
14. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε σφουρί	3	2	2	1	1
15. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε κλειδί	3	2	2	1	1
Περιλόχειες					
16. Κάντε σαν να βάζετε μπρος και οδηγείτε ένα αυτοκίνητο	3	2	2	1	0
17. Κάντε σαν να χτυπάτε την πόρτα και να την ανοίγετε.	3	2	2	1	0
18. Κάντε σαν να δοκλώνετε ένα χαιρέι.	3	2	2	1	1
19. Κάντε σαν να κάνετε ένα τηλεφώνημα	3	2	2	1	1
20. Κάντε σαν να παίζετε πιάνο.	3	2	2	1	0

Σύνολο της Απραξίας **56** (Μέγ = 60)

Η) Δομικότητα, Οπτικοχωρικότητα και Υπολογισμοί

Σκοπός: Οι δοκιμασίες σε αυτό το τμήμα δεν έχουν άμεση σχέση με την αξιολόγηση της γλώσσας, αλλά συνδέονται συχνά με τις αφασικές βλάβες. Η μη συσχέτιση αυτή μπορεί να είναι σημαντική και να μας δείξει την έκταση της βλάβης στο μη-επικρατές ημισφαίριο.

Αξιολογείται: Η οπτικοχωρική πρόοδος, η κατασκευή, η κατευθυνόμενη προσοχή, η μαθηματική επεξεργασία, ο αντιληπτικός συλλογισμός και η λειτουργική μνήμη.

Δοκιμασίες:

▪ Ζωγραφική

Ο εξεταζόμενος σχεδιάζει οκτώ φιγούρες, αρχίζοντας με απλά σχήματα/μορφές (π.χ. ένας κύκλος) και συνεχίζει με πιο δύσκολες/σύνθετες μορφές (π.χ. έναν άνθρωπο). Το σχέδιο του ρολογιού έχει τροποποιηθεί έτσι ώστε οι δείκτες να δείχνουν 11:10, ο χρόνος που χρησιμοποιείται συνήθως στη δοκιμασία για την άνοια., απαιτείται από τον εξεταζόμενο να τοποθετήσει ένα σημάδι στο μέσο/κέντρο μιας τυπωμένης γραμμής στη φόρμα αξιολόγησης. Το σημάδι που βάζει ο εξεταζόμενος και διχοτομεί τη γραμμή μετράει τη χωρική παραμέληση.

→ **Παρατηρήσεις** : Η δοκιμασία της ζωγραφικής δεν ήταν ιδιαίτερα απαιτητική για το μη παθολογικό δείγμα. Το σχέδιο που δυσκόλεψε την πλειοψηφία των εξεταζόμενων ήταν ο κύβος. Οι περισσότεροι σχεδίαζαν ένα τετράγωνο, ενώ ακόμα και όταν τους δινόταν η βοήθεια από το βιβλίο ερεθισμάτων πολλές φορές δυσκολεύονταν και να το αντιγράψουν. Επίσης, στους ανοϊκούς παρατηρήθηκαν λάθη στη σχεδίαση του ρολογιού, τόσο στους αριθμούς, όσο και στη σχεδίαση των δεικτών και την τοποθέτηση της ώρας. Τέλος, και άλλα σχέδια του παθολογικού δείγματος ήταν ελλειπή, όπως το σπίτι ή ο άνθρωπος.

Δομικότητα, Οπτικοχωρικότητα και Υπολογισμοί

A. Ζωγραφική

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, χαρτί χωρίς γραμμές, στυλό, χρονομέτρο

Οδηγίες: Τοποθετήστε το χαρτί στο τραπέζι μαζί με το στυλό (όχι μολύβι). Πείτε, Ζωγραφίστε ένα _____. Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να ολοκληρώσει το σχέδιο, πείτε Είναι το καλύτερο που μπορείτε να σχεδιάσετε; Αν ο/η ασθενής δεν ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην κατανοεί, γυρίστε στην σελίδα 58 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και παρουσιάστε την εικόνα στον/στην ασθενή για 10 δευτερόλεπτα. Αποσύρете την εικόνα και επαναλάβετε την διαδικασία.

Προαιρετικά: αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην καταλαβαίνει, παρουσιάστε την εικόνα κ αφήστε τον/την ασθενή να την αντιγράψει.

Χρονικός περιορισμός: 30 δευτερόλεπτα ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Δώστε τον αντιπροσωπευτικό βαθμό που αντανακλά την απόδοση του/της ασθενή για κάθε ζωγραφιά του/της. Αφαιρέστε έναν βαθμό αν ο/η ασθενής χρειαστεί το οπτικό ερέθισμα, και 2 αν τελικά το αντιγράψει.

Ερεθίσματα	Στοιχεία βαθμολόγησης	Σκορ
1. Ζωγραφίστε έναν κύκλο.	2 βαθμοί = Κλειστός κύκλος 1 βαθμός = Ένα καμπύλο σχέδιο 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	2
2. Ζωγραφίστε έναν κύβο.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για κάθε λάθος πλευρά 1 βαθμός = όλες οι ενώα γραμμές είναι σχεδιασμένες 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	3
3. Ζωγραφίστε ένα τετράγωνο.	2 βαθμοί = κλειστό τετράγωνο 1 βαθμός = τέσσερις γραμμές 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	2
4. Ζωγραφίστε ένα ρολόι. Βάλτε τους δείκτες να δείχνουν «έντεκα και 10» (Αν είναι αναγκαίο θυμίστε στον/στην εξεταζόμενο να βάλει τους δείκτες έντεκα και 10)	Μην βαθμολογήστε την ακρίβεια των δεικτών. 5 βαθμοί = Σωστό σχήμα, η τοποθέτηση των αριθμών και ο δείκτης της ώρας είναι πιο κοντός από τον δείκτη των λεπτών 4 βαθμοί = Οι αριθμοί και η σχεδίαση είναι σχεδόν σωστή. 3 βαθμοί = Πολλά λάθη στους αριθμούς και τους δείκτες 2 βαθμοί = Οι περισσότεροι αριθμοί είναι απόντες, φτωχά ή λάθος τοποθετημένοι 1 βαθμός = Ένας κύκλος μόνο ή πολύ φτωχό σχέδιο 0 βαθμοί = Ακατάληπτο σχέδιο ή κανένα σχέδιο	3
5. Ζωγραφίστε ένα δέντρο.	3 βαθμοί = Πουιστικό 2 βαθμοί = Συμμετρικό 1 βαθμός = Ασύμμετρο 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	3
6. Ζωγραφίστε ένα σπίτι.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για έλλειπες σχέδιο Αφαιρέστε ένα βαθμό για έλλειψη στοιχείων του οπιστού 2 βαθμοί = σχέδιο κατά προσέγγιση 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	3
7. Ζωγραφίστε έναν άντρα.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για κάθε μέλος του σώματος λείπει (πχ. πόδι, χέρι, σώμα) 2 βαθμοί = σχέδιο κατά προσέγγιση 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	4
8. Βάλτε ένα σημάδι στην μέση αυτής της γραμμής. (Δείτε την γραμμή εδώ από κάτω)	3 βαθμοί = είναι ακριβώς ή μέχρι 5mm απόκλιση στο κέντρο Αφαιρέστε 1 βαθμό για κάθε 5mm απόκλισης 0 βαθμοί = Κανένα σχέδιο	3

Σκορ Ζωγραφικής 23 (Μίν = 30)

▪ Σχεδιασμός κύβων

Ο εξεταζόμενος χρησιμοποιεί τέσσερεις κόκκινους/άσπρους κύβους Koh για να αντιγράψει τρία διαφορετικά σχέδια που παρουσιάζονται στο βιβλίο ερεθισμάτων.

→ **Παρατηρήσεις:** Στη δοκιμασία με τους κύβους του Koh το μη παθολογικό δείγμα είχε συνήθως ικανοποιητική βαθμολογία, ενώ κάποιοι δεν ήθελαν καν να δουν το

παράδειγμα από εμάς, όπως έπρεπε σύμφωνα με τις οδηγίες χορήγησης. Για τους ανοϊκούς να πούμε ότι πέτυχαν γενικά χαμηλή βαθμολογία σε σχέση με τους υγιείς και κάποιοι από αυτούς βρήκαν τη δοκιμασία αρκετά δύσκολη.

▪ Υπολογισμοί

Ο εξεταζόμενος λύνει 12 μαθηματικά προβλήματα (τρία για την κάθε πράξη: πρόσθεση, αφαίρεση, πολλαπλασιασμό, και διαίρεση). Ο εξεταστής παρέχει τις λεκτικές οδηγίες και τα οπτικά ερεθίσματα από το βιβλίο ερεθισμάτων για κάθε πρόβλημα. Ο εξεταζόμενος απαντά προφορικά ή δείχνει τη σωστή απάντηση από τέσσερις επιλογές.

→ Παρατηρήσεις : Οι υπολογισμοί ήταν γενικά μια εύκολη δοκιμασία για την πλειοψηφία των εξεταζόμενων. Στο μη παθολογικό δείγμα δεν παρατηρήθηκαν σημαντικές δυσκολίες. Συνήθως άτομα χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου ή άτομα που όπως μας είπαν δεν είχαν ποτέ καλή σχέση με τα μαθηματικά παρόλο που ήθελαν περισσότερο χρόνο για να σκεφτούν δεν έκαναν συνήθως λάθη. Οι ανοϊκοί δυσκολεύτηκαν αρκετά, με τους περισσότερους να κάνουν λάθη στον πολλαπλασιασμό και στη διαίρεση. Βέβαια, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπήρχαν και κάποιοι που ολοκλήρωσαν σωστά τη δοκιμασία των υπολογισμών.

Β. Σχεδιασμός Κύβων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, 4 κύβους του Koh's, χρονόμετρο

Δοκιμαστικά Ερεθίσματα και Επίδειξη Δοκιμασίας

Οδηγίες: Τοποθετήστε τους τέσσερις κύβους πάνω στο τραπέζι μπροστά στον/στην ασθενή. Πείτε, Κοιτάξτε αυτούς τους κύβους. Είναι όλοι ίδιοι. Στην μισή τους πλευρά είναι κόκκινοι και στην υπόλοιπη είναι λευκοί. Γυρίστε στην σελίδα 64 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Πείτε, Θα τοποθετήσω αυτούς τους κύβους όπως δείχνει αυτή η εικόνα. Παρακολουθήστε με πρώτα. Με αργές κινήσεις τακτοποιήστε τα κυβάρια όπως δείχνει η εικόνα μέσα στο Βιβλίο Ερεθισμάτων. Μετά ανακατέψτε τα κυβάρια και πείτε, Τώρα δείτε αυτή την εικόνα και κάντε την ίδια με τους κύβους. Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να πετύχει το αντίγραφο μέσα σε 90 δευτερόλεπτα, ανακατέψτε πάλι τους κύβους και πείτε του/της να προσπαθήσει ξανά.

Ερεθίσματα

Οδηγίες: Παρουσιάστε τα ερεθίσματα ακόμη και αν ο/η ασθενής αποτύχει να φτιάξει – αντιγράψει το δοκιμαστικό ερέθισμα. Γυρίστε στην σελίδα 65 του Βιβλίου ερεθισμάτων και πείτε, Βάλτε όλους τους κύβους, όπως δείχνει η εικόνα. Αφήστε περίπου 2 λεπτά πριν παρουσιάσετε το επόμενο ερέθισμα. Ανακατέψτε κάθε φορά τους κύβους πριν χορηγήσετε το νέο ερέθισμα.

Επανάληψη: Καμία. Επιτρέψτε μόνο μία προσπάθεια ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Κυκλώστε τον βαθμό ο οποίος αντιπροσωπεύει καλύτερα την απεικόνιση του/της ασθενή.

3 βαθμοί = Σωστό σχέδιο μέσα σε 60 δευτερόλεπτα

2 βαθμοί = Σωστό σχέδιο σε παραπάνω χρόνο (μέχρι 2 λεπτά)

1 βαθμός = Οι 4 κύβοι μαζί, αλλά λάθος το σχέδιο

0 βαθμοί = Οι 4 κύβοι δεν τοποθετούνται μαζί ή καμία απόκριση

Ερέθισμα	Σκορ
1.	1
2.	0
3.	1

Σκορ Σχεδιασμού Κύβων 4 (Μέγ = 9)

Γ. Υπολογισμοί

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων

Οδηγίες: Τοποθετήστε το χαρτί στο τραπέζι μαζί με το στυλό (όχι μολύβι). Πείτε, Ζωγραφίστε ένα _____. Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να ολοκληρώσει το σχέδιο, πείτε Είναι το καλύτερο που μπορείτε να σχεδιάσετε; Αν ο/η ασθενής δεν ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην κατανοεί, γυρίστε στην σελίδα 58 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και παρουσιάστε την εικόνα στον/στην ασθενή για 10 δευτερόλεπτα. Αποσύρτε την εικόνα και επαναλάβετε την διαδικασία.

Προαιρετικά: αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην καταλαβαίνει, παρουσιάστε την εικόνα και αφήστε τον/την ασθενή να την αντιγράψει.

Χρονικός περιορισμός: 30 δευτερόλεπτα ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Δώστε τον αντιπροσωπευτικό βαθμό που αντανακλά την απόδοση του/της ασθενή για κάθε ζωγραφιά του/της. Αφαιρέστε έναν βαθμό αν ο/η ασθενής χρειαστεί το οπτικό ερέθισμα, και 2 αν τελικά το αντιγράψει.

Ερεθίσματα	Απαντήσεις				Σκορ	
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω προσθέσεις. Πόσο κάνει 5 + 4 ;						
1. 5 + 4	A. 9	B. 20	Γ. 1	Δ. 8	E. ΚΑ	2 0
2. 6 + 2	A. 4	B. 12	Γ. 8	Δ. 3	E. ΚΑ	2 0
3. 4 + 3;	A. 6	B. 12	Γ. 7	Δ. 4	E. ΚΑ	2 0
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω αφαιρέσεις. Πόσο κάνει 6 - 2;						
4. 6 - 2	A. 8	B. 4	Γ. 12	Δ. 3	E. ΚΑ	2 0
5. 9 - 7	A. 16	B. 2	Γ. 5	Δ. 63	E. ΚΑ	2 0
6. 8 - 3	A. 5	B. 3	Γ. 24	Δ. 11	E. ΚΑ	2 0
Θα ήθελα να κάνετε τους παρακάτω πολλαπλασιασμούς. Πόσο κάνει 4 X 2;						
7. 4 X 2	A. 7	B. 2	Γ. 8	Δ. 6	E. ΚΑ	2 0
8. 5 X 3	A. 6	B. 2	Γ. 8	Δ. 15	E. ΚΑ	2 0
9. 6 X 7	A. 2	B. 11	Γ. 42	Δ. 25	E. ΚΑ	2 0
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω διαιρέσεις. Πόσο κάνει 5 ÷ 4 ;						
10. 4 ÷ 4	A. 12	B. 2	Γ. 32	Δ. 4	E. ΚΑ	2 0
11. 64 ÷ 8	A. 13	B. 56	Γ. 8	Δ. 72	E. ΚΑ	2 0
12. 18 ÷ 3	A. 4	B. 21	Γ. 15	Δ. 6	E. ΚΑ	2 0

Σκορ Υπολογισμών 94 (Μέγ = 24)

▪ **Κατά Raven Χρωματικές Ακολουθίες (RCPM)**

Ο εξεταστής παρουσιάζει μια εικόνα /ένα σχέδιο από το οποίο λείπει ένα κομμάτι. Ο εξεταζόμενος επιλέγει από έξι κομμάτια το σωστό. Ο εξεταζόμενος παίρνει 1 επιπλέον πόντο εάν ολοκληρώσει όλη τη δοκιμασία (τα 36 αντικείμενα) σε 5 λεπτά ή σε λιγότερα από 5 λεπτά.

→ **Παρατηρήσεις** : Καταρχήν να αναφέρουμε ότι σαν δοκιμασία ήταν απαιτητική και λίγο κουραστική για τους εξεταζόμενους, γιατί απαιτούσε την προσοχή και τη συγκέντρωσή τους για αρκετή ώρα και γιατί είχε ήδη προηγηθεί μεγάλος αριθμός δοκιμασιών. Να αναφέρουμε ενδεικτικά ότι κανένας εξεταζόμενος δεν κατάφερε να ολοκληρώσει τη δοκιμασία σε 5 λεπτά, οπότε και κανένας δεν έλαβε τον επιπλέον βαθμό. Συχνά ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας έφτανε ή και ξεπερνούσε τα 10 λεπτά. Συνολικά μπορούμε να πούμε ότι το παθολογικό δείγμα είχε χαμηλότερη επίδοση από ότι το μη παθολογικό. Κάποιες φορές υπήρχε η εντύπωση ότι οι ανοϊκοί δεν ήταν και πολύ συγκεντρωμένοι κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και ότι πιθανόν κάποιες απαντήσεις να δίνονταν τυχαία. Αναφορικά να σημειώσουμε, ότι πολλές φορές και ειδικά στο τρίτο μέρος της δοκιμασίας (Σετ Β), οι εξεταζόμενοι ζητούσαν βοήθεια για το τι έπρεπε να βάλουν στο κομμάτι που έλειπε ή ρωτούσαν όταν είχαν δύο πιθανές επιλογές.

Δ. Κατά Ravens
Χρωματικές Ακολουθίες
(RCPM)

Υλικό: Το βιβλίο Ερεθισμάτων RCPM, χρονομέτρο.

Οδηγίες: Ανοίξτε το βιβλίο Ερεθισμάτων RCPM στο Σετ Α, Ερέθισμα Α1. Δείτε στο σχέδιο και μετά στα έξι κομμάτια κάτω από το σχέδιο και πείτε. Δείξτε μου το κομμάτι που λείπει ή πείτε Κοιτάξτε αυτό το σχέδιο. Ένα κομμάτι του λείπει. Είναι ένα από αυτά. Δείξτε το κομμάτι το οποίο ταυρίζεται εκεί. Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Καταγράψτε τον αριθμό που δείχνει ο/η ασθενής εκτελεί σωστά ή ΚΑ αν δεν ανταποκρίνεται. Οι σωστές απαντήσεις είναι με έντονα γράμματα στις στήλες παρακάτω. Δώστε ένα βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος ή καμία απάντηση.

Επιπλέον Βαθμοί χρονομέτρησης: Αν όλα τα (τρία) σετ ερεθισμάτων ολοκληρωθούν σε λιγότερο από πέντε λεπτά, δώστε ένα επιπλέον βαθμό στο συνολικό σκορ του/της ασθενή.

©Χρόνος Έναρξης

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ
A1.	4	1 0
A2.	5	1 0
A3.	1	1 0
A4.	2	1 0
A5.	6	1 0
A6.	3	1 0
A7.	9	1 0
A8.	9	1 0
A9.	1	1 0
A10.	5	1 0
A11.	1	1 0
A12.	5	1 0

Σκορ του Σετ Α (Μέγ = 12)

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ
A ₀ 1	4	1 0
A ₀ 2	5	1 0
A ₀ 3	1	1 0
A ₀ 4	6	1 0
A ₀ 5	3	1 0
A ₀ 6	9	1 0
A ₀ 7	3	1 0
A ₀ 8	9	1 0
A ₀ 9	6	1 0
A ₀ 10	3	1 0
A ₀ 11	5	1 0
A ₀ 12	1	1 0

Σκορ του Σετ Α₀ (Μέγ = 12)

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ
B1.	2	1 0
B2.	6	1 0
B3.	1	1 0
B4.	6	1 0
B5.	5	1 0
B6.	5	1 0
B7.	1	1 0
B8.	4	1 0
B9.	1	1 0
B10.	2	1 0
B11.	2	1 0
B12.	2	1 0

Σκορ του Σετ β (Μέγ = 12)

©Χρόνος Λήξης

Χρόνος Έναρξης - Χρόνος Λήξης = Συνολικός Χρόνος Χρόνος σε Λεπτά

Επιπλέον Βαθμοί χρονομέτρησης: Αν συμπληρώθηκαν 5 λεπτά ή λιγότερα Ναι = 1 Όχι = 0

Σκορ του Ravens Progressive Matrices (RCPM) - A + A₀ + B + Βαθμός Χρονομέτρησης (Μέγ = 37)

Θ) Συμπληρωματικές δοκιμασίες γραφής και ανάγνωσης

Σκοπός: Η δοκιμασία αυτή έχει σκοπό τη διάκριση μεταξύ της επιφανειακής (σημασιολογικής) και της βαθιάς (φωνολογικής) δυσλεξίας. Μπορούν επίσης να ληφθούν πληροφορίες για την οπτική δυσλεξία.

Δοκιμασίες:

▪ Γραφή δύσκολων λέξεων

Ο εξεταζόμενος γράφει δέκα δύσκολες λέξεις που του λέει ο εξεταστής.

▪ Γραφή ψευδολέξεων

Ο εξεταζόμενος γράφει δέκα δύσκολες λέξεις που του λέει ο εξεταστής.

▪ Ανάγνωση δύσκολων λέξεων

Ο εξεταζόμενος διαβάζει δυνατά δέκα δύσκολες λέξεις από το βιβλίο ερεθισμάτων.

▪ Ανάγνωση ψευδολέξεων

Ο εξεταζόμενος διαβάζει δυνατά δέκα ψευδολέξεις από το βιβλίο ερεθισμάτων.

→ **Παρατηρήσεις:** Στην ανάγνωση των δύσκολων λέξεων και των ψευδολέξεων η πλειοψηφία των εξεταζόμενων δεν δυσκολεύτηκε, ενώ αναγνώριζαν ότι ίδιες λέξεις τις είχαν γράψει προηγουμένως. Στη γραφή δυσκολεύτηκαν κυρίως οι ανοϊκοί και τα άτομα χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Το παθολογικό δείγμα είχε χαμηλότερη απόδοση και στις δύο δοκιμασίες γραφής. Στη γραφή των δύσκολων λέξεων, συχνό λάθος και για τις δύο κατηγορίες εξεταζόμενων ήταν τα συμπλέγματα (π.χ. άγχος αντί για άγχος). Γενικά, αντιμετώπισαν δυσκολίες όσοι εξεταζόμενοι είχαν δυσκολευτεί και στις προηγούμενες δοκιμασίες γραφής.

Συμπληρωματικές Δοκιμασίες Γραφής και Ανάγνωσης

Α. Ορθή Γραφή Δύσκολων Λέξεων

Υλικό: Χαρτί χωρίς γραμμές, Στυλό.

Οδηγίες: Πείτε, γράψτε τις παρακάτω λέξεις. Πείτε τις λέξεις στον/στην ασθενή.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Γραφή Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. γυάρδα	1	0
2. εαυτός	1	0
3. άγχος	1	0
4. Γάγγος	1	0
5. σφθαλμός	1	0
6. αγγούρι	1	0
7. έλεγχος	1	0
8. μπασκότο	1	0
9. μαγκός	1	0
10. ευγένεια	1	0

Σκορ Ορθής Γραφής Δύσκολων Λέξεων **6** (Μήν = 10)

Β. Γραφή Ψευδολέξεων

Υλικό: Χαρτί χωρίς γραμμές, Στυλό.

Οδηγίες: Πείτε, Οι επόμενες λέξεις δεν υπάρχουν κανονικά. Γράψτε ακριβώς όσα ακούτε. Πείτε τις λέξεις στον/στην ασθενή.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Γραφή Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. φες	1	0
2. μον	1	0
3. ντουν	1	0
4. δοστ	1	0
5. σομπ	1	0
6. αποπερ	1	0
7. πολικετ	1	0
8. αλαντικ	1	0
9. λμπορονι	1	0
10. γλομπον	1	0

Σκορ Γραφής Ψευδολέξεων **9** (Μήν = 10)

Γ. Ανάγνωση Δύσκολων Λέξεων

Υλικό: Το Βιβλίο Ερεθισμάτων.

Οδηγίες: Ανοίξτε το Βιβλίο Ερεθισμάτων στην σελίδα 80 και πείτε, διαβάστε αυτές τις λέξεις δυνατά. Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Ανάγνωση Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. γυάρδα	1	0
2. εαυτός	1	0
3. άγχος	1	0
4. Γάγγος	1	0
5. σφθαλμός	1	0
6. αγγούρι	1	0
7. έλεγχος	1	0
8. μπασκότο	1	0
9. μαγκός	1	0
10. ευγένεια	1	0

Σκορ Ανάγνωσης Λέξεων **10** (Μήν = 10)

Δ. Ανάγνωση Ψευδολέξεων

Υλικό: Το Βιβλίο Ερεθισμάτων.

Οδηγίες: Ανοίξτε το Βιβλίο Ερεθισμάτων στην σελίδα 82 και πείτε, Αυτές είναι λέξεις χωρίς νόημα. Διαβάστε και αυτές τις λέξεις δυνατά. Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. φες	1	0
2. μον	1	0
3. ντουν	1	0
4. δοστ	1	0
5. σομπ	1	0
6. αποπερ	1	0
7. πολικετ	1	0
8. αλαντικ	1	0
9. λμπορονι	1	0
10. γλομπον	1	0

Σκορ Ανάγνωσης Ψευδολέξεων **10** (Μήν = 10)

4.2. Ευρήματα και Στατιστικά Αποτελέσματα

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 42 ατόμων εκ των οποίων τα 30 άνηκαν στο φυσιολογικό δείγμα και τα υπόλοιπα 12 άτομα ήταν ασθενείς με άνοια. Από τους 30 φυσιολογικούς εξεταζόμενους οι 13 ήταν άνδρες και οι υπόλοιπες 17 γυναίκες, ενώ από τους 12 ανοϊκούς ασθενείς οι 6 ήταν άνδρες και οι 6 γυναίκες.

Ο μέσος όρος ηλικίας του φυσιολογικού δείγματος ήταν τα 73 έτη (τ.α. = +- 6). Αντίστοιχα, για το ανοϊκό δείγμα ο μέσος όρος ηλικίας των ασθενών ήταν τα 77 έτη (τ.α.= +- 4).

Επίσης, για το φυσιολογικό δείγμα ο μέσος όρος ετών εκπαίδευσης ήταν 10 χρόνια (τ.α= +- 4), ενώ για το ανοϊκό δείγμα ο μέσος όρος ήταν τα 8 χρόνια (τ.α= +-4).

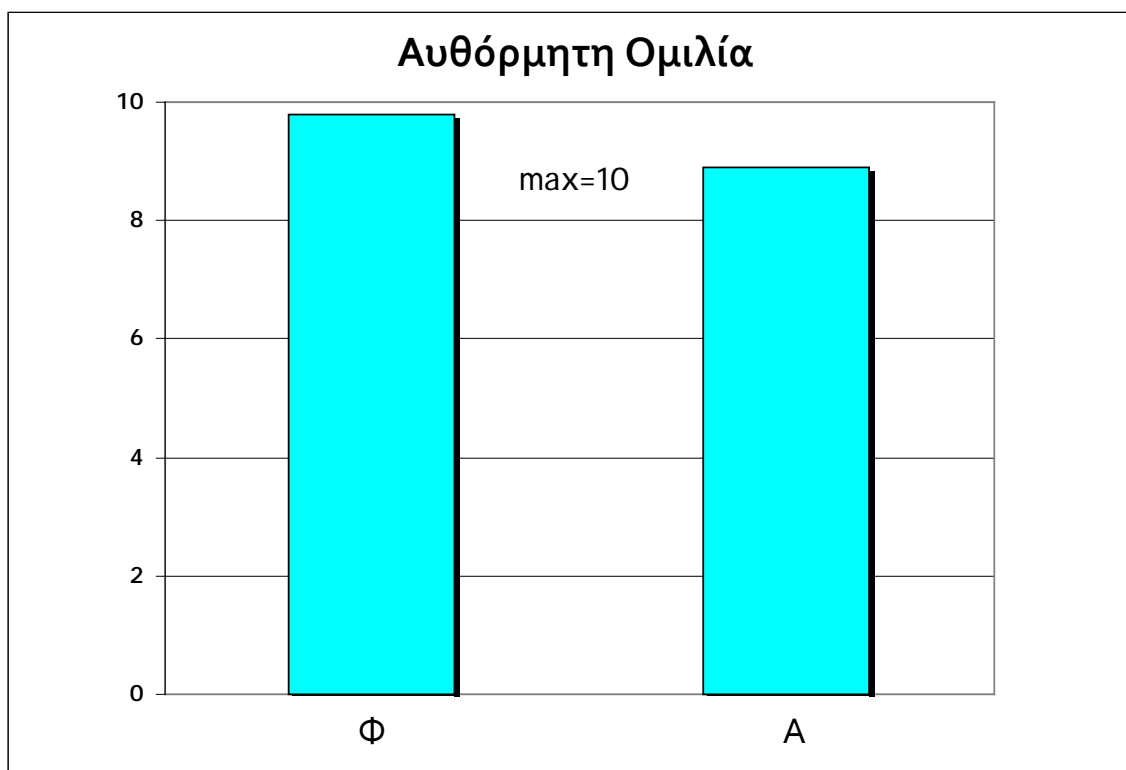
Στην συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται κι όλα τα αποτελέσματα για κάθε δοκιμασία του WAB-R. Οι μέσοι όροι, οι τυπικές αποκλίσεις και οι συγκρίσεις των μέσων τιμών συγκεντρώνονται σε εννιά διαφορετικούς πίνακες, που ο καθένας αφορά μια ενότητα του τεστ και τις δοκιμασίες της. Μετά από κάθε πίνακα παραθέτεται γραφική παράσταση με τις δοκιμασίες που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες διαφορές. Οι γραμμές χωρίζονται σε φυσιολογικό και ανοϊκό πληθυσμό και ανά δύο αποτελούν τα στοιχεία μιας δοκιμασίας.

Στον 1^ο πίνακα και γράφημα παρατίθενται τα αποτελέσματα του τομέα αυθόρμητης ομιλίας. Στο γράφημα συγκρίνονται οι μέσοι όροι των βαθμολογιών για τις δοκιμασίες των ερωτήσεων συνομιλίας και της περιγραφής εικόνας.

Πίνακας 1^{ος} : τομέας αυθόρμητης ομιλίας

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α.-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,8	0,23	0,005	Αυθόρμητη ομιλία (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	8,9	0,55		

Γράφημα 1^ο

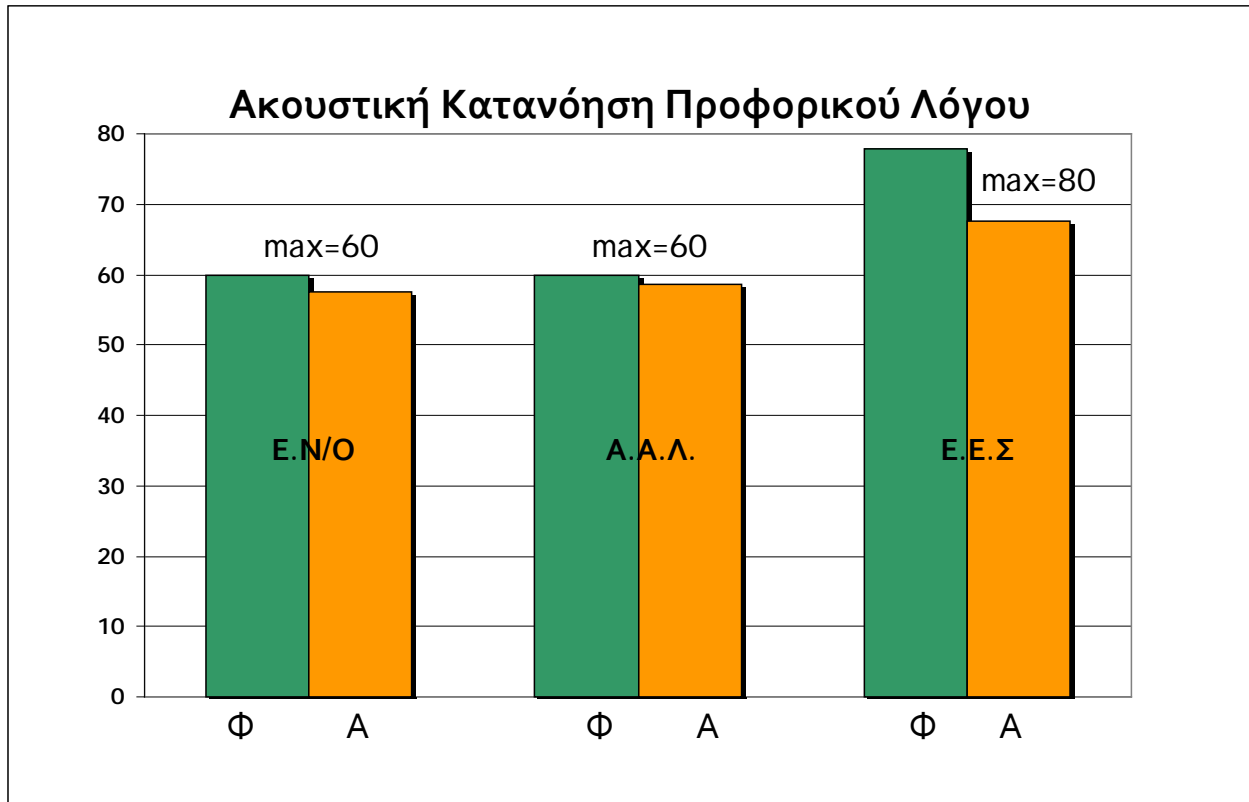

Στον 2^ο πίνακα και το γράφημα παρατίθενται τα αποτελέσματα του τομέα της ακουστικής κατανόησης προφορικού λόγου. Δίνονται τα αποτελέσματα της δοκιμασίας των ερωτήσεων ναι/όχι, της ακουστικής αναγνώρισης λέξεων και της εκτέλεσης εντολών σε σειρά.

Πίνακας 2^ο: τομέας ακουστικής κατανόησης προφορικού λόγου

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	59,9	0,54	0,002	Ερωτήσεις ναι - όχι (μέγιστο= 60)
Ανοϊκός πληθυσμός	57,5	2,15		
Φυσιολογικός πληθυσμός	59,9	0,30	0,005	Ακουστική αναγνώριση λέξεων (μέγιστο=60)
Ανοϊκός πληθυσμός	58,7	1,13		
Φυσιολογικός πληθυσμός	77,9	2,52	0,0001	Εκτέλεση εντολών σε σειρά (μέγιστο=80)
Ανοϊκός πληθυσμός	67,5	6,31		

Γράφημα 2°

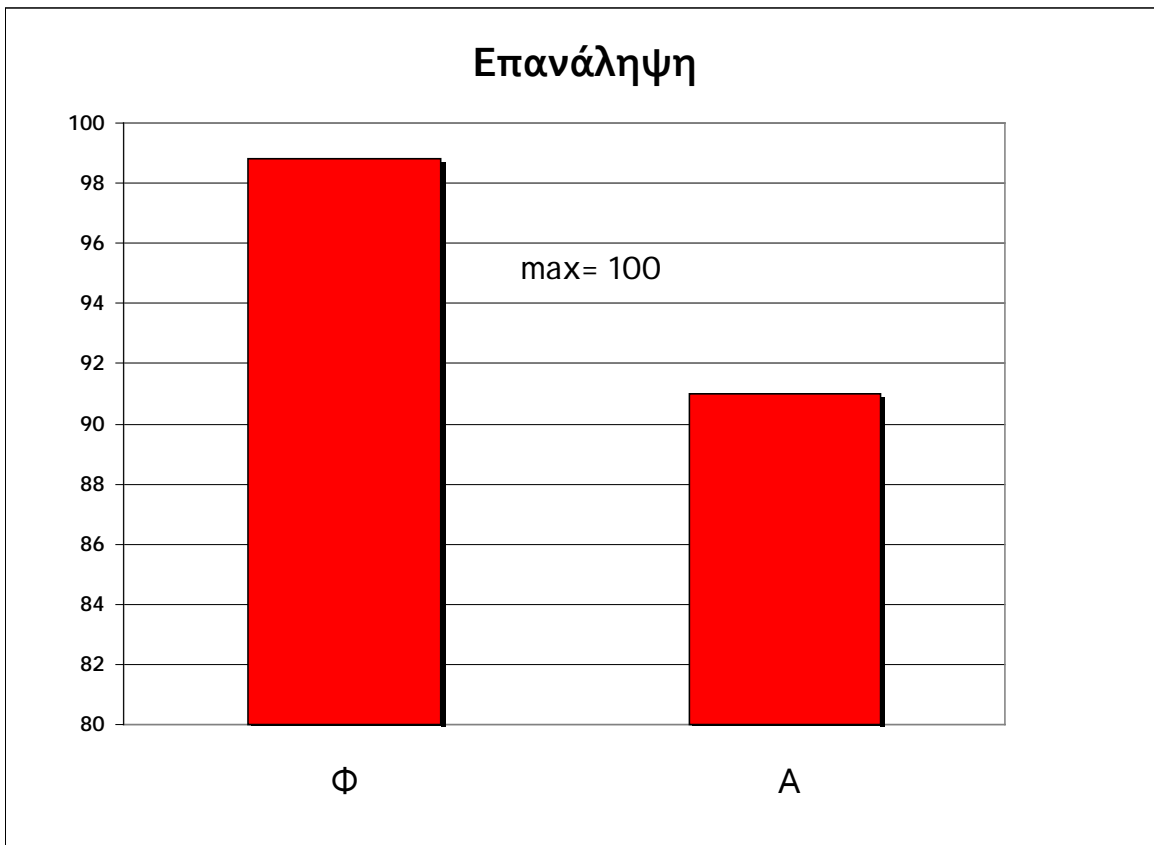

Στον 3ο πίνακα και γράφημα παρατίθενται τα αποτελέσματα του τομέα της επανάληψης.

Πίνακας 3^{ος}: τομέας επανάληψης

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	98,8	1,45	0,0006	Επανάληψη (μέγιστο=100)
Ανοϊκός πληθυσμός	91,3	5,61		

Γράφημα 3^ο

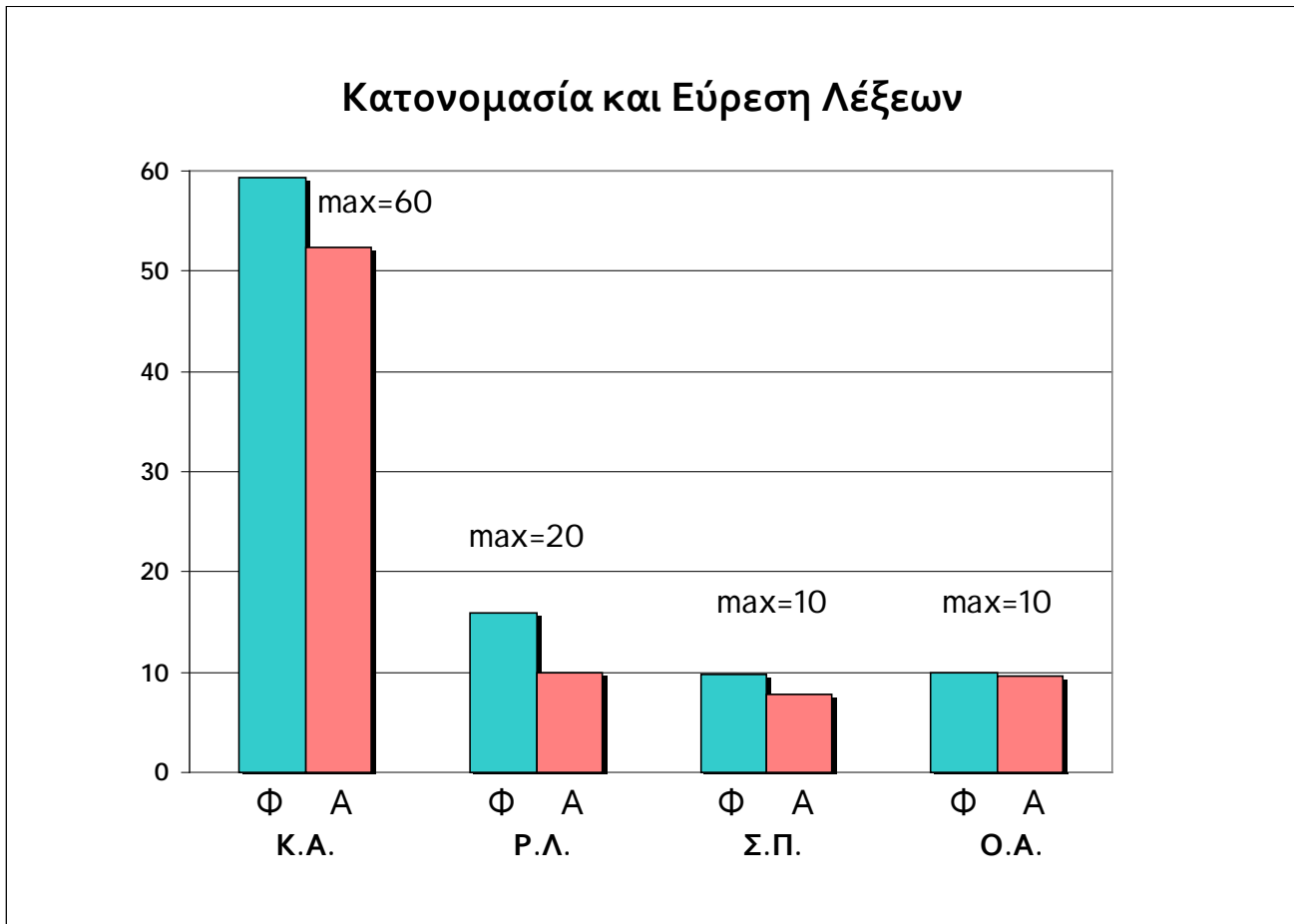
Στον 4^ο πίνακα και γράφημα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του τομέα της κατονομασίας και εύρεσης λέξεων και συγκεκριμένα για την κατονομασία αντικειμένων, τη δοκιμασία ροής των λέξεων, τη συμπλήρωση προτάσεων και την ομιλία απόκρισης.

Πίνακας 4^{ος}: τομέας κατονομασίας και εύρεσης λέξεων

	Μέσος όρος (M.O)	Τυπική απόκλιση (τ.α-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	59,4	0,93	9,016E-06	Κατονομασία αντικειμένων (μέγιστο=60)
Ανοϊκός πληθυσμός	52,4	3,2		
Φυσιολογικός πληθυσμός	15,9	2,77	3,658E-07	Ροή λέξεων (μέγιστο=20)
Ανοϊκός πληθυσμός	10	2.35		
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,86	0,43	0,0007	Συμπλήρωση προτάσεων (μέγιστο=10)
Ανοϊκός Πληθυσμός	7,83	1,52		
Φυσιολογικός πληθυσμός	10	0	0,1	Ομιλία απόκρισης (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	9,6	0,65		

Γράφημα 4°

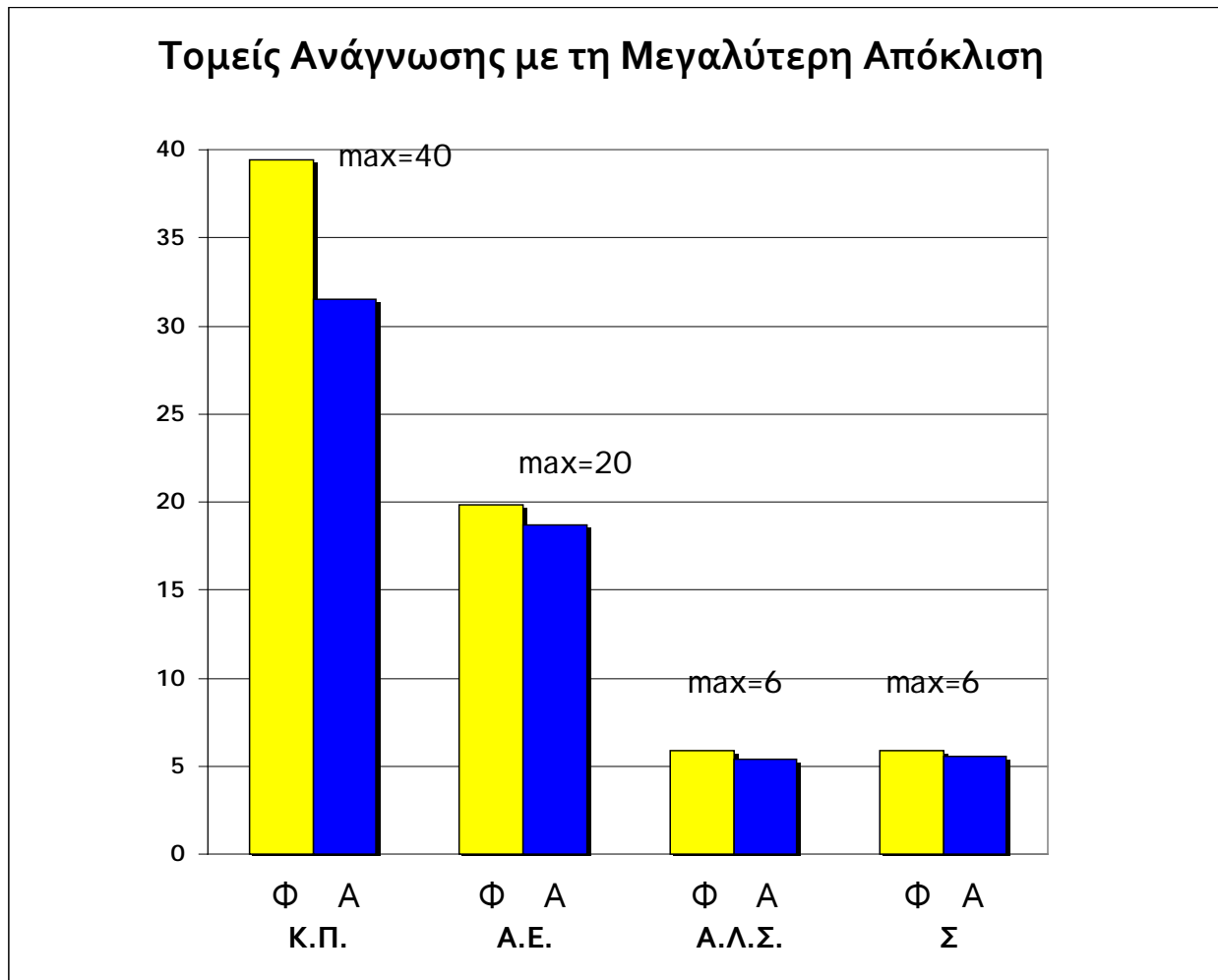
Στον 5° πίνακα και γράφημα δίνονται τα αποτελέσματα του τομέα της ανάγνωσης. Παραθέτονται τα αποτελέσματα της κατανόησης προτάσεων, της ανάγνωσης εντολών, των δοκιμασιών γραπτών λέξεων – κατ’ επιλογή ταίριασμα αντικειμένων, γραπτών λέξεων – κατ’ επιλογή ταίριασμα εικόνων, εικόνων – γραπτών λέξεων με κατ’ επιλογή ταίριασμα, και γραπτών λέξεων – κατ’ επιλογή ταίριασμα αντικειμένων, διάκρισης γραμμάτων, ενώ στο τέλος δίνονται τα αποτελέσματα των δοκιμασιών αναγνώρισης των λέξεων που συλλαβίζονται και του συλλαβισμού.

Πίνακας 5^{ος} : τομέας ανάγνωσης

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α- stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	39,4	2,02	0,01	Κατανόηση προτάσεων (μέγιστο=40)
Ανοϊκός πληθυσμός	31,5	8,86		
Φυσιολογικός πληθυσμός	19,8	0,43	0,12	Ανάγνωση εντολών (μέγιστο=20)
Ανοϊκός πληθυσμός	18,7	2,34		
Φυσιολογικός πληθυσμός	6	0	0	Γραπτές λέξεις- κατ' επιλογή ταίριασμα αντικειμένων (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	6	0		
Φυσιολογικός πληθυσμός	6	0	0	Γραπτές λέξεις- κατ' επιλογή ταίριασμα εικόνων (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	6	0		
Φυσιολογικός πληθυσμός	6	0	0	Εικόνες -γραπτές λέξεις με κατ'επιλογή ταίριασμα αντικειμένων (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	6	0		

Φυσιολογικός πληθυσμός	4	0	0	Γραπτές λέξεις – κατ' επιλογή ταίριασμα αντικειμένων (μέγιστο=4)
Ανοϊκός πληθυσμός	4	0		
Φυσιολογικός πληθυσμός	6	0	0	Διάκριση γραμμάτων (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	6	0		
Φυσιολογικός πληθυσμός	5,9	0,2	0,22	Αναγνώριση λέξεων που συλλαβίζονται (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	5,4	1,37		
Φυσιολογικός πληθυσμός	5,9	0,4	0,30	Συλλαβισμός (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	5,58	0,99		

Γράφημα 5°

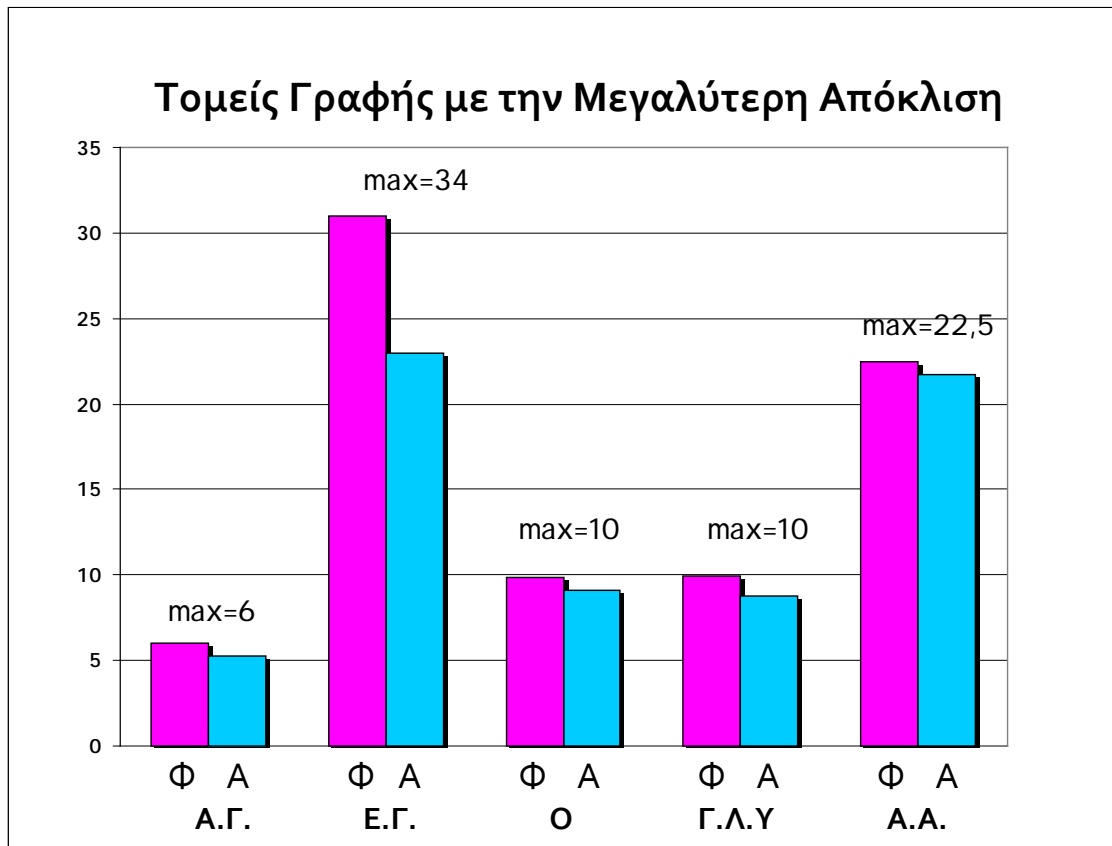
Στον 6° πίνακα και γράφημα δίνονται αποτελέσματα για τον τομέα της γραφής και συγκεκριμένα της αυτόματης γραφής, της ελεύθερης γραφής, της ορθογραφίας, της γραφής καθ' υπαγόρευση, της αλφαβήτας και των αριθμών, της γραφής γραμμάτων και αριθμών καθ' υπαγόρευση και τέλος αυτή της αντιγραφής πρότασης.

Πίνακας 6^{ος}: τομείς της γραφής

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α- stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	6	0	0,07	Αυτόνομη γραφή (μέγιστο=6)
Ανοϊκός πληθυσμός	5,3	1,17		
Φυσιολογικός πληθυσμός	31,3	2,52	0,0006	Ελεύθερη γραφή (μέγιστο=34)
Ανοϊκός πληθυσμός	23,87	5,57		
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,85	0,29	0,01	Ορθογραφία (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	9,25	0,72		
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,96	0,18	0,013	Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	8,75	1,43		
Φυσιολογικός πληθυσμός	22,5	0	0,004	Αλφαβήτα και Αριθμοί (μέγιστο=22,5)
Ανοϊκός πληθυσμός	21,75	0,72		

Φυσιολογικός πληθυσμός	7,5	0	0,338	Γραφή γραμμάτων και αριθμών καθ' υπαγόρευση (μέγιστο=7,5)
Ανοϊκός πληθυσμός	7,4	0,28		
Φυσιολογικός πληθυσμός	10	0	0,005	Αντιγραφή πρότασης (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	9,45	0,54		

Γράφημα 6°

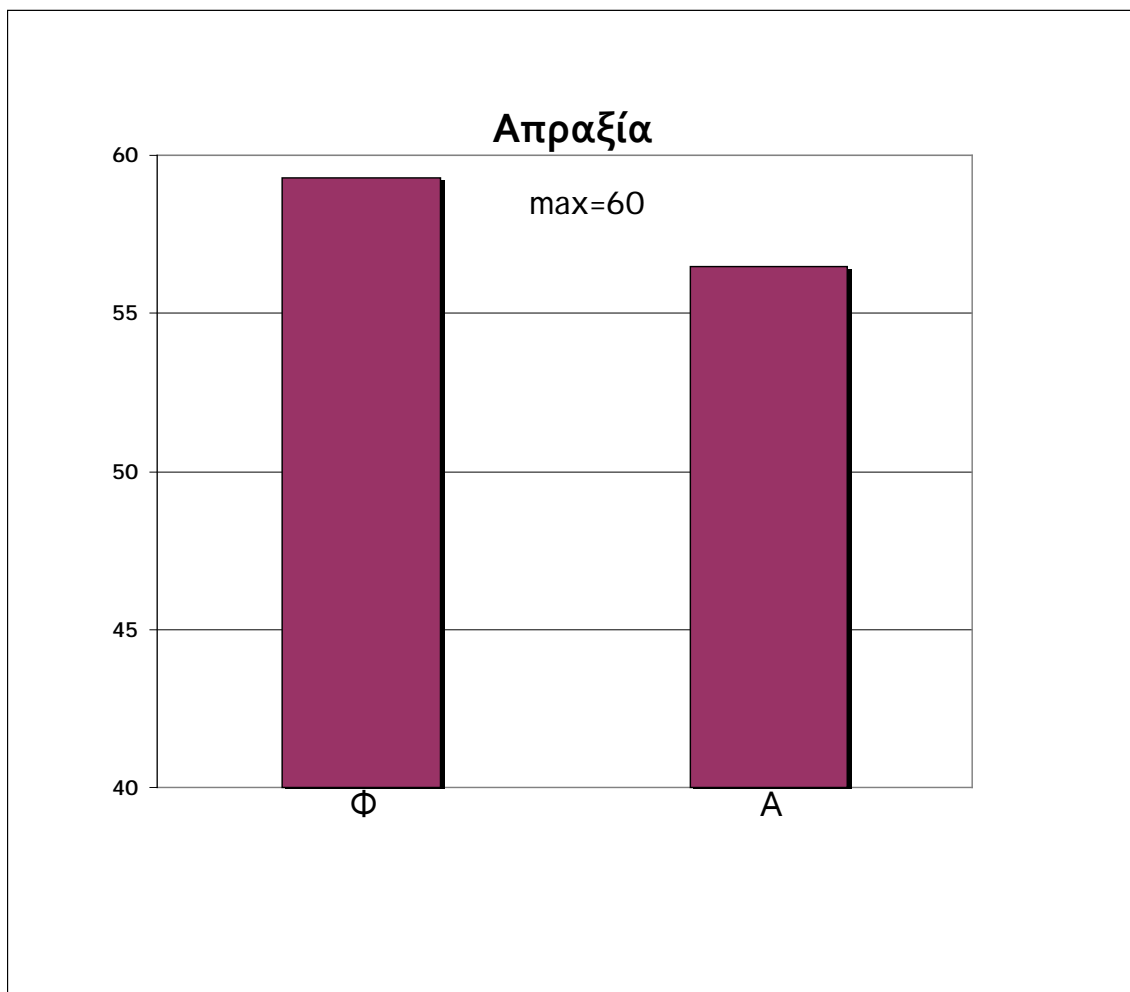

Στον 7^ο πίνακα και γράφημα παρουσιάζεται το αποτέλεσμα της δοκιμασίας για πιθανή απραξία.

Πίνακας 7^{ος}: τομέας απραξίας

	Μέσος όρος (Μ.Ο)	Τυπική απόκλιση (τ.α.-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	59,3	1,48	0,002	Απραξία (μέγιστο=60)
Ανοϊκός πληθυσμός	56,5	2,39		

Γράφημα 7^ο

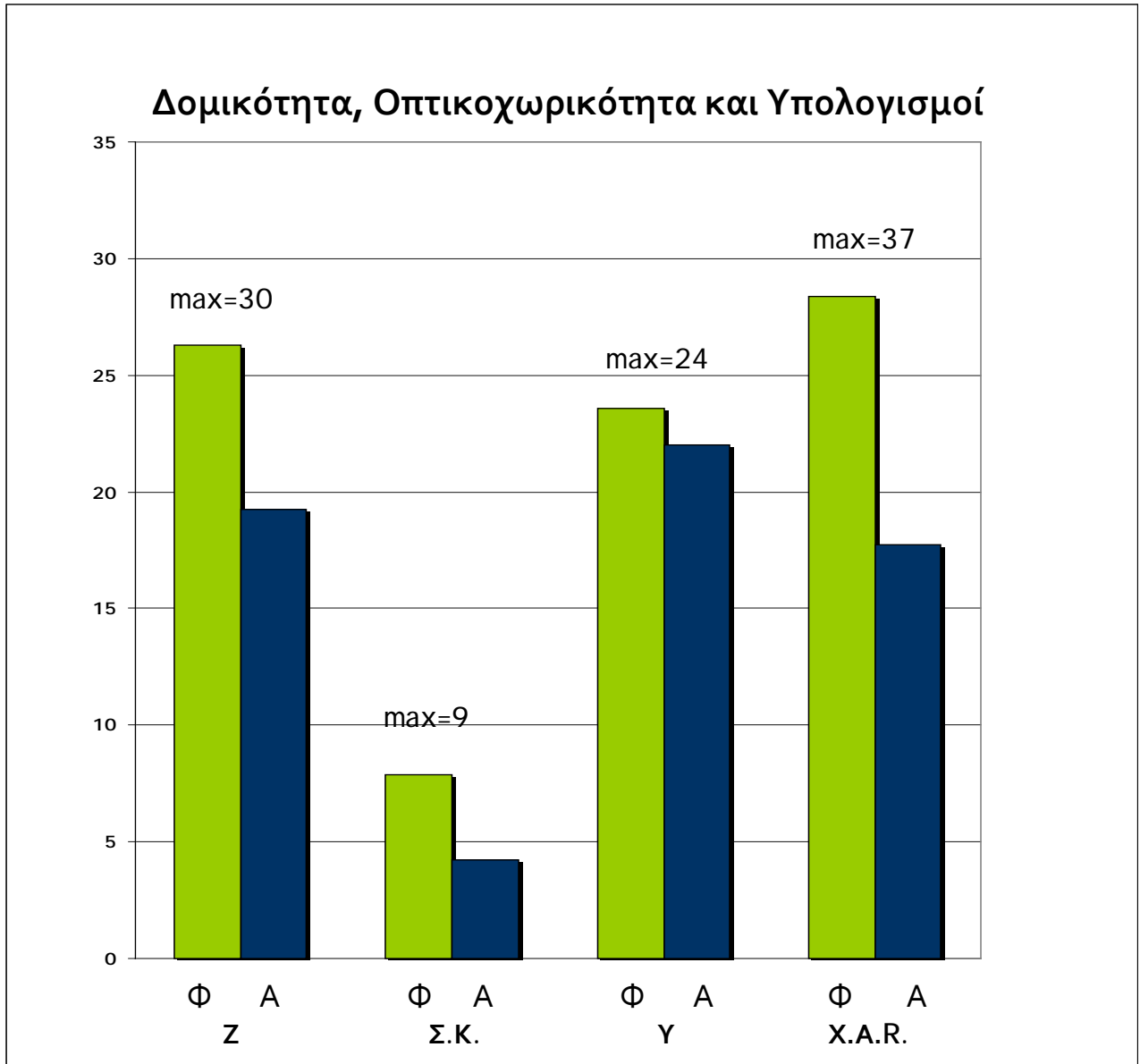
Στον 8^ο πίνακα και γράφημα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των δοκιμασιών δομικότητας, οπτικοχωρικότητας, υπολογισμών και των χρωματικών ακολουθιών κατά Raven. Συγκεκριμένα δίνονται τα αποτελέσματα της ζωγραφικής, του σχεδιασμού κύβων, των υπολογισμών και των χρωματικών ακολουθιών.

Πίνακας 8^{ος}: τομέας δομικότητας, οπτικοχωρικότητας, υπολογισμών και χρωματικών ακολουθιών

	Μέσος όρος (M.O)	Τυπική απόκλιση (τ.α-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	26,3	2,58	3,04E-07	Ζωγραφική (μέγιστο=30)
Ανοϊκός πληθυσμός	19,25	2,75		
Φυσιολογικός πληθυσμός	7,9	1,2	7,21E-06	Σχεδιασμός κύβων (μέγιστο=9)
Ανοϊκός πληθυσμός	4,25	1,76		
Φυσιολογικός πληθυσμός	23,6	0,92	0,019	Υπολογισμοί (μέγιστο=24)
Ανοϊκός πληθυσμός	22	2,08		
Φυσιολογικός πληθυσμός	28,4	3,94	8,472E-13	Χρωματικές Ακολουθίες κατά Raven (μέγιστο=37)
Ανοϊκός πληθυσμός	17,75	2,26		

Γράφημα 8ο

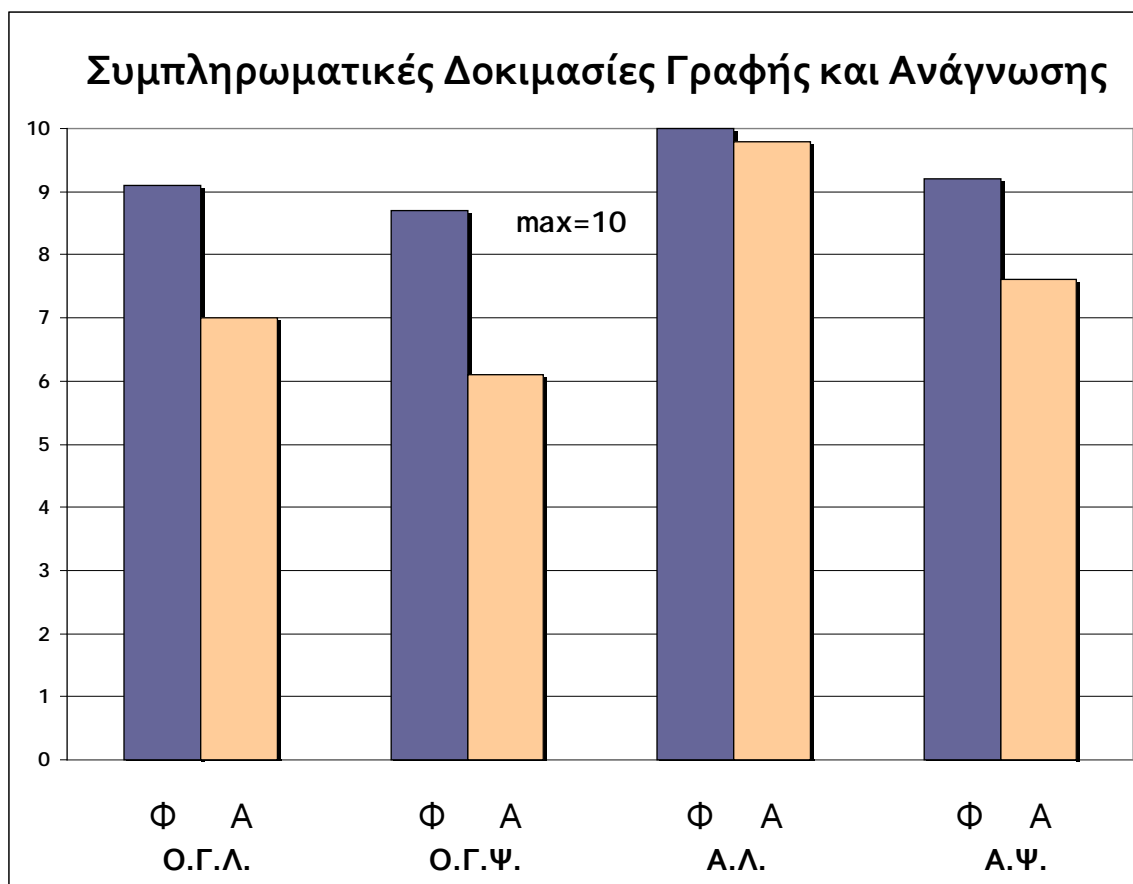

Στον 9ο πίνακα και γράφημα δίνονται τα αποτελέσματα των συμπληρωματικών δοκιμασιών γραφής και ανάγνωσης. Πρώτα της ορθής γραφής δύσκολων λέξεων, της ορθής γραφής ψευδολέξεων, της ανάγνωσης δύσκολων λέξεων και της ανάγνωσης ψευδολέξεων.

Πίνακας 9^{ος}: τομέας συμπληρωματικών ασκήσεων γραφής και ανάγνωσης

	Μέσος όρος (M.O)	Τυπική απόκλιση (t.a-stdev)	p-value	Δοκιμασία WAB-R
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,1	0,98	0,001	Ορθή γραφή δύσκολων λέξεων (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	7	1,8		
Φυσιολογικός πληθυσμός	8,7	1,02	0,001	Ορθή γραφή ψευδολέξεων (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	6,1	2,03		
Φυσιολογικός πληθυσμός	10	0	0,33	Ανάγνωση δύσκολων λέξεων (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	9,8	0,28		
Φυσιολογικός πληθυσμός	9,2	0,85	0,015	Ανάγνωση ψευδολέξεων (μέγιστο=10)
Ανοϊκός πληθυσμός	7,6	1,87		

Γράφημα 9°

Συμπεράσματα

Στο συμπέρασμα το οποίο οδηγούμαστε με βάση τις παρατηρήσεις που προκύπτουν και τα στατιστικά αποτελέσματα μπορούμε να πούμε ότι πολλά από τα ελλείμματα που χαρακτηρίζουν τους ασθενείς με άνοια εντοπίστηκαν στο δείγμα που εξετάσαμε. Η δυσκολία στην κατονομασία, η μειωμένη λεκτική ευχέρεια, η δυσκολία στην γραπτή έκφραση, τη ζωγραφική, το σχεδιασμό και την οπτικοχωρικότητα φαίνεται είναι στοιχεία που χαρακτηρίζουν και το δικό μας ανοϊκό πληθυσμό. Το δείγμα βέβαια που αξιολογήθηκε είναι μικρό και δεν μας επιτρέπεται να κάνουμε γενικεύσεις. Ωστόσο μπορούμε να πούμε ότι έχουμε ενδείξεις και ότι θα μπορούσαν μελλοντικά να διερευνηθούν περαιτέρω.

Όσον αφορά το τεστ, το WAB-R που χρησιμοποιήθηκε μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα πλήρες διαγνωστικό εργαλείο που αξιολογεί τις βασικές νοητικές λειτουργίες. Μειονέκτημα μπορούμε να πούμε ότι αποτελεί η μεγάλη χρονική διάρκεια που απαιτείται για την ολοκλήρωση του, καθώς και το γεγονός ότι δεν μπορεί να αξιολογηθεί το μορφωτικό επίπεδο του εξεταζόμενου.

Φτάνοντας στο τέλος της εργασίας αυτής μπορούμε να πούμε ότι η ερευνητική διαδικασία αποτέλεσε μια πολύ ενδιαφέρουσα εμπειρία. Η αναζήτηση και συλλογή του δείγματος μπορεί να απαιτούσε χρόνο και κόπο, ωστόσο το αποτέλεσμα ήταν το επιθυμητό. Αυτά που αποκομίσαμε από την επαφή και συναναστροφή με τους εξεταζόμενους, ασθενείς και μη, ήταν το καλύτερο μάθημα!

Παράρτημα

	Χρόνος	Μήνας	Ημέρα
Ημερομηνία εξέτασης			
Ημερομηνία Γέννησης			
Ηλικία			

**Φυλλάδιο Καταγραφής
Απαντήσεων
Τμήμα 1**

Όνομα: _____ Αρ. ταυτότητας: _____

Φύλο: Α Γ Ηλικία: _____ Διεύθυνση: _____

Αριθμός τηλεφώνου: _____ Έτη Σπουδών: _____ Μητρική Γλώσσα: _____

Τωρινή/ προηγούμενη εργασία: _____

Όνομα εξεταστή: _____

Παραπομπή από: _____

Ημερομηνία προσβολής: _____

Ημιπάρεση	Πλευρά της Ημιπάρεσης	Βαρύτητα της Ημιπάρεσης	Ημιανοψία (απώλεια οπτικού πεδίου)	Παραμέληση (neglect)	Πλευρίωση (Χρήση Χεριού)
☐ Ναι	☐ Δεξιά	☐ Ήπια	☐ Καμία	☐ Καμία	☐ Δεξιά
☐ Όχι	☐ Αριστερά	☐ Μέτρια	☐ Δεξιά	☐ Δεξιά	☐ Αριστερά
		☐ Σοβαρή	☐ Αριστερά	☐ Αριστερά	☐ Αμφίπλευρα

Εντοπισμός της βλάβης (εισαγωγή ιατρικής έκθεσης): _____

_____

Ο εντοπισμός της βλάβης έγινε με CT Scan MRI Άλλο (προσδιορίστε): _____

_____

Άτομο Άμεσης Επικοινωνίας: _____ Τηλέφωνο: _____

Διεύθυνση: _____

Σημειώσεις:

Γενικές Οδηγίες Καταγραφής και Βαθμολόγησης

1. Αν δεν παρέχεται με άλλο τρόπο, βαθμολογήστε με 1 βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 για κάθε λανθασμένη.
2. Γράψτε ΚΑ όταν ο ασθενής δεν δίνει κάποια απόκριση και βαθμολογήστε με 0
3. Αν δεν παρέχεται με άλλο τρόπο, ο μέγιστος βαθμός υπάρχει σε κάθε παρένθεση κάτω δεξιά σε κάθε στήλη.
4. Αν ο ασθενής αποκριθεί διαφορετικά σε σχέση με τον στόχο, γράψτε στον χώρο που σας παρέχετε την απάντησή του

PsychCorp
A Brand of Harcourt Assessment

Copyright ©2007 by Harcourt Assessment, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 A B C D E

Αυθόρμητη Ομιλία

A. Ερωτήσεις Συνομιλίας/ Συζήτησης

Υλικά: Μαγνητόφωνο ή Βίντεο κάμερα (προαιρετικό)

Οδηγίες: Διαβάστε τα ερεθίσματα όπως δίνονται παρακάτω ή τροποποιήστε τις ερωτήσεις όπως καλύτερα νομίζεται (πχ. Ποια ήταν η δουλειά σας;). Αν αλλάξετε μία ερώτηση γράψτε την στην αρχική η οποία σας δίνεται.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις ερωτήσεις αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή σας πει πως δεν το καταλαβαίνει.

Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες αποκρίσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη με τίτλο Σωστό ή Λάθος αναλόγως των απαντήσεων.

Προαιρετικά: Καταγράψτε τις απαντήσεις του ασθενή για επιπλέον ανάλυση.

Ερέθισμα	Αποκρίσεις	Σωστό	Λάθος
1. Πως νοιώθετε/ είστε σήμερα;			
2. Έχετε έρθει ξανά εδώ;			
3. Ποιο είναι το όνομα σας και το επίθετο σας ; (Σε λανθασμένη απάντηση, ελέγξτε αν όντως δίνει το όνομα και το επίθετο)	Όνομα Επίθετο		
4. Ποια είναι η πλήρης διεύθυνσή σας; (Σε λανθασμένη απάντηση, ελέγξτε αν όντως δίνει την οδό, την πόλη, ή τον νομό, δεν απαιτείται ο Τ.Κ.)	Οδός και αριθμός Πόλη Νομός (χώρα)		
5. Ποια είναι η δουλειά σας;			
6. Γιατί είστε εδώ (στο νοσοκομείο) ή Τι σας απασχολεί/ προβληματίζει αυτή την περίοδο;			

B. Περιγραφή Εικόνας

Υλικά: Βιβλίο ερεθισμάτων

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 1 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και πείτε, **Πείτε μου τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα.** Αν ο ασθενής σας δίνει μονολεκτικές απαντήσεις, πείτε, **Προσπαθήστε να πείτε προτάσεις.** Ζητήστε να σας δώσει ο ασθενής όσο γίνεται πιο πλήρης απαντήσεις, εάν λείπει μόνο μερικές λέξεις. Ενθαρρύνεται τον ασθενή να δώσει προσοχή σε όλα τα δρώμενα της εικόνας. Μετακινήστε την εικόνα εάν υπάρχουν ζητήματα οπτικών πεδίων και οπτική οξύτητας.

Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στις παρακάτω γραμμές.

Βαθμολογώντας της πληροφορίες του περιεχομένου των δοκιμασιών Ομιλίας Α και Β

Οδηγίες: Κυκλώστε τον βαθμό ο οποίος είναι πιο αντιπροσωπευτικός σε κάθε δήλωση, η οποία περιγράφει τις πληροφορίες για το περιεχόμενο της ομιλίας του ασθενή για τις δοκιμασίες Α και Β. Μετρήστε επίσης αναγνωρίσιμες φωνημικές παραφασίες ως σωστές.

0 = Καμία πληροφορία

1 = Ατελής αποκρίσεις μόνο (πχ. Το όνομα ή το επώνυμο)

2 = Σωστές αποκρίσεις σε μία τουλάχιστον ερώτηση – ερεθίσμα στη Δοκιμασία Α

3 = Σωστές αποκρίσεις σε δύο τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α

4 = Σωστές αποκρίσεις σε τρεις τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α

5 = Σωστές αποκρίσεις σε τρεις τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α συν μία πλήρης απόκριση στην δοκιμασία με την εικόνα - Δοκιμασία Β

6 = Σωστές αποκρίσεις σε τέσσερες τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α και η αναφορά σε έξι αντικείμενα στην δοκιμασία με την εικόνα - Δοκιμασία Β

7 = Σωστές αποκρίσεις σε τέσσερες τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α και μία ατελής περιγραφή της εικόνας στην Δοκιμασία Β

8 = Σωστές αποκρίσεις σε πέντε τουλάχιστον ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α και μία ατελής περιγραφή της εικόνας στην Δοκιμασία Β

9 = Σωστές αποκρίσεις σε όλες τις ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α και σχεδόν μία πλήρης περιγραφή της εικόνας στην Δοκιμασία Β, τουλάχιστον 10 άνθρωποι, αντικείμενα, ή ενέργειες θα πρέπει να κατονομαστούν. Ανακυκλώσεις των λεγόμενων του μπορεί να υπάρχουν

10 = Σωστές αποκρίσεις σε όλες τις ερωτήσεις– ερεθίσματα στη Δοκιμασία Α και πλήρης περιγραφή της εικόνας στην Δοκιμασία Β. Οι προτάσεις σε μήκος και πολυπλοκότητα είναι πλήρης, αναφερόμενος σε άτομα, αντικείμενα και ενέργειες

Σκορ από τις πληροφορίες περιεχομένου

Βαθμολογώντας της πληροφορίες του περιεχομένου των δοκιμασιών Ομιλίας Α και Β

Οδηγίες: Αναθεωρήστε τον βαθμό ο οποίος είναι πιο αντιπροσωπευτικός σε κάθε δήλωση, η οποία περιγράφει τις πληροφορίες για το περιεχόμενο της ομιλίας του ασθενή για τις δοκιμασίες Α και Β. Μετρήστε επίσης αναγνωρίσιμες φωνημικές παραφασίες ως σωστές.

0 = Καμία λέξη ή μικρά προτασιακά πλαίσια

1 = Παλινδρόμηση, στερεοτυπικά προτασιακά πλαίσια με ποικιλομορφία στον επιτονισμό, η έμφαση ή η προσωδία μπορεί να «μεταφέρει» κάποιο νόημα

2 = Μονολεκτικές απαντήσεις, συχνές παραφασίες, κοπώδης και διστακτική ομιλία

3 = Πιο μακροσκελής, παλινδρόμα, στερεοτυπικά ή αυτόματα προτασιακά πλαίσια χωρίς πληροφορίες ή μουρμουρητό

4 = Στάσιμη, τηλεγραφική ομιλία, σχεδόν μονολεκτικές φράσεις, παραφασίες, περιστασιακά εμπρόθετες προτάσεις, βαρύς/ υψηλός βαθμός δυσκολίας στην έρευση λέξεων. Όχι παραπάνω από δύο ολοκληρωμένες προτάσεις με εξαίρεση τις αυτόματες προτάσεις (πχ. Μιμ, Δεν ξέρω), χαρακτηριστικά αγραμματισμού, κακής ροής αφασία (no fluent).

5 = Συχνά τηλεγραφική, αλλά καλής ροής ομιλία με κάποια γραμματική οργάνωση. Αξιοσημείωτη δυσκολία στην έρευση λέξεων. Οι παραφασίες μπορεί να είναι προεξέχοντες, ελάχιστες, αλλά σε παραπάνω από δύο εμπρόθετες προτάσεις.

6 = Περισσότερες εμπρόθετες προτάσεις εντός φυσιολογικών συντακτικών πλαισίων, μπορεί να υπάρχουν παραφασίες, σημαντική δυσκολία στην εύρεση λέξεων και δισταγμός μπορεί να είναι εμφανή

7 = Φωνημικοί νεολογισμοί όμοιες με ελληνικά συντακτικά και ρυθμού, αλλά σε ποικιλία φωνημάτων και νεολογισμών. Μπορεί να μιλά υπερβολικά, μπορεί να έχει καλή ροή, χαρακτηριστικά βαριάς μορφής αφασίας Wernicke.

8 = Ανακυκλούμενη, καλής ροής ομιλία, μέτρια δυσκολία στην έρευση λέξεων – με ή χωρίς παραφασίες και πιθανή ύπαρξη σημασιολογικών νεολογισμών. Οι προτάσεις μπορεί να είναι συχνά πλήρης, αλλά μπορεί να είναι ασαφής.

9 = Σχεδόν πλήρης, σαφής προτάσεις, περιστασιακά δισταγμός ή/και παραφασίες, μερικές – ελάχιστες δυσκολίες στην έρευση λέξεων, σχεδόν φυσιολογικός, αλλά ακόμη αισθητά αφασικός λόγος.

10 = οι προτάσεις είναι εντός φυσιολογικών πλαισίων εμφανιζόμενες σε κανονικό μήκος και πολυπλοκότητα, χωρίς εμφανή καθυστέρηση, σασσιμότητα ή/και παραφασίες

Ροής, Γραμματικής Επάρκειας, και Παραφασίας Σκορ

Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου

A. Ερωτήσεις ΝΑΙ/ ΟΧΙ

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Θα σας κάνω μερικές ερωτήσεις. Απαντήστε με ναι ή όχι.** Αν ο ασθενής δεν μπορεί να απαντήσει επαρκώς λεκτικά ή με χειρονομία, εκπαιδεύστε τον να κλείνει τα μάτια του/ της για να δίνει απάντηση ως ΝΑΙ. Επειδή οι αφασικοί συχνά μπερδεύονται ή παλινδρομούν, είναι γενικά σημαντικό να του/ της υπενθυμίζεται και να τον/ την ενισχύεται να σας απαντά με ΝΑΙ και ΟΧΙ, όπως η δοκιμασία το απαιτεί.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις ερωτήσεις αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν σας δώσει ασαφής απάντηση.

Βαθμολόγηση: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες αποκρίσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη, ανάλογα με τον τρόπο απόκρισης. Δώστε 3 βαθμούς για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση (μπερδευμένη ή/και ασαφής). Αν ο/η ασθενής αυτοδιορθωθεί, βαθμολογήστε την τελευταία απάντηση που σας έδωσε.

Ερεθίσματα	Απάντηση ασθενή	Τύπος απάντησης				Σκορ	
		Λεκτικά	Χειρονομία	Κίνηση Οφθαλμών	ΚΑ	Σωστό	Λάθος
1. Είναι το όνομά σας Γεωργίου;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
2. Είναι το όνομά σας Νικολάου;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
3. Είναι το όνομά σας _____ (πείτε το όνομα του Ασθενή)	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
4. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε μία κοντινή πόλη που δεν ζει ο ασθενής)	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
5. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε την πόλη που ζει ο ασθενής)	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
6. Ζείτε στο/στην _____ (πείτε μία άλλη κοντινή πόλη που δεν ζει ο ασθενής)	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
7. Είστε άντρας/ γυναίκα;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
8. Είστε γιατρός;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
9. Είμαι άντρας / γυναίκα;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
10. Είναι ανοιχτά τα φώτα μέσα σε αυτό το δωμάτιο;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
11. Είναι η πόρτα κλειστή;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
12. Είναι αυτό το κτίριο ένα ξενοδοχείο;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
13. Είναι αυτό το κτίριο ένα _____ ; (ονομάστε τον χώρο που είστε)	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
14. Φοράτε κόκκινες πιτζάμες;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
15. Καίγεται το χαρτί στην φωτιά;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
16. Ο Μάρτης είναι πιο νωρίς από τον Ιούνιο;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
17. Τρώμε μία μπανάνα πριν την ξεφλουδίσουμε;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
18. Χιονίζει τον Ιούλιο;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
19. Είναι ένα άλογο πιο μεγάλο από έναν σκύλο;	ΝΑΙ	☐	☐	☐	☐	3	0
20. Κόβουμε χορτάρια με ένα τσεκούρι;	ΟΧΙ	☐	☐	☐	☐	3	0

Ερωτήσεων Ναι/ όχι Σκορ

(Μεγ = 60)

B. Ακουστική Αναγνώριση Λέξεων

Υλικά: Βιβλίο ερεθισμάτων, κούπα, σπίρτα, μολύβι, λουλούδι, χτένα, κατσαβίδι
Οδηγίες: Χρησιμοποιείτε τις συγκεκριμένες οδηγίες που δίνονται, για κάθε σετ ερεθισμάτων (πχ. Ερεθίσματα 1-6, ερεθίσματα 7-36).
Επανάληψεις: Επανάλαβετε για κάθε αντικείμενο μία φορά αν ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται.
Βαθμολόγηση: Δώστε 1 βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση. Αν ο/η ασθενής σας δείξει πάνω από μία επιλογές βαθμολογήστε με 0, εκτός και αν είναι ξεκάθαρο ότι ο/η ασθενείς αυτοδιορθώνεται.

Για τα ερεθίσματα 1-6, βάλτε τα αντικείμενα σε τυχαία σειρά, και σιγουρευτείτε ότι είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της ασθενή εάν υπάρχει ημιανοψία. Πείτε, **Δείξτε μου το _____, ή Δώστε μου το _____.**

Πραγματικά Αντικείμενα	Σκορ
1. Κούπα	
2. Σπίρτα	
3. Μολύβι	
4. Λουλούδι	
5. Χτένα	
6. Κατσαβίδι	

Για τα ερεθίσματα 7-36, αρχίστε με την σελίδα 2 του βιβλίου ερεθισμάτων. Πείτε, **Δείξτε μου το _____.**

Εικόνες Αντικειμένων	Σκορ
7. Σπίρτα	
8. Κούπα	
9. Χτένα	
10. Κατσαβίδι	
11. Μολύβι	
12. Λουλούδι	
Σχήματα	Σκορ
13. Τετράγωνο	
14. Τρίγωνο	
15. Κύκλος	
16. Βέλος	
17. Σταυρός	
18. Κύλινδρος	
Γράμματα	Σκορ
19. I	
20. Φ	
21. B	
22. K	
23. M	
24. Δ	
Αριθμοί	Σκορ
25. 5	
26. 61	
27. 500	
28. 1867	
29. 32	
30. 5000	

Χρώματα	Σκορ
31. Μπλε	
32. Καφέ	
33. Κόκκινο	
34. Πράσινο	
35. Κίτρινο	
36. Μαύρο	

Για τα ερεθίσματα 37-42, εάν ένα αντικείμενο δεν είναι μέσα στο δωμάτιο αντικαταστήστε το με ένα παρόμοιο αντικείμενο και καταγράψτε στο δίπλα στο κενό από το αντικείμενο που αλλάξατε. Πείτε, **Δείξτε μου το _____.**

Έπιπλα	Σκορ
37. Παράθυρο	
38. Καρέκλα	
39. Γραφείο/ Κρεβάτι	
40. Λάμπα	
41. Πόρτα	
42. Ταβάνι	

Μέλη του σώματος	Σκορ
43. Αφτί	
44. Μύτη	
45. Μάτια	
46. Στήθος	
47. Λαιμός	
48. Πηγούνι	

Δάχτυλα	Σκορ
49. Αντίχειρας	
50. Παράμεσος	
51. Δείκτης	
52. Μικρό	
53. Μέσος	

Για τα ερεθίσματα 54-60, ο/η ασθενής θα πρέπει να δείξει και τις δύο πλευρές (δεξιά και αριστερή) και τα μέλη του σώματος για να βαθμολογηθεί. Πείτε, **Δείξτε μου το _____.**

Δεξιά – Αριστερά πάνω στο σώμα	Σκορ
54. Δεξιά αφτί	
55. Δεξιός ώμος	
56. Αριστερό γόνατο	
57. Αριστερός αστράγαλος	
58. Δεξιός καρπός	
59. Αριστερός αγκώνας	
60. Δεξιά μάγουλο	

Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου Σκορ (Μέγ = 60)

Σημείωση: Προσθέστε όλους τους βαθμούς για τα γράμματα (ερεθίσματα 19-24) και μεταφέρετε το σκορ (Μέγ = 6) στο σημείο του Συνολικού Σκορ Διάκρισης Γραμμάτων στην σελίδα 5 της δεύτερης φόρμας καταγραφής απαντήσεων

Γ. Εκτέλεση εντολών σε σειρά

Υλικά: Στυλό, Χτένα, Βιβλίο

Οδηγίες: Πείτε, **Θα σας ζητήσω να κάνετε μερικά πράγματα.** Διαβάστε κάθε εντολή.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε όλη την εντολή αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν δείχνει μπερδεμένος.

Βαθμολόγηση: Γράψτε τις απαντήσεις του ασθενή στα κενά καταχώρησης στις στήλες αποκρίσεων. Βάλτε ένα (✓) σε κάθε στήλη, ανάλογα με τον τρόπο απόκρισης. Δώστε 3 βαθμούς για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος απάντηση (μπερδεμένη ή/και ασαφής). Αν ο/η ασθενής αυτοδιορθωθεί, βαθμολογήστε την τελευταία απάντηση που σας έδωσε.

Ερεθίσματα		Σκορ
2		
1. Σηκώστε το χέρι σας.		(2)
2		
2. Κλείστε τα μάτια σας.		(2)
2		
3. Δείξτε την καρέκλα.		(2)
2	2	
4. Δείξτε το παράθυρο, και μετά την πόρτα		(4)

Τοποθετήστε το στυλό, την χτένα και το βιβλίο (από αριστερά προς δεξιά) πάνω στο τραπέζι, μπροστά στον ασθενή. Δείξτε του κάθε ένα και πείτε, **Βλέπετε αυτό το στυλό, την χτένα και το βιβλίο; Θα σας ζητήσω να μου τα δείξετε και να κάνετε πράγματα με αυτά. Είστε έτοιμος/η;** Προχωρήστε στην εντολή 5. Αν ο/η ασθενής δεν κατανοεί την εντολή 5 πείτε, **αν σας ζητήσω να δείξετε το στυλό με την χτένα, θα μπορούσατε να το κάνετε.....** (κάντε επίδειξη). Επαναλάβετε την εντολή 5.

Ερεθίσματα		Σκορ
2	2	
5. Δείξτε μου το στυλό και μετά το βιβλίο.		(4)
4	4	
6. Δείτε με το στυλό το βιβλίο.		(8)
4	4	
7. Δείξτε το στυλό με το βιβλίο.		(8)
4	4	
8. Δείξτε την χτένα με το στυλό.		(8)
4	4	
9. Με το βιβλίο δείξτε την χτένα		(8)
4	6	4
10. Βάλτε το στυλό πάνω στο βιβλίο, και δώστε τα σε εμένα.		(14)
5	5	5
11. Βάλτε την χτένα στην αντίθετη πλευρά του στυλό και γυρίστε το βιβλίο.		(20)

Εκτέλεση εντολών σε σειρά Σκορ (Μέγ = 80)

Επανάληψη

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Επαναλάβετε αυτές τις λέξεις μετά από εμένα. Πείτε μου _____**. Πείτε κάθε λέξη και φράση όπως παρουσιάζονται στην παρακάτω λίστα.

Επανάληψεις: Επαναλάβετε τις ερωτήσεις μία φορά αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή αν ακούσει την ερώτηση.

Βαθμολόγηση: Δώστε το μέγιστο της βαθμολογίας (όπως σας δίνεται στο φυλλάδιο) εάν ο / ασθενής σας επαναλαμβάνει σωστά τις λέξεις ή τις φράσεις στόχους. Αφαιρέστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία (πχ. Μπαράθυρο αντί για παράθυρο), και κάθε λάθος στην σειρά των λέξεων. Επίσης, για αποκρίσεις που διαφέρουν του αρχικού ερεθίσματος λόγω της δυσαρθρίας (πχ. Περιρρέουσα ομιλία – slurring), Ποικιλίες στην διάλεκτο (πχ. Πράθυρο αντί για παράθυρο), ή σύμπτυξη λέξεων (πχ. Δεν θα' ρθει ξανά πίσω).

Κατηγοριοποίηση της Προφορικής Απραξίας: Κατηγοριοποιήστε τις φωνημικές αντικαταστάσεις, τον τραυλισμό, την επανάληψη, την διαμόρφωση, την δυσπροσωδία και άλλες λειτουργίες της προφορική απραξίας ως απύσα, ήπια, μέτρια ή σοβαρή.

Ερεθίσματα	Σκορ
2	
1. Μπολ	(2)
2	
2. Νησί	(2)
2	
3. Πίπα	(2)
2	
4. Παράθυρο	(2)
2	
5. Μπανάνα	(2)
2 2	
6. Χιονό – μπαλά	(4)
2 2	
7. Δέκα – πέντε	(4)
2 2 2 2	
8. Σαράντα – πέντε τοις εκατό	(6)
2 2 2 2 2	
9. Εξήντα – δύο και τρία τέταρτα	(10)
2 2 2 2 2	
10. Το παστό ψάρι θα πεταχτεί.	(10)
2 2 2 2	
11. Το τηλέφωνο θα χτυπήσει.	(8)
2 2 2 2 2	
12. Δεν θα έρθει πίσω ξανά.	(10)
2 2 2 2 2	
13. Νόστιμο φρέσκο άσπρο ψωμί.	(8)
2 2 2 2 2	
14. Όχι άλλα δεν, ή μην	(10)
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	
15. Βάλε στο κουτί μου, πέντε λευκά βάζα από υγρό διαλύτη.	(20)

Σύνολο Ικανότητας Επανάληψης (Μέγ = 100)

Κατηγοριοποίηση Προφορικής Απραξίας

Απούσα Ήπια Μέτρια Σοβαρή

Κατονομασία και έρευση Λέξεων

A. Κατονομασία αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο, μπαλάκι, μαχαίρι, κούπα, παραμάνα, σφυρί, οδοντόβουρτσα, σβηστήρα, κλειδωνιά, μολύβι, κατσαβίδι, κλειδί, συνδετήρας, ρολόι, χτένα, λαστιχάκι, κουτάλι, σελοτέιτ, πιρούνι, σπίρτα.

Οδηγίες: Παρουσιάστε τα αντικείμενα με την σειρά που σας δίνονται. Πείτε, **Τι είναι αυτό;** ή **Πως το λέμε αυτό το αντικείμενο;** Αν ο ασθενής δεν μπορεί να απαντήσει επαρκώς ή απαντά λανθασμένα, ρωτήστε τον/την να πιάσει το αντικείμενο (απτική βοήθεια) και να σας πει τι είναι. Αν συνεχίσει να μην απαντά ή απαντά λάθος, πείτε το πρώτο φώνημα της λέξης του αντικειμένου (φωνημική βοήθεια), ή, αν είναι δυτλή λέξη, το πρώτο συνθετικό της λέξης πχ. στην λέξη οδοντόβουρτσα, το Οδοντο- (σημσιολογική βοήθεια)

Χρονικό Όριο: Επιτρέψτε το μέγιστο 20 δευτερόλεπτα για κάθε ερέθισμα.

Βαθμολόγηση: Δώστε τρεις βαθμούς αν το αντικείμενο κατονομαστεί σωστά ή με ελάχιστα αρθρωτικά λάθη (πχ. Λάθη περιρρέουσας ομιλίας λόγω δυσαρθρίας) και χωρίς κάποια βοήθεια. Δώστε δύο βαθμούς αν η ονομασία του αντικειμένου είναι αναγνωρίσιμη, αλλά με φωνημικές παραφασίες (πχ. Τυρί αντί για Σφυρί) και χωρίς κάποια βοήθεια. Σε περίπτωση που απτική, φωνημική ή σημσιολογική βοήθεια απαιτείται, κυκλώστε το Α, Φ, ή το Σ στην στήλη Απτική, Φωνημική ή Σημσιολογική και δώστε ένα βαθμό. Τέλος, βαθμολογήστε με 0 βαθμούς εάν δεν δίνεται κάποια απάντηση ή η απάντηση είναι λανθασμένη.

Ερεθίσματα	Άλλες Απαντήσεις	Τύποι Βοήθειας (εάν χρειάζονται)			Σκορ			
		Απτική	Φωνημική	Σημσιολογική				
1. Βιβλίο		A	Φ	Σ	3	2	1	0
2. Μπάλα/κι		A	Φ	Σ				
3. Μαχαίρι		A	Φ	Σ				
4. Κούπα		A	Φ	Σ				
5. Παραμάνα		A	Φ	Σ				
6. Σφυρί		A	Φ	Σ				
7. Οδοντόβουρτσα		A	Φ	Σ				
8. Σβηστήρα		A	Φ	Σ				
9. Κλειδωνιά		A	Φ	Σ				
10. Μολύβι		A	Φ	Σ				
11. Κατσαβίδι		A	Φ	Σ				
12. Κλειδί		A	Φ	Σ				
13. Συνδετήρας		A	Φ	Σ				
14. Ρολόι		A	Φ	Σ				
15. Χτένα		A	Φ	Σ				
16. Λαστιχάκι		A	Φ	Σ				
17. Κουτάλι		A	Φ	Σ				
18. Σελοτέιτ		A	Φ	Σ				
19. Πιρούνι		A	Φ	Σ				
20. Σπίρτα		A	Φ	Σ				

Σκορ Κατονομασίας Αντικειμένων (Μέγ = 60)

8 Κατονομασία και έρευση λέξεων

B. Ροή των Λέξεων

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Πείτε μου όσα περισσότερα ζώα μπορείτε μέσα σε ένα λεπτό.** Αν ο/η

ασθενής σας παρουσιάζεται διστακτικός/η, βοηθήστε λέγοντας, **Σκεφτείτε ένα ζώο της φάρμας, όπως ένα άλογο, ή ένα άγριο ζώο όπως μία τίγρη.** Μετά από 30 δευτερόλεπτα, ωθήστε τον/την ασθενή να συνεχίσει αν είναι απαραίτητο.

Βαθμολόγηση: Δώστε έναν βαθμό για κάθε ένα ζώο που λέει ο/η ασθενής σας (εκτός από το άλογο και την τίγρη αφού δόθηκαν σαν παραδείγματα), ακόμη και αν υπάρχουν παραφασίες.

Καταγραφή Απαντήσεων: Γράψτε τις απαντήσεις του/της ασθενή στο χώρο που δίνεται παρακάτω:

Σκορ της Ροή Λέξεων (Μέγ = 20)

Γ. Συμπλήρωση Προτάσεων

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Συμπληρώστε τις προτάσεις που θα σας πω. Για παράδειγμα, Ο πάγος είναι (κρύο).** Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Δώστε δύο βαθμούς αν η απάντηση που δίνεται είναι σωστή ή έχει μία λογική σε περίπτωση που δίνεται κάποια άλλη απάντηση (πχ. *Η ζάχαρη είναι παχυντική*). Δώστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία ή για κάθε λάθος απάντηση (πχ. *Το γρασίδι είναι Καφέ*). Δώστε μηδέν βαθμούς αν η απάντηση δεν έχει κάποια λογική (πχ. *Το γρασίδι είναι Κρύο*).

Ερεθίσματα	Λέξη Στόχος	Άλλη Απάντηση	Σκορ		
1. Το γρασίδι είναι _____.	Πράσινο		2	1	0
2. Η ζάχαρη είναι _____.	Γλυκιά/ άσπρη		2	1	0
3. Ήταν ένα μικρό _____.	Καράβι		2	1	0
4. Μαλώνουν σαν τον σκύλο με την _____.	Γάτα		2	1	0
5. Τα Χριστούγεννα είναι τον μήνα _____.	Δεκέμβριος		2	1	0

Σκορ της Συμπλήρωσης Προτάσεων (Μέγ = 10)

Δ. Ομιλία απόκρισης

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Θέλω απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.** Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Δώστε δύο βαθμούς αν η απάντηση που δίνεται είναι σωστή ή έχει μία λογική σε περίπτωση που δίνεται κάποια άλλη απάντηση (πχ. *Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε μία κλινική*). Δώστε έναν βαθμό για κάθε φωνημική παραφασία ή για κάθε λάθος απάντηση (πχ. *Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε ένα γραφείο*). Δώστε μηδέν βαθμούς αν η απάντηση δεν έχει κάποια λογική (πχ. *Οι νοσοκόμες δουλεύουν σε ένα μαγαζί*).

Ερεθίσματα	Λέξη Στόχος	Άλλη Απάντηση	Σκορ		
1. Με τι γράφουμε;	Μολύβι/Στυλό		2	1	0
2. Τι χρώμα έχει το χιόνι;	Άσπρο/Λευκό		2	1	0
3. Πόσες είναι οι μέρες της Εβδομάδας;	Επτά		2	1	0
4. Που δουλεύουν οι νοσοκόμες;	Νοσοκομείο		2	1	0
5. Που παίρνουμε τα γραμματόσημα;	Ταχυδρομείο		2	1	0

Σκορ της Ομιλίας Απόκρισης (Μέγ = 10)

Αυθόρμητη Ομιλία	Σκορ Ασθενή
Πληροφορίες Περιχομένου	(10) σελ. 3
Ροής, Γραμματικής, Επάρκειας, και Παραφασίας	(10) σελ. 3
Σύνολο της Αυθόρμητης Ομιλίας	(20)
	(20)
	Σκορ της Αυθόρμητης Ομιλίας (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΑΠ, ΓΠ, ΦΠ)
Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου	
A. Ερωτήσεις ΝΑΙ/ΟΧΙ	(60) σελ. 4
B. Ακουστική Αναγνώριση Λέξεων	(60) σελ. 5
Γ. Εκτέλεση Εντολών σε Σειρά	(80) σελ. 6
Σύνολο της Ακουστικής Κατανόησης	(200)
	+20
	(10)
	Σκορ της Ακουστικής Κατανόησης (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΑΠ)
	+10
	(20)
	Σκορ της Ακουστικής Κατανόησης (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΓΠ, ΦΠ)
Επανάληψη	
Σύνολο της Ακουστικής Κατανόησης	(100) σελ. 7
	+10
	(10)
	Σκορ της Επανάληψης (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΓΠ, ΦΠ)
Κατονομασία και έρευνα Λέξεων	
A. κατονομασία Αντικειμένων	(60) σελ. 8
B. Ροή Λέξεων	(20) σελ. 9
Γ. Συμπλήρωση Προτάσεων	(10) σελ. 9
Δ. Ομιλία Απόκρισης	(10) σελ. 9
Σύνολο της κατονομασίας κ' Έρευνας Λέξεων	(100)
	+10
	(10)
	Σκορ της Κατονομασίας και έρευνας Λέξεων (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΑΠ, ΓΠ, ΦΠ)

Περίληψη των σκορ των Δοκιμασιών

Αφασικό Πηλίκιο (ΑΠ)

(20)	Σκορ Αυθόρμητης Ομιλίας
(10)	Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου Σκορ για το ΑΠ
(10)	Σκορ Επανάληψης
(10)	Κατονομασία και έρευνα λέξεων σκορ
(50)	
x2	
(100)	Αφασικό Πηλίκιο (ΑΠ)

WAB – R Κριτήρια Κατηγοριοποίησης της Αφασίας

Οι αριθμοί στην στήλη της Ροής αντιπροσωπεύουν την Ροή, την Γραμματική Επάρκεια, και το Σκορ Παραφασιών. Οι αριθμοί στις στήλες για την Ακουστική Κατανόηση του προφορικού λόγου, την Επανάληψη και της Κατονομασίας και της Έρευνας λέξεων, αντιπροσωπεύουν τα σκορ του κάθε τομέα για τον καθορισμό του Αφασικού Πηλίκου.

Οδηγίες: Συγκρίνετε τα τέσσερα σκορ του/της ασθενή σας με τα σκορ που βρίσκονται στις γραμμές και σχετίζεται με κάθε τύπο αφασίας για να καθορίσετε την κατηγοριοποίηση της Αφασίας κατά το WAB – R.

Τύπος Αφασίας	Σκορ			
	Ροή	Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου:	Επανάληψη	Κατονομασία και έρευνα λέξεων
Ολική	< 5	< 4	< 5	< 7
Broca	< 5	< 3	< 8	< 9
Απομόνωση	< 5	< 4	< 4	< 7
Διαφλουική κινητική	< 5	< 3	< 7	< 9
Wernicke	< 4	< 7	< 8	< 10
Διαφλουική αισθητηριακή	< 4	< 7	< 7	< 10
Αγωγής	< 4	< 6	< 7	< 10
Κατονομαστική	< 4	< 6	< 6	< 10

Εισήχθη μετά από άδεια των Kartesz & Roole, 1974, *The Canadian Journal of Neurological Sciences*, 1(1), 7-016

ΑΠ = Αφασικό Πηλίκιο ΓΠ = Γλωσσικό Πηλίκιο ΦΠ = Φλυαίο Πηλίκιο

	Χρόνος	Μήνας	Ημέρα
Ημερομηνία εξέτασης			
Ημερομηνία Γέννησης			
Ηλικία			

**Φόρμα Καταγραφής
Απαντήσεων**
Τμήμα 2 (Συμπληρωματικό)

Όνομα: _____ Αρ. ταυτότητας: _____

Όνομα εξεταστή: _____ Ημερομηνία εξέτασης: _____

Σημειώσεις:

Γενικές Οδηγίες Καταγραφής και Βαθμολόγησης

1. Αν δεν παρέχεται με άλλο τρόπο, βαθμολογήστε με 1 βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 για κάθε λανθασμένη.
2. Γράψτε ΚΑ όταν ο ασθενής δεν δίνει κάποια απόκριση και βαθμολογήστε με 0
3. Αν δεν παρέχεται με άλλο τρόπο, ο μέγιστος βαθμός υπάρχει σε κάθε παρένθεση κάτω δεξιά σε κάθε στήλη.
4. Αν ο ασθενής αποκριθεί διαφορετικά σε σχέση με τον στόχο, γράψτε στον χώρο που σας παρέχετε την απάντησή του

PsychCorp
A Brand of Harcourt Assessment

Copyright ©2007 by Harcourt Assessment, Inc. All rights reserved. Printed in the United States of America.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 A B C D E

Ανάγνωση

Α. Κατανόηση Προτάσεων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων

Οδηγίες: Γυρίστε στο δοκιμαστικό ερέθισμα της σελίδας 7 του βιβλίου ερεθισμάτων. Δείξτε την ημιτελή πρόταση και πείτε, **Θέλω να διαβάσετε αυτή την πρόταση και μετά να δείξετε ποια λέξη λείπει. Επιλέξτε την καλύτερη λέξη από αυτές.** Επαναλάβετε τις εντολές εάν ο /η ασθενής φαίνεται να μην το καταλαβαίνει. Αν ο/η ασθενής δεν δώσει, δείξτε την σωστή απάντηση (αυτού του ερεθίσματος μόνο) και πείτε, Αυτή είναι η λέξη που λείπει. **Το δέντρο έχει... Φύλλα. Ας δοκιμάσουμε κάποιες άλλες τώρα.** Παρουσιάστε τις υπόλοιπες προτάσεις.

Βαθμολόγηση: Κυκλώστε και βαθμολογήστε το σκορ απαντήσεων του/της ασθενή. Η σωστή απάντηση είναι με έντονα γράμματα.

Ερεθίσματα	Αποκρίσεις			Σκορ	
				Σωστό	Λάθος
1. Η βροχή είναι ____.	A. μπλε Γ. μικρή	B. υγρή Δ. θάλασσα	E. ΚΑ	2	0
2. Ένας στρατιώτης έχει ένα ____.	A. όπλο Γ. οπλή	B. πυροβολεί Δ. λαχανικά	E. ΚΑ	2	0
3. Ο κ. Νικολάου διορθώνει αυτοκίνητα και φορτηγά. Είναι ένας ____.	A. ράφτης Γ. μηχανικός	B. μηχανή Δ. λεωφορείο	E. ΚΑ	2	0
4. Οι δάσκαλοι επιστρέφουν στα σχολεία κάθε φθινόπωρο. Δηλαδή διδάσκουν σε ____.	A. φύλλα Γ. άνοιξη	B. παιδιά Δ. βιβλία	E. ΚΑ	2	0
5. Το φτυάρι και το πριόνι είναι κοινά εργαλεία. Αυτά είναι φτιαγμένα από ____.	A. αγρότης Γ. μέταλλο	B. δάσος Δ. κόψιμο	E. ΚΑ	2	0
6. Οι αγρότες καλλιεργούν σιτάρι, καλαμπόκι και άλλα σιτηρά. Μπορούν επίσης να καλλιεργήσουν και ____.	A. κάρβουνο Γ. γη	B. τρακτέρ Δ. λαχανικά	E. ΚΑ	2	0
7. Η ενέργεια χρησιμοποιείται με πολλούς τρόπους. Λόγο της ελάττωση του πετρελαίου, πολλά κράτη στράφηκαν σε εναλλακτικές πηγές όπως ____.	A. βραστό νερό Γ. ο ήλιος	B. οι τράπεζες Δ. η οικονομία	E. ΚΑ	2	0
8. Ο Τιτανικός ήταν ένα κρουαζιερόπλοιο που θεωρήθηκε αβύθιστο, αλλά χτύπησε ένα παγόβουνο και βυθίστηκε το 1912, σκοτώνοντας πάνω από χίλιους ανθρώπους. Δεν θα βυθιζόταν αν δεν είχε ____.	A. απώλεια ενέργειας Γ. μεταφέρει επιβάτες	B. χτυπηθεί άσχημα Δ. πάει δυτικά	E. ΚΑ	2	0

Σκορ της Κατανόησης Προτάσεων (Μέγ = 40)

B. Ανάγνωση Εντολών

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, μολύβι

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 16 του βιβλίου ερεθισμάτων. Πείτε, **Θέλω να διαβάσετε τα παρακάτω δυνατά και μετά να κάνετε ότι λένε.** Παρουσιάστε τις υπόλοιπες προτάσεις, όπως παρουσιάζονται στο Βιβλίο Ερεθισμάτων.

Επαναλήψεις: Επαναλάβετε τις εντολές, αν ο/η ασθενής ολοκληρώνει μόνο ένα μέρος από τα δύο ή τρία τμήματα της κάθε εντολής ή δεν αποκρίνεται καθόλου.

Βαθμολόγηση: Δώστε σε κάθε ερέθισμα διπλή βαθμολόγηση, μία για την ανάγνωση και μία για την εκτέλεση των εντολών. Βαθμολογήστε το μέγιστο των βαθμών (όπως σας δίνεται στο φυλλάδιο) εάν ο / ασθενής σας διαβάζει με ακρίβεια τα ερεθίσματα δυνατά (αφαιρέστε τις παραφασίες) ή/και σωστά εκτελεί τις εντολές. Βαθμολογήστε μόνο το τμήμα/ τμήματα των εντολών τα οποία διαβάζονται με ακρίβεια και χωρίς παραφασίες, ή/και το τμήμα/τα των εντολών τα οποία εκτελούνται με ακρίβεια.

Ερεθίσματα	Σκορ Ανάγνωσης	Σκορ Απόδοσης
1 1. Σηκώστε το χέρι σας.	(1)	(1)
1 2. Χαιρετήστε .	(1)	(1)
1 3. Κλείστε τα μάτια σας.	(1)	(1)
1 1 4. Ζωνραφίστε έναν σταυρό με το πόδι σας.	(2)	(2)
1 1 5. Δείξτε την καρέκλα και μετά την πόρτα.	(2)	(2)
1 1 1 6. Σηκώστε το μολύβι, χτυπήστε 3 φορές με αυτό και μετά αφήστε το κάτω.	(3)	(3)

Σκορ της Ανάγνωσης Εντολών (Μέγ = 20)

Καθορίζοντας ποια Δοκιμασία θα Χορηγήσετε Μετά

Οδηγίες: Προσθέστε τα σκορ του/της ασθενή από τις δοκιμασίες Α και Β. Αν το συνδυαστικό σκορ είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το ($\geq$) 50, σταματήστε τις επόμενες δοκιμασίες. (Δείτε σελίδα 15 σε αυτό το φυλλάδιο καταγραφής απαντήσεων ή στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού χορήγησης του Τεστ/ Εξεταστή για οδηγίες ως προς τον υπολογισμό του Συνόλου Προ - κατηγοριοποίησης της Ανάγνωσης του/της ασθενή). Αν το συνδυαστικό σκορ ή κάτω (<) από 50, συνεχίστε στην χορήγηση της Δοκιμασίας Ανάγνωσης Γ - Θ.

(40) A. Σκορ Κατανόησης Προτάσεων

(20) B. Σκορ Ανάγνωσης Εντολών

---

(60) Συνδυαστικό Σκορ

Γ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, κούπα, χτένα, μολύβι, λουλούδι, σπίρτα, κατσαβίδι
Οδηγίες: Βάλτε τα αντικείμενα σε τυχαία σειρά μπροστά στον ασθενή. Γυρίστε στην σελίδα 22 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Πείτε, **Δείξτε το αντικείμενο που ταιριάζει με αυτή την λέξη.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. κούπα	1	0
2. χτένα	1	0
3. μολύβι	1	0
4. λουλούδι	1	0
5. σπίρτα	1	0
6. κατσαβίδι	1	0

Σκορ του Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Αντικειμένων (Μέγ = 6)

Δ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Εικόνων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στις σελίδες 28 και 29 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Τραβήξτε την προσοχή του/της ασθενή στις δύο αυτές σελίδες με το να δείξετε τη λέξη λουλούδι και πείτε, **Δείξτε την εικόνα η οποία ταιριάζει σε αυτή την λέξη.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. λουλούδι	1	0
2. σπίρτα	1	0
3. κούπα	1	0
4. κατσαβίδι	1	0
5. χτένα	1	0
6. μολύβι	1	0

Σκορ του Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή Ταίριασμα Εικόνων (Μέγ = 6)

Ε. Εικόνες - Γραπτές λέξεις με Κατ’ Επιλογή ταίριασμα

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στις σελίδες 40 και 41 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και γυρίστε τες ώστε και οι δύο σελίδες (εικόνες και λέξεις) είναι μπροστά στον/στην ασθενή. Δείξτε στην εικόνα της κούπας και πείτε, **Δείξτε την λέξη η οποία ταιριάζει σε αυτή την εικόνα.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. κούπα	1	0
2. μολύβι	1	0
3. κατσαβίδι	1	0
4. σπίρτα	1	0
5. λουλούδι	1	0
6. χτένα	1	0

Σκορ του Εικόνες - Γραπτές λέξεις με Κατ’ Επιλογή ταίριασμα (Μέγ = 6)

Στ. Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή ταίριασμα Αντικειμένων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων
Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 52 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και πείτε, **Δείξτε μου την λέξη ρόδι.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.
Βαθμολόγηση: Κυκλώστε την απάντηση του/της ασθενή. Η σωστή απάντηση είναι αυτή με τα έντονα γράμματα

Ερεθίσματα	Αποκρίσεις					Σκορ
1. ρόδι	A. πόδι	B. ρόδι	Γ. δέντρο	Δ. βόδι	Ε. κήπος	Στ. ΚΑ 1 0
2. κούπα	A. σκούπα	B. τούμπα	Γ. κούπα	Δ. πιάτο	Ε. κούρα	Στ. ΚΑ 1 0
3. τσάντα	A. χρήμα	B. κύμα	Γ. πορτοφόλι	Δ. τσάντα	Ε. ράμπα	Στ. ΚΑ 1 0
4. ναύτης	A. ράφτης	B. ναύτης	Γ. καυτή	Δ. νερό	Ε. πόρτα	Στ. ΚΑ 1 0

Σκορ για τις Γραπτές λέξεις – Κατ’ Επιλογή ταίριασμα Αντικειμένων (Μέγ = 4)

Ζ. Διάκριση Γραμμάτων

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Μεταφέρετε το Σκορ Ακουστική Αναγνώριση Λέξεων (σύνολο των ερεθισμάτων 19 – 24) από το Φυλλάδιο Καταγραφής Απαντήσεων 1 (σελίδα 5) στο κενό που δίνεται παρακάτω.

Σκορ της Διάκριση Γραμμάτων (Μέγ = 6)

Η. Αναγνώριση των Λέξεων που Συλλαβίζονται

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Πείτε, **Πείτε μου ποια λέξη συλλαβίζω**. Αν ο/η ασθενής δεν καταλαβαίνει την δοκιμασία, δώστε ένα παράδειγμα το οποίο δεν υπάρχει στην παρακάτω λίστα (πχ. *Και - κ α ι*). Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. τ-ο	1	0
2. φ-ω-ς	1	0
3. μ-υ-τ-ι	1	0
4. σ-φ-υ-ρ-ι	1	0
5. μ-ο-λ-ύ-β-ι	1	0
6. π-ε-τ-α-λ-ο-υ-δ-α	1	0

Σκορ της Αναγνώριση των Λέξεων που Συλλαβίζονται (Μέγ = 6)

Θ. Συλλαβισμός

Υλικά: Κανένα

Οδηγίες: Παρουσιάστε τις παρακάτω λέξεις προφορικά και ζητήστε από τον ασθενή να τις συλλαβίσει μία -μία. Πείτε, **Συλλαβίστε την λέξη το**. Αν ο/η ασθενής δεν καταλαβαίνει την δοκιμασία, δώστε ένα παράδειγμα το οποίο δεν υπάρχει στην παρακάτω λίστα (πχ. Η λέξη συλλαβίζεται ως *ν α ι*). Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. το	1	0
2. όχι	1	0
3. γάτα	1	0
4. λίμνη	1	0
5. μολύβι	1	0
6. τηλεφωνικό	1	0

Σκορ του Συλλαβισμού (Μέγ = 6)

Γραφή

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, χαρτί χωρίς γραμμές, στυλό

Γενικές Οδηγίες: Δώστε ένα φύλλο χωρίς γραμμές και ένα στυλό (όχι μολύβι) μπροστά στον/στην ασθενή. Πείτε, Τώρα Θα ήθελα να γράψουμε κάποια πράγματα. Χρησιμοποιήστε επιπλέον φύλλα χαρτί αν είναι αναγκαίο. Αφού ο/η ασθενής τελειώσει, γράψτε το όνομα του ασθενή πάνω και την ημερομηνία εξέτασης.

A. Αυτόνομη Γραφή

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε το όνομά σας και την διεύθυνση του σπιτιού σας.** Ο/η ασθενής μπορεί να γράψει όπως θέλει.

Βαθμολόγηση: Δώστε έναν βαθμό για κάθε αναγνωρίσιμη λέξη ή αριθμός (Μέγιστο 6 βαθμοί). Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας.

Σκορ της Αυτόνομης Γραφής (Μέγ = 6)

B. Ελεύθερη Γραφή

Επιπλέον Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, χρονόμετρο

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 56 (Εικόνα: Πικ νικ). Πείτε, **Γράψτε μου τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα ή γράψτε μία ιστορία για του τι συμβαίνει σε αυτή την εικόνα.** Αν ο/η ασθενής αρχίζει να γράφει λίστα λέξεων ή ατελής προτάσεις, πείτε **Γράψτε προτάσεις.** Μετακινήστε την εικόνα μπροστά στον ασθενή για να είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της εάν είναι αναγκαίο. Ενθαρρύνεται τον/την ασθενή να δώσει προσοχή σε όλα τα στοιχεία της εικόνας.

Χρονικό όριο: Δώστε τρία λεπτά για να ολοκληρώσει την διαδικασία

Βαθμολόγηση: Δώστε 34 βαθμούς για μια πλήρη περιγραφή. Θα δώσετε 8 βαθμούς για κάθε πλήρη πρόταση με έξι λέξεις κ πάνω, έναν βαθμό για κάθε σωστή λέξη σε μία ατελή και μικρή πρόταση, και έναν βαθμό για κάθε μεμονωμένη λέξη έως 10 βαθμούς μέγιστο. Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας. Μην βαθμολογήσετε στίξη και τονισμό.

Σκορ της Ελεύθερης Γραφής (Μέγ = 34)

Γ. Ορθογραφία

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε την παρακάτω πρόταση: «Βάλε στο κουτί μου, πέντε λευκά βάζα από υγρό διαλύτη».** Η πρόταση μπορεί να σπάσει σε μικρότερες, αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να την θυμηθεί.

Βαθμολόγηση: Δώστε 10 βαθμούς για την πλήρη πρόταση και έναν βαθμό για κάθε σωστή λέξη. βαθμολογήστε το σκορ απαντήσεων του/της ασθενή. Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος συλλαβισμού ή λάθος παραφασίας.

Σκορ της Ορθογραφίας (Μέγ = 10)

Καθορίζοντας ποια Δοκιμασία θα Χορηγήσετε Μετά

Οδηγίες: Προσθέστε τα σκορ του/της ασθενή από τις δοκιμασίες γραφής A έως Γ. Αν το συνδυαστικό σκορ είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το ($\geq$) 40, σταματήστε τις επόμενες δοκιμασίες. (Δείτε σελίδα 15 σε αυτό το φυλλάδιο καταγραφής απαντήσεων ή στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού χορήγησης του Τεστ/ Εξεταστή για οδηγίες ως προς τον υπολογισμό του Συνόλου Προ – κατηγοριοποίησης της Γραφής του/της ασθενή). Αν το συνδυαστικό σκορ ή κάτω (<) από 40, συνεχίστε στην χορήγηση της Δοκιμασίας Ανάγνωσης Δ – Z.

(40) A. Σκορ Αυτόνομης Γραφής

(34) B. Σκορ Ελεύθερης Γραφής

(10) Γ. Σκορ Ορθογραφίας

---

(50) Συνδυαστικό Σκορ

Δ. Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση

Υλικά: Εάν χρειάζονται για βοήθεια (κούπα, ρολόι, σφυρί, τηλέφωνο, κατσαβίδι).
Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τις παρακάτω λέξεις.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.
Βαθμολόγηση: Κυκλώστε το κατάλληλο σκορ για κάθε μέρος της δοκιμασίας που ο/η ασθενής εκτελεί σωστά. Αν ο/η ασθενής δεν είναι σε θέση να γράψει την σωστά μετά από βοήθεια δώστε 0 βαθμούς.

Ερεθίσματα	Σκορ			
	Καθ' υπαγόρευση	Αντικείμενο	Προφορικός συλλαβισμός	Λανθασμένη
1. κούπα	1	1	.5	0
2. ρολόι	2	2	1	0
3. μύτη	1	1	.5	0
4. σφυρί	2	2	1	0
5. τηλέφωνο	2	2	1	0
6. κατσαβίδι	2	2	1	0

Ε. Αλφαβήτα και Αριθμοί Αλφαβήτα

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τα γράμματα της αλφαβήτου.**
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε γράμμα που γράφεται σωστά (μέγιστο = 12,5 βαθμούς) ακόμη και αν δεν είναι σε σειρά.

Αριθμοί

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τους αριθμούς από το 0 έως το 20.**
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε γράμμα που γράφεται σωστά (μέγιστο = 10 βαθμούς) ακόμη και αν δεν είναι σε σειρά.

Σκορ του Γραπτής λέξεις – Κατ' Επιλογή Ταίριασμα Εικόνων (Μέγ = 22,5)

Στ. Γραφή Γραμμάτων και Αριθμών καθ' υπαγόρευση Γράμματα

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τα γράμματα που θα σας πω.**
Βαθμολόγηση: Δώστε ½ βαθμό για κάθε απόκριση που γράφεται σωστά και μηδέν για κάθε λάθος.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. Δ	.5	0
2. Μ	.5	0
3. Κ	.5	0
4. Β	.5	0
5. Φ	.5	0

Αριθμοί

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τους αριθμούς που θα σας πω.**

Ερεθίσματα	Σκορ	
6. 5	.5	0
7. 61	.5	0
8. 32	.5	0
9. 700	.5	0
10. 1867	.5	0

Σκορ του Γραφή Γραμμάτων και Αριθμών καθ' υπαγόρευση (Μέγ = 7,5)

Ζ. Αντιγραφή Πρότασης

Οδηγίες: Γυρίστε στην σελίδα 57 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και πείτε, **Αντιγράψτε αυτή την πρόταση.** Μετακινήστε το βιβλίο ερεθισμάτων μπροστά στον ασθενή για να είναι εντός του οπτικού πεδίου του/της εάν είναι αναγκαίο.

Βαθμολόγηση: Δώστε ένα βαθμό για κάθε λέξη που αντιγράφεται σωστά (μέχρι 10 βαθμούς για την πλήρη πρόταση). Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε λάθος γράμμα.

Σκορ για την Αντιγραφή Πρότασης (Μέγ = 10)

Απραξία

Υλικά: Λουλούδι, σπίρτα, χτένα, οδοντόβουρτσα, κουτάλι, σφυρί, κλειδί, χαρτί χωρίς γραμμές, τηλέφωνο.

Οδηγίες: Πείτε, **Θα σας ζητήσω να κάνετε κάποια πράγματα. Προσπαθήστε να τα κάνετε όσο πιο τέλεια γίνεται.** Αν ο/η ασθενής δεν εκτελεί πλήρως ή δεν μπορεί να το κάνει, δείξτε το και πείτε να το μμηθεί. Αν πάλι δεν μπορεί να το μμηθεί επαρκώς, δώστε του το αντικείμενο (όπου είναι διαθέσιμο). Επατρέψτε οποιαδήποτε φυσιολογική εκτέλεση (πχ. Να τηλεφωνεί χτυπώντας τα πλήκτρα του τηλεφώνου με το κλειδί)

Βαθμολόγηση: Κυκλώστε το σκορ το οποίο αντανακλά καλύτερα στην επίδοση του ασθενή για κάθε δοκιμασία

Κριτήρια βαθμολόγησης:

3 = Μια πολύ καλή επίδοση σε όλες τις εντολές (πχ. Ο/η ασθενής σφυρίζει κανονικά με τα χείλη του. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του και να εισπνέει την μυρωδιά του).

2 = Μια ικανοποιητική επίδοση σε όλες τις εντολές (πχ. Ο/η ασθενής σφυρίζει με τα χείλη του, χωρίς να παράγεται όμως το σφύριγμα. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του χωρίς εισπνέει την μυρωδιά του).

ή

Μία καλή επίδοση σε όλες τις εντολές μετά από μίμηση (πχ. Ο/η ασθενής, μετά από μίμηση, σφυρίζει κανονικά με τα χείλη του. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του και να εισπνέει την μυρωδιά του).

ή

Ο/η ασθενής χρησιμοποιεί μέλη του σώματος του σαν αντικείμενα (πχ. Χτενίζεται με τα δάχτυλα)

1 = Μια ικανοποιητική επίδοση μετά από μίμηση (πχ. Ο/η ασθενής, μετά από μίμηση, σφυρίζει με τα χείλη του, χωρίς να παράγεται όμως το σφύριγμα. Ο/η ασθενής μυρίζει ένα λουλούδι με το να το κινήσει προς την μύτη του χωρίς εισπνέει την μυρωδιά του).

ή

Μία επαρκής επίδοση με τα αντικείμενα (πχ. Ο ασθενής μυρίζει το λουλούδι)

0 = Μια λάθος ή καμία επίδοση σε όλες τις εντολές, ακόμη και μετά από μίμηση, με η χωρίς τα αντικείμενα (πχ. Ο/η ασθενής μιμητέ την κίνηση των χεριών για το σφύριγμα, αλλά δεν σφυρίζει. Ο/η ασθενής τρίβει το λουλούδι στην μύτη του αλλά δεν εισπνέει).

Ερέθισμα	Τύπος της Απόκρισης					Λανθασμένη
	Μετά από αίτημα Καλό = 3 βαθμοί Ικανοποιητικό = 2 βαθμοί	Μετά από μίμηση Καλό = 2 βαθμοί Ικανοποιητικό = 1 βαθμός	Με αντικείμενο (αν είναι αναγκαίο) 1 βαθμός			
Άνω Άκρα						
1. Κάντε γροθιά.	3	2	2	1		0
2. Χαιρετήστε.	3	2	2	1		0
3. Κάντε γεια σου.	3	2	2	1		0
4. Ξύστε το κεφάλι σας.	3	2	2	1		0
5. Κάντε παλαμάκια.	3	2	2	1		0
Πρόσωπο						
6. Βγάλτε έξω την γλώσσα σας.	3	2	2	1		0
7. Κλείστε τα μάτια σας.	3	2	2	1		0
8. Σφυρίξτε.	3	2	2	1		0
9. Κάντε πως μυρίζεται ένα λουλούδι.	3	2	2	1	1	0
10. Κάντε πως φυσάτε ένα σπίρτο.	3	2	2	1	1	0
Αντικείμενα						
11. Κάντε σαν να χτενίζεστε.	3	2	2	1	1	0
12. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε οδοντόβουρτσα	3	2	2	1	1	0
13. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε κουτάλι να φάτε	3	2	2	1	1	0
14. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε σφυρί	3	2	2	1	1	0
15. Κάντε σαν να χρησιμοποιείτε κλειδί	3	2	2	1	1	0
Περιτλοκές						
16. Κάντε σαν να βάζετε μπρος και οδηγείτε ένα αυτοκίνητο	3	2	2	1		0
17. Κάντε σαν να χτυπάτε την πόρτα και να την ανοίγετε.	3	2	2	1		0
18. Κάντε σαν να διπλώνετε ένα χαρτί.	3	2	2	1	1	0
19. Κάντε σαν να κάνετε ένα τηλεφώνημα	3	2	2	1	1	0
20. Κάντε σαν να παίζετε πιάνο.	3	2	2	1		0

Σύνολο της Απραξίας (Μέγ = 60)

Δομικότητα, Οπτικοχωρικότητα και Υπολογισμοί

A. Ζωγραφική

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, χαρτί χωρίς γραμμές, στυλό, χρονόμετρο

Οδηγίες: Τοποθετήστε το χαρτί στο τραπέζι μαζί με το στυλό (όχι μολύβι). Πείτε, **Ζωγραφίστε ένα ____**. Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να ολοκληρώσει το σχέδιο, πείτε Είναι το καλύτερο που μπορείτε να σχεδιάσετε; Αν ο/η ασθενής δεν ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην κατανοεί, γυρίστε στην σελίδα 58 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και παρουσιάστε την εικόνα στον/στην ασθενή για 10 δευτερόλεπτα. Αποσύρετε την εικόνα και επαναλάβετε την διαδικασία.

Προαιρετικά: αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην καταλαβαίνει, παρουσιάστε την εικόνα κ αφήστε τον/την ασθενή να την αντιγράψει.

Χρονικός περιορισμός: 30 δευτερόλεπτα ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Δώστε τον αντιπροσωπευτικό βαθμό που αντανακλά την απόδοση του/της ασθενή για κάθε ζωγραφιά του/της. Αφαιρέστε έναν βαθμό αν ο/η ασθενής χρειαστεί το οπτικό ερέθισμα, και 2 αν τελικά το αντιγράψει.

Ερεθίσματα	Στοιχεία βαθμολόγησης	Σκορ
1. Ζωγραφίστε έναν κύκλο.	2 βαθμοί = Κλειστός κύκλος 1 βαθμός = Ένα καμπύλο σχέδιο 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
2. Ζωγραφίστε έναν κύβο.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για κάθε λάθος πλευρά 1 βαθμός = όλες οι εννέα γραμμές είναι σχεδιασμένες 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
3. Ζωγραφίστε ένα τετράγωνο.	2 βαθμοί = κλειστό τετράγωνο 1 βαθμός = τέσσερις γραμμές 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
4. Ζωγραφίστε ένα ρολόι. Βάλτε τους δείκτες να δείχνουν «έντεκα και 10» (Αν είναι αναγκαίο θυμίστε στον/στην εξεταζόμενο να βάλει τους δείκτες έντεκα και 10)	Μην βαθμολογήστε την ακρίβεια των δεικτών. 5 βαθμοί = Σωστό σχήμα, η τοποθέτηση των αριθμών και ο δείκτης της ώρας είναι πιο κοντός από τον δείκτη των λεπτών 4 βαθμοί = Οι αριθμοί και η σχεδίαση είναι σχεδόν σωστή. 3 βαθμοί = Πολλά λάθη στους αριθμούς και τους δείκτες 2 βαθμοί = Οι περισσότεροι αριθμοί είναι απόντες, φτωχά ή λάθος τοποθετημένοι 1 βαθμός = Ένας κύκλος μόνο ή πολύ φτωχό σχέδιο 0 βαθμοί = Ακατάληπτο σχέδιο ή κανένα σχέδιο	
5. Ζωγραφίστε ένα δέντρο.	3 βαθμοί = Ποιοτικό 2 βαθμοί = Συμμετρικό 1 βαθμός = Ασύμμετρο 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
6. Ζωγραφίστε ένα σπίτι.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για έλλειπες σχέδιο Αφαιρέστε ένα βαθμό για έλλειψη στοιχείων του σπιτιού 2 βαθμοί = σχέδιο κατά προσέγγιση 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
7. Ζωγραφίστε έναν άντρα.	5 βαθμοί = το σχέδιο είναι πλήρες Αφαιρέστε ένα βαθμό για κάθε μέλος του σώματος λείπει (πχ. Πόδι, χέρι, σώμα) 2 βαθμοί = σχέδιο κατά προσέγγιση 0 βαθμοί = Λάθος σχήμα ή κανένα σχέδιο	
8. Βάλτε ένα σημάδι στην μέση αυτής της γραμμής. (Δείξτε την γραμμή εδώ από κάτω)	3 βαθμοί = είναι ακριβώς ή μέχρι 5mm απόκλιση στο κέντρο Αφαιρέστε ½ βαθμό για κάθε 5mm απόκλισης 0 βαθμοί = Κανένα σχέδιο	

Σκορ Ζωγραφικής (Μέγ = 30)

Β. Σχεδιασμός Κύβων

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων, 4 κύβους του Koh's, χρονόμετρο

Δοκιμαστικά Ερεθίσματα και Επίδειξη Δοκιμασίας

Οδηγίες: Τοποθετήστε τους τέσσερις κύβους πάνω στο τραπέζι μπροστά στον/στην ασθενή. Πείτε, **Κοιτάξτε αυτούς τους κύβους. Είναι όλοι ίδιοι. Στην μισή τους πλευρά είναι κόκκινοι και στην υπόλοιπη είναι λευκοί.** Γυρίστε στην σελίδα 64 του Βιβλίου Ερεθισμάτων. Πείτε, **Θα τοποθετήσω αυτούς τους κύβους όπως δείχνει αυτή η εικόνα. Παρακολουθήστε με πρώτα.** Με αργές κινήσεις τακτοποιήστε τα κυβάρια όπως δείχνει η εικόνα μέσα στο Βιβλίο Ερεθισμάτων. Μετά ανακατέψτε τα κυβάρια και πείτε, **Τώρα δείτε αυτή την εικόνα και κάντε την ίδια με τους κύβους.** Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να πετύχει το αντίγραφο μέσα σε 90 δευτερόλεπτα, ανακατέψτε πάλι τους κύβους και πείτε του/της να προσπαθήσει ξανά.

Ερεθίσματα

Οδηγίες: Παρουσιάστε τα ερεθίσματα ακόμη και αν ο/η ασθενής αποτύχει να φτιάξει – αντιγράψει το δοκιμαστικό ερέθισμα. Γυρίστε στην σελίδα 65 του Βιβλίου ερεθισμάτων και πείτε, **Βάλτε όλους τους κύβους, όπως δείχνει η εικόνα.** Αφήστε περίπου 2 λεπτά πριν παρουσιάσετε το επόμενο ερέθισμα. Ανακατέψτε κάθε φορά τους κύβους πριν χορηγήσετε το νέο ερέθισμα.

Επανάληψη: Καμία. Επιτρέψτε μόνο μία προσπάθεια ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Κυκλώστε τον βαθμό ο οποίος αντιπροσωπεύει καλύτερα την απεικόνιση του/της ασθενή.

3 βαθμοί = Σωστό σχέδιο μέσα σε 60 δευτερόλεπτα

2 βαθμοί = Σωστό σχέδιο σε παραπάνω χρόνο (μέχρι 2 λεπτά)

1 βαθμός = Οι 4 κύβοι μαζί, αλλά λάθος το σχέδιο

0 βαθμοί = Οι 4 κύβοι δεν τοποθετούνται μαζί ή καμία απόκριση

Ερέθισμα	Σκορ
1.	
2.	
3.	

Σκορ Σχεδιασμού Κύβων (Μέγ = 9)

Γ. Υπολογισμοί

Υλικά: Βιβλίο Ερεθισμάτων

Οδηγίες: Τοποθετήστε το χαρτί στο τραπέζι μαζί με το στυλό (όχι μολύβι). Πείτε, **Ζωγραφίστε ένα ____.** Αν ο/η ασθενής αποτύχει στο να ολοκληρώσει το σχέδιο, πείτε Είναι το καλύτερο που μπορείτε να σχεδιάσετε; Αν ο/η ασθενής δεν ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην κατανοεί, γυρίστε στην σελίδα 58 του Βιβλίου Ερεθισμάτων και παρουσιάστε την εικόνα στον/στην ασθενή για 10 δευτερόλεπτα. Αποσύρετε την εικόνα και επαναλάβετε την διαδικασία.

Προαιρετικά: αν ο/η ασθενής δεν μπορεί να ανταποκριθεί ή φαίνεται να μην καταλαβαίνει, παρουσιάστε την εικόνα κ αφήστε τον/την ασθενή να την αντιγράψει.

Χρονικός περιορισμός: 30 δευτερόλεπτα ανά ερέθισμα

Βαθμολόγηση: Δώστε τον αντιπροσωπευτικό βαθμό που αντανακλά την απόδοση του/της ασθενή για κάθε ζωγραφιά του/της. Αφαιρέστε έναν βαθμό αν ο/η ασθενής χρειαστεί το οπτικό ερέθισμα, και 2 αν τελικά το αντιγράψει.

Ερεθίσματα	Απαντήσεις					Σκορ	
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω προσθέσεις. Πόσο κάνει 5 + 4 ;							
1. 5 + 4	A. 9	B. 20	Γ. 1	Δ. 8	E. ΚΑ	2	0
2. 6 + 2	A. 4	B. 12	Γ. 8	Δ. 3	E. ΚΑ	2	0
3. 4 + 3;	A. 6	B. 12	Γ. 7	Δ. 4	E. ΚΑ	2	0
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω αφαιρέσεις. Πόσο κάνει 6 - 2;							
4. 6 - 2	A. 8	B. 4	Γ. 12	Δ. 3	E. ΚΑ	2	0
5. 9 - 7	A. 16	B. 2	Γ. 5	Δ. 63	E. ΚΑ	2	0
6. 8 - 3	A. 5	B. 3	Γ. 24	Δ. 11	E. ΚΑ	2	0
Θα ήθελα να κάνετε τους παρακάτω πολλαπλασιασμούς. Πόσο κάνει 4 X 2;							
7. 4 X 2	A. 7	B. 2	Γ. 8	Δ. 6	E. ΚΑ	2	0
8. 5 X 3	A. 6	B. 2	Γ. 8	Δ. 15	E. ΚΑ	2	0
9. 6 X 7	A. 2	B. 11	Γ. 42	Δ. 25	E. ΚΑ	2	0
Θα ήθελα να κάνετε τις παρακάτω διαιρέσεις. Πόσο κάνει 5 ÷ 4 ;							
10. 4 ÷ 4	A. 12	B. 2	Γ. 32	Δ. 4	E. ΚΑ	2	0
11. 64 ÷ 8	A. 13	B. 56	Γ. 8	Δ. 72	E. ΚΑ	2	0
12. 18 ÷ 3	A. 4	B. 21	Γ. 15	Δ. 6	E. ΚΑ	2	0

Σκορ Υπολογισμών (Μέγ = 24)

Δ. Κατά Raven
Χρωματικές Ακολουθίες
(RCPM)

Υλικά: Το Βιβλίο Ερεθισμάτων RCPM, χρονόμετρο.

Οδηγίες: Ανοίξτε το Βιβλίο Ερεθισμάτων RCPM στο Σετ Α, Ερέθισμα Α1. Δείξτε στο σχέδιο και μετά στα έξι κομμάτια κάτω από το σχέδιο και πείτε, **Δείξτε μου το κομμάτι που λείπει ή πείτε Κοιτάξτε αυτό το σχέδιο. Ένα κομμάτι του λείπει. Είναι ένα από αυτά. Δείξτε το κομμάτι το οποίο ταιριάζει εκεί.** Παρουσιάστε τα υπόλοιπα ερεθίσματα.

Βαθμολόγηση: Καταγράψτε τον αριθμό που δείχνει ο/η ασθενής εκτελεί σωστά ή ΚΑ αν δεν ανταποκρίνεται. Οι σωστές απαντήσεις είναι με έντονα γράμματα στις στήλες παρακάτω. Δώστε ένα βαθμό για κάθε σωστή απάντηση και 0 βαθμούς για κάθε λάθος ή καμία απάντηση.

Επιπλέον Βαθμοί χρονόμετρησης: Αν όλα τα (τρία) σετ ερεθισμάτων ολοκληρωθούν σε λιγότερο από πέντε λεπτά, δώστε ένα επιπλέον βαθμό στο συνολικό σκορ του/της ασθενή.

⌚ Χρόνος Έναρξης

Σετ Α

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ	
A1.	4	1	0
A2.	5	1	0
A3.	1	1	0
A4.	2	1	0
A5.	6	1	0
A6.	3	1	0
A7.	6	1	0
A8.	2	1	0
A9.	1	1	0
A10.	2	1	0
A11.	4	1	0
A12.	5	1	0

Σετ Α_B

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ	
A _B 1	4	1	0
A _B 2	5	1	0
A _B 3	1	1	0
A _B 4	6	1	0
A _B 5	2	1	0
A _B 6	1	1	0
A _B 7	3	1	0
A _B 8	4	1	0
A _B 9	6	1	0
A _B 10	3	1	0
A _B 11	5	1	0
A _B 12	2	1	0

Σετ Β

Ερέθισμα	Απόκριση	Σκορ	
B1.	2	1	0
B2.	6	1	0
B3.	1	1	0
B4.	2	1	0
B5.	1	1	0
B6.	3	1	0
B7.	5	1	0
B8.	6	1	0
B9.	4	1	0
B10.	3	1	0
B11.	4	1	0
B12.	5	1	0

Σκορ του Σετ Α (Μέγ = 12)

Σκορ του Σετ Α_B (Μέγ = 12)

Σκορ του Σετ Β (Μέγ = 12)

⌚ Χρόνος Λήξης

Χρόνος Έναρξης – Χρόνος Λήξης = Συνολικός Χρόνος Χρόνος σε Λεπτά

Επιπλέον Βαθμοί χρονόμετρησης: Αν συμπληρώθηκαν 5 λεπτά ή λιγότερα Ναι = 1 Όχι = 0

Σκορ του Ravens Progressive Matrices (RCPM) – Α + Α_B + Β + Βαθμός Χρονόμετρησης (Μέγ = 37)

Συμπληρωματικές Δοκιμασίες Γραφής και Ανάγνωσης

A. Ορθή Γραφή Δύσκολων Λέξεων

Υλικά: Χαρτί χωρίς γραμμές, Στυλό.

Οδηγίες: Πείτε, **Γράψτε τις παρακάτω λέξεις.** Πείτε τις λέξεις στον/στην ασθενή.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Γραφή Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. γυάρδα	1	0
2. εαυτός	1	0
3. άγχος	1	0
4. Γιάγκος	1	0
5. οφθαλμός	1	0
6. αγγούρι	1	0
7. έλεγχος	1	0
8. μπισκότο	1	0
9. μαγικός	1	0
10. ευγένεια	1	0

Σκορ Ορθής Γραφής Δύσκολων Λέξεων (Μέγ = 10)

B. Γραφή ΨευδοΛέξεων

Υλικά: Χαρτί χωρίς γραμμές, Στυλό.

Οδηγίες: Πείτε, **Οι επόμενες λέξεις δεν υπάρχουν κανονικά. Γράψτε ακριβώς ότι ακούτε.** Πείτε τις λέξεις στον/στην ασθενή

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται.

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Γραφή Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. φες	1	0
2. μον	1	0
3. ντουν	1	0
4. δοστ	1	0
5. σομπ	1	0
6. αποπνερ	1	0
7. πολυκετ	1	0
8. αλαντιγκ	1	0
9. λιμπορονι	1	0
10. γκλομπον	1	0

Σκορ Γραφής ΨευδοΛέξεων (Μέγ = 10)

Γ. Ανάγνωση Δύσκολων Λέξεων

Υλικό: Το βιβλίο Ερεθισμάτων.

Οδηγίες: Ανοίξτε το βιβλίο Ερεθισμάτων στην σελίδα 80 και πείτε, **Διαβάστε αυτές τις λέξεις δυνατά.** Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία και μην χορηγήσετε την Ανάγνωση Ψευδολέξεων. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. γυάρδα	1	0
2. εαυτός	1	0
3. άγχος	1	0
4. Γιάγκος	1	0
5. οφθαλμός	1	0
6. αγγούρι	1	0
7. έλεγχος	1	0
8. μπισκότο	1	0
9. μαγικός	1	0
10. ευγένεια	1	0

Σκορ Ανάγνωσης Λέξεων (Μέγ = 10)

Δ. Ανάγνωση Ψευδολέξεων

Υλικό: Το βιβλίο Ερεθισμάτων.

Οδηγίες: Ανοίξτε το βιβλίο Ερεθισμάτων στην σελίδα 82 και πείτε, **Αυτές είναι λέξεις χωρίς νόημα. Διαβάστε και αυτές τις λέξεις δυνατά.** Παρουσιάστε τα ερεθίσματα.

Επανάληψη: Επαναλάβετε το κάθε ερέθισμα αν ο ασθενής σας το ζητήσει ή δεν ανταποκρίνεται

Κανόνας διακοπής της δοκιμασίας: Αν ο ο/η ασθενής δεν ανταποκρίνεται σε πέντε συνεχή ερεθίσματα, σταματήστε την δοκιμασία. Γράψτε «ΔΧ» σε όσες λέξεις δεν χορηγήθηκαν κ βάλτε 0 βαθμούς σε αυτές.

Ερεθίσματα	Σκορ	
1. φες	1	0
2. μον	1	0
3. ντουν	1	0
4. δοστ	1	0
5. σομπ	1	0
6. αποπνερ	1	0
7. πολυκετ	1	0
8. αλαντιγκ	1	0
9. λιμπορονι	1	0
10. γκλομπον	1	0

Σκορ Ανάγνωσης Ψευδολέξεων (Μέγ = 10)

Ανάγνωση	Σκορ Ασθενή
A. Κατανόηση Προτάσεων	(40) σελ. 2
B. Ανάγνωση Εντολών	(20) σελ. 3
Γ. Γραπτές λέξεις – Κατ' Επλογή Ταίριασμα Αντικειμένων	(6) σελ. 4
Δ. Γραπτές λέξεις – Κατ' Επλογή Ταίριασμα Ευθέτων	(6) σελ. 4
Ε. Εικόνες – Γραπτές λέξεις με Κατ' Επλογή ταίριασμα	(6) σελ. 4
Στ. Γραπτές λέξεις – Κατ' Επλογή ταίριασμα Αντικειμένων	(4) σελ. 4
Ζ. Διάκριση Γραμμάτων	(6) σελ. 5
Η. Αναγνώριση των λέξεων που Συλλαβίζονται	(6) σελ. 5
Θ. Συλλαβιστής	(6) σελ. 5
Σύνολο της Ανάγνωσης	(100)
	÷5
	(20)
	÷10
	(10)

Σκορ Ανάγνωσης (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΓΠ)

Σκορ της Ανάγνωσης (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΦΠ)

Ανάγνωση	Σκορ Ασθενή
A. Αυτόνομη Γραφή	(6) σελ. 6
B. Ελεύθερη Γραφή	(34) σελ. 6
Γ. Ορθογραφία	(10) σελ. 6
Δ. Γραφή λέξεων καθ' υπαγόρευση	(10) σελ. 7
Ε. Αλφαβήτα και Αριθμοί	(22,5) σελ. 7
Στ. Γραφή Γραμμάτων και Αριθμών καθ' υπαγόρευση	(7,5) σελ. 7
Ζ. Αντιγραφή Πρότασης	(10) σελ. 7
Σύνολο της Γραφής	(100)
	÷5
	(20)
	÷10
	(10)

Σκορ Γραφής (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΓΠ)

Σκορ Γραφής (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΦΠ)

Περίληψη των σκορ των Δοκιμασιών

Γλωσσικό Πηλίκο (ΓΠ)	
(20)	Σκορ Αυθόρμητης Ομιλίας (από φόρμα 1)
(20)	Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου Σκορ για το ΓΠ και το ΦΠ
(10)	Σκορ Επανάληψης (από φόρμα 1)
(10)	Κατονομασία και έρευνα λέξεων σκορ (από φόρμα 1)
(20)	Σκορ Ανάγνωσης για το ΓΠ
(10)	Σκορ Γραφής για το ΓΠ
(100)	Γλωσσικό Πηλίκο (ΓΠ)

Προκατηγοριοποίησης Σύνολο Ανάγνωσης

Οδηγίες: Αν ο/η ασθενής έχει συνδυαστικό σκορ Ανάγνωσης, από τις Δοκιμασίες A και B, που είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το (≥) 50, και οι επόμενες δοκιμασίες Γ – Θ δεν χορηγήθηκαν, βαθμολογήστε το Σύνολο για την Ανάγνωση με τον παρακάτω τύπο: $100 - 2 (60 - \text{στο συνδυαστικό σκορ του/της ασθενή})$.

Προκατηγοριοποίησης Σύνολο Γραφής

Οδηγίες: Αν ο/η ασθενής έχει συνδυαστικό σκορ Γραφής, από τις Δοκιμασίες A έως Γ, που είναι μεγαλύτερο ή ίσο προς το (≥) 40, και οι επόμενες δοκιμασίες Δ – Ζ δεν χορηγήθηκαν, βαθμολογήστε το Σύνολο για την Γραφή με το να διπλασιάσετε το Σύνολο της Γραφής

Ακραξία	Σκορ Ασθενή
Σύνολο της Απραξίας	(60) σελ. 8
	÷ 6
	(10)
Σκορ Απραξίας (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΦΠ)	
Δομικότητα, Οπτικοχωρικότητα & Υπολογισμοί	Σκορ Ασθενή
A. Ζωγραφική	(30) σελ. 9
B. Σχεδιασμός κώβων	(9) σελ. 10
Γ. Υπολογισμοί	(24) σελ. 10
Δ. Κατά Βαση Χρωματικές Ακολουθίες (RCPM)	(37) σελ. 11
Σύνολο της Δομικότητας, Οπτικοχωρικότητας & Υπολογισμών	(100)
	÷ 10
	(20)
Σκορ της Δομικότητας, Οπτικοχωρικότητας & Υπολογισμών (Χρησιμοποιήστε το για να υπολογίσετε το ΦΠ)	

Φλοιικό Πηλίκο (ΦΠ)

(20)	Σκορ Αυθόρμητης Ομιλίας (από φόρμα 1)
(20)	Ακουστική Κατανόηση Προφορικού Λόγου Σκορ για το ΓΠ και το ΦΠ
(10)	Σκορ Επανάληψης (από φόρμα 1)
(10)	Κατονομασία και έρευνα λέξεων σκορ (από φόρμα 1)
(10)	Σκορ Ανάγνωσης για το ΦΠ
(10)	Σκορ Γραφής για το ΦΠ
(10)	Αφασικό Σκορ από φόρμα 1
(10)	Δομικότητας, Οπτικοχωρικότητας & Υπολογισμών Σκορ
(100)	Φλοιικό Πηλίκο (ΦΠ)

Συμπληρωματικές Δοκιμασίες Γραφής και Ανάγνωσης	Σκορ Ασθενή
A. Ορθή Γραφή Δύσκολων Λέξεων	(10) σελ. 12
B. Γραφή Ψευδολέξεων	(10) σελ. 12
A. Ανάγνωση δύσκολων Λέξεων	(10) σελ. 13
B. Ανάγνωση Ψευδολέξεων	(10) σελ. 13

Βιβλιογραφία

1. Μεντενόπουλος, Γ., Μπούρας Κ., (2002). Η Νόσος του Alzheimer. (3^η εκδ.). University Studio Press: Θεσσαλονίκη
2. Νάσιος, Γ. (2008). *Σημειώσεις Στ' εξαμήνου Διαταραχές Επικοινωνίας Ατόμων με Αφασίες και άλλες Συναφείς Διαταραχές*. Ιωάννινα
3. Ταφιάδης, Δ. (2009). *Πακέτο σημειώσεων για την νευρολογική κλινική*. Ιωάννινα
4. Τσολάκη, Μ. (2007). *Πρακτικά 5^{ου} Πανελληνίου συνεδρίου νόσου Alzheimer και συναφών διαταραχών*. Θεσσαλονίκη
5. Johnstone, B., Stonnington, M. (2006). Μεσσήνης, Λ. – Καστελάκης, Α. (επιμ.) *Γνωστική Αποκατάσταση Νευροψυχολογικών Διαταραχών*. Πάτρα: Φιλομάθεια
6. Aminoff, J., Greenberg, D. - Simon, R. (2005). Φωτίου, Φ., (επιμ.) *Κλινική Νευρολογία*. Αθήνα: Παρισιάνος
7. Neary, D., Snowden, j., (1998). In Tallis, R., Fillit, H. & Brocklehurst, J.C., (ed.). *Geriatric Medicine and Gerontology* (5th ed.). Churchill Livingstone
8. Scharre, D., Cummings, J., (1998). In Yoshikawa, T., Cobbs, E. & Brummel-Smith, K., (ed). *Practical Ambulatory Geriatrics* (2nd ed.). Mosby.
9. Filley, C., (1990). In Schrier, R., (ed.), *Geriatric Medicine*. W.B. Saundress Company.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. www.medicinenet.com
2. www.alzheimer-europe.org
3. www.emedicine.health.com
4. www.memory.ucsf.edu
5. www.alz.org
6. www.speechtherapy.org.cy
7. www.helpguide.org
8. www.dementiaguide.com
9. www.gerontology.gr
10. www.asha.org